Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

~~III~~ C 243

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

184 N 31

Candidum de hac Satyra Menippea Is. Casauboni iudicium v. in P. Cunaei Epist. LXXVI. Longam autem reprehensione dignorum in eadem Satyra locorum seriem nomine Synodi Australis Holl. cum Cunaeo communicavit Balth. Lydius v. easd. Ep. p. 50 seqq. cui sua Cunaeus reposuit ibid. p. 61 seqq.

Non Sardos Venales sed Vernales legere vult J. Meursius Exerc. Crit. part. 2 l. 3 c. 5 p. 116.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

KW 184 N31

P. CVNÆI
Satyra Menippea
Incaſtrata

Item

D. IVLIANI IMPERATORIS
Satyra

LVGD-BAT.
Ex officina IuſtI LIVI *in Principio.* 1632

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

AD LECTOREM.

Immitati ſumus exemplar primum, ab Autore editum, apud Raphelengium. Anno cIↄ Iↄ. C X I I.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

PRÆFATIO
Ad Ampliſſimos Viros
RVMOLDVM
HOGERBETIVM,
ET
APOLLONIVM SCOTTVM,
Supremæ Curiæ in Batavis
SENATORES.

OMNES homines, qui in rerum contemplatione magnum quiddam & ſingulare ſectantur, ſummâ ope niti decet, ut in vitam mortalium, inque mores eorum & inepta ſtudia diligenter inſpiciant. Qui enim ſcrutantur cœli plagas, ſyderumque magnitudines, & quicquid ſupra nos natura po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſuit; præclaræ quidem rei laudem illi quærunt, cęterùm nullam ſolidam, nec eminentem effigiem ſapientiæ conſectantur. Etenim profectò, cùm homines, hoc eſt, magnæ hujus reipublicæ atque mundi cives ſimus; quicumque extra orbem & mortalitatis terminos vagatur, eum verò agere aliena ego, & nubes atque inania captare exiſtimo. Beata quædam & magna res eſt, quæ ante oculos poſita ſunt, videre, pérque urbes hominum & domos ambulantem, vitia ſingulorum & errores contemplari. Hoc qui facit, ſolus rectè ſapere, & de humanâ gente benè mereri videtur. Enimverò ſic ſunt res mortalium. verſat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

pleroſque & præcipitat ineptiendi libido quædam, diverſa illa quidem hercle & diſſimilis, ſed pariter tamen ridicula. Quemadmodum in ſylvis, cùm ignorantia viæ hunc dextrorſum, illum ſiniſtrorſum de rectâ ſemitâ abducit, idem error utriſque, ſed diverſâ illudit parte: planè hoc pacto, mutatis interdum nominibus, unus ineptientium morbus eſt. Hæc formula, incredibile memoratu eſt, quàm latè pateat. Non enim intra plebem modò & pullatam multitudinem ſtat, ſed ſæpe graves quoque & ſpectatos homines tenet. Sunt in unaquâque gente quidam, qui pallio & habitu profitentur ſapientiam: viri (id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

quod nemo neget) utriſq; auribus & oculis ſani, ſolam ſi mentem excipias, quam haud viliſſimam noſtri partem eſſe, neſcio quâ perſuaſione, ſemper ego credidi. Quare iſti quoque, licet ſevero vultu, & tardis incedant paſſibus, caudam tamen trahunt, & de fœcundâ Meneni gente ſunt; cujus viri poſteros latè ubique per orbem poſuiſſe ſedes ſuas, olim pater Chryſippus, non vanus autor, dixit. Horum omnium judex & arbiter ſedet, quiſquis devitatis ſcopulis, circa quos mortalium vita hæret, ſemel ſeſe in melioris ſcientiæ ſinum penetravit. Illinc enim ſuave eſt ludibria rerum & illas ipſas cernere tenebras, in quibus

hoc ævi, quodcunque eſt, degitur. Nimirum animus noſter, ubi per tot recti judicii impedimenta eluctatus eſt, multùm ſupra plebem eminet, nihilque amplius eâ causâ probare jam poteſt, quia vulgò & à pleriſque fit. Contrarium enim multitudini iter inſiſtit, & quæ omnium laudari audit ſuffragiis, unâ ſententiâ damnat. Cæterùm ab omni ævo nemo quiſquam tam efferatus fuit, uti voluptatis causâ animo ſecuro atque vacuo, publica mala intueretur. Hoc enim verè eſſet inimicitias mortalitati, atque ipſi naturæ indicere odium. Igitur, quod longè optimum fuit, quàm quiſque longiſſimè ab aliorum errori-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

bus refugerat, tam maximè eiſdem facere medicinam conatns eſt. Atque aliis quidem alia(ut cujusque indoles & ardor erat) inſectari placuit. Varia enim hîc & multiplex ſe rerum copia offert: nullaque vitæ forma, nulla officii ratio eſt, ex quâ non plurima, quæ reprehenſione digna ſint, arripias. Mihi autem eorum maximè ſtultitiam exagitare libuit, qui hoc ſeculo, cùm in doctrinæ & in his diſciplinarum ſtudiis verſentur, nihil hercle aliud niſi magno conatu magnas nugas agunt. Mirum enim in modum ab iſthoc genere mea ſemper ratio voluntaſque abhorruit; & uti cuncti mortales eorum intelligerent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

vernilitatem, permagni exiſtimabam intereſſe. Equidem ego, cùm, ineünte adoleſcentiâ, circumſpectis rebus meis omnibus, diligenter etiam atque etiam cogitarem, quem me, qualemque eſſe, & quod ſequi vitæ iter oporteret, maximè in hâc deliberatione ad naturam mihi meam cõſilium eſſe omne revocandum intelligebam. Erat ante oculos omnis antiquitas, tot magna nomina, totque illuſtres animæ, quibus ad res in omni doctrinæ genere maximas perficiendas divinitus adjuncta quędam fuiſſe fortuna videbatur. Eorum inſtituta cùm obſoleſcere pleraque, & ipsâ vetuſtate jam frigere cernerem, ſubiit ani-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

mum meum indignatio multa & acerba, penè ut jam vitæ me atque hujus lucis tæderet. Quare, qui & naturæ meæ impetu ad hæc ſacra literarum ferebar, & afflari tamen nolebam contagione temporum, quæ pleroſque invaſerat: quod ſolum poteram, feci, collegi, inquam, memet ipſum, ut mihi & mecum viverem, cæteroſque res ſuas ſibi habere, & eſſe miſeros juberem. Supererant etiam nunc excellentes & divini viri, qui veterum aut æquarent laudem, aut etiam vincerent; verùm & magnis eos ætatum intervallis ſciebam naſci, neque ex virtutis eorum contemplatione tantum ſolatii, quantum doloris ex alio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rum inſcitiâ & ſtoliditate capiebam. Prodibant quotidie ingentia & portentoſa volumina, quorum frigus tuſſim mihi & gravedinem ferebat. Ipſa rerum humanarum divinarumque regina ſapientia, pedem ubi poneret, non habebat, poſtquam regnum ejus invaſiſſent homines infeliciſſimi, quibus dii cuncti eſſe infenſi videbantur. Dixiſſes eos aliquod bidental moviſſe, aut patrios temeraſſe cineres. In tantâ delirantium inſaniâ, ſicut temeritatis erat, multa moliri, ita rurſus ignavi hominis videbatur, prorſus nihil agere. Videbam perpaucos eâ animi æquitate futuros, uti judicium noſtrum, reprehenſionemq; ferrent volen-
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

lentes: & tamen cupiebam exſtare aliquod ingenii noſtri monumentum, ex quo intelligerent aliquando poſteri, vixiſſeme ab iſtorum hominū ſtudiis diſſentientem. Igitur, uti & animo meo morem gererem, & cæterorum declinarem ſævitiam atque tempeſtates, adieci animum meum ad id ſcribendi genus, quod multâ dulcedine temperatum, nihil ſpiraret niſi jocos atque ſales. Ita enim perſonis peperci, uti vitia non præterirem; &, cùm res perſequerer graves atque ſerias, blando tamen riſu prætexui fraudem. Næ illi, qui hæc innocua ferre non potuerunt, nimium ſunt faſtidioſi. Quid enim facerēt, obſecro, ſi eâ uſi verbo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

verborũ libertate fuiſſemus, ad quam compellere nos maximorum hominum vel authoritas poterat, vel exemplum? Verùm ego nec veniam nunc peto, neque invidiam deprecor. Etenim, ſi fato nobis is ſit reſervatus gloriæ fructus, uti retinuiſſe quoſdam ab ineptiis videamur, ſanè rem magnam fecerimus. Quod ſi obſtinatis animis contraibunt, & me meaque damnabunt homines putido cerebro: nihil morabimur. Pro more enim ſuo, atque pro ingenio facient, qui pridem jam bonæ ſpei decoxêre. neque unquam verò id ſiverit genius meus, uti pulpita & tribus eorum ambire, aut ſuppliciter prenſare quenquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

digner. Bonis quidem hercle, eruditiſque, abunde, opinor, animum expleverim: &, ut jam maximè cæteri reclament omnes, tamen ſi tibi, ſumme Hogerbeti, tibique, Scotte ampliſſime, non omninò diſplicebimus, magnum me jam non hujus modò operæ, ſed vitæ totius tuliſſe fructum arbitrabor. Vos mihi duo pro univerſo populo eritis; veſtris in oculis ego me, & juventutem hanc meam, quaſi in aliquo orbis terræ theatro, verſari credam. Equidem ex quo tempore cogitationum vos mearum, conſiliorumque omnium autores feci, inſolito quodam impetu excitavit ſe animus meus, & ardorem ipſe ſuum miratus eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

jam enim omnia concupiſcere præclara, ingentia, exacta cœpit, quæ antea non dicam aſſequi, ſed omninò, cujuſmodi eſſent, perſpicere nequiverat. Videbam ego vos, cùm in excelſo ætatem ageretis, civibusque veſtris, Batavis & Zelandis, latè diceretis jura, inter tot ſummæ dignitatis inſignia nullum habere ornamentum iſto faſtigio dignius, quàm eximiam atque inuſitatam eruditionem. Itaque libenter vos eâ parte intuebar, quæ publica non eſt, nimiumque eſſe iniquos rerum æſtimatores putabam, qui fortunam potius veſtram, quàm vos colerent. quod tamẽ ij profectò faciunt, qui quotidie atria veſtra obſident,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

dent, & aut ſua vobis, aut amicorum commendant diſcrimina. Nemo oves meas, nemo armenta abegit, neque in agris noſtris pauperiem fecit vicini quadrupes. & tamen vos eſſe judices mihi arbitrosque cupio, ſed nimirum illius cauſæ, quæ, procul à foro veſtro, in eruditorum agitur republicâ, cujus & vos principes eſtis, & ego me civem profiteor. Nuper ſtatus controverſiam movi ineptis febriculoſisque hominibus, qui mihi decus, majeſtatemque doctrinæ, ſuis ſordibus conſpurcare videbantur. Eam litem uti ſecundum me dare velitis, etiam vos atque etiam, Ampliſſimi Senatores, rogo quæſoque. Omnes eruditorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

torum familias, & genera diverſiſſima attigi; ac de ipſis quoque theologis, penes quos eſſe nunc regnum & ſumma ſcientiarum creditur, non pauca dixi, ſed eâ lenitate & modeſtiâ, quam & tu, divine Hogerbeti, à me exegiſſes, ſi conſilium tibi expoſuiſſem meum, & tu, Scotte maxime, jam certè non improbabis, qui antea illum ordinem præteriri à me potuiſſe exiſtimaſti. Paucos quoſdam, eosque degeneres & pravos leviter notaſſe me fateor, nec muto factum. de cætris, ſanctiſſimis, integerrimíſque viris, quorum eſt innumerabilis multitudo, omnia magna ſentio, iiſque uti decus ſuum atque honos conſtet, è repu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

republicâ eſſe humani generis & credidi ego ſemper, & in poſterum non obſcuris monumentis te-
ſtabor.

PRÆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

PRÆSCRIPTIO AD LECTOREM.

QVONIAM *rem haud novam quidem, ſed calumniis tamen obnoxiam inceptamus, periculum eſt, lector, nequis tibi error offundatur. Scio eſſe homines quoſdam malé feriatos, qui ſimul atque ſcripta hujuſmodi, in quibus vitiorum eſt vituperatio, attigerint, ſtatim ingenium advocant, & quod cuiq; aptari poſſit, aut in quem dictum quidque ſit, curioſè ſpeculantur. Quod in mente nobis neque fuit, nec erit unquam, tamen ij ſcient; &, cùm aliquem jam ſibi, quem ipſi læſum eſſe cupiant, opinionis errore confinxerint, applaudent induſtriæ ſuæ, & favebunt vapulanti. Hic eſt ſuccus loliginis,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ginis, hæc mera ærugo, quæ ubi animos ſemel infecit, ilicet, actum eſt, periimus. Nos neminem ſcientes læſimus. Procul hoc vitium non à chartis modò iſtis, ſed à pectore quoque noſtro abeſſe palam omnibus teſtatum facimus. Siquis aliter cenſuerit, injuriam faciet ſimplicitati meæ. Etenim, qui paucis notus, paucioribus verò familiaris eſſe ſtuderem, ita ſemper vixi, uti & illos ingenuitatis meę, & hos haberem fidi amoris teſtes Quare nec in illos dicere aliquid aſperè debui, & in hos non poteram. Qui incogniti mihi, quique viſi nunquam ſunt, nimis imprudenter facient, ſi ſe ipſi prodant. Sed hęc levia puto. Cætera, quę pro theologis dici intelligo, invidiæ augendę ſunt. Poſtquam enim in univerſum de iis omnibus, qui inter eruditos ineptiunt,

ali-

aliquid dicere conſtituiſſem, jam aut imprudens videri poteram, ſi homines ſapientię ſacris initiatos non numeraſſem in eruditis; aut ſtupidus, ſi quoſdam eſſe neſciviſſem, qui divini illius ordinis vibices atque maculæ ſint. Neque verò cauſam reperiebam, cur leporibus, innoxiis profectò & (quod caput rei eſt) Romanis, ludere in eos haud liceret, qui quotidie, cùm inter ſe ſibi non parcant, quæcunque plebeio ſermone ſcripsêre, pueris omnibus ancilliſque à furno & lacu redeuntibus cupiunt eſſe notiſſima. Infelici medius fidius ſeculo vivimus, ſi leves hos jocos verſari in eruditorum manibus dolent, ſua autem ipſi acerrima dicta à proletaria multitudine legi de plano non indignantur. Quæ in controverſiis poſita ſunt, de induſtriâ

præ-

prçterivi. Etſi enim, quid de iis ſentiam apertè dicere veritus nunquam fui, tamen non erat ei rei in ſatyrâ locus. Ad mores tantùm hçc, & ad vitam quorundam pertinent, neque obſcura ſunt ſed in oculos incurrunt. Itaque ubi invidia deceſſerit, ipſi hæc & vera cernent, & culpanda eſſe, haud negabunt.

SAR-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

SARDI VENALES.

SATYRA MENIPPEA

In hujus ſeculi homines pleroſque ineptè eruditos.

BONA fide agam. nihil eorum, quæ ſcripturus ſum, verum eſſe ſcitote. Ridere, ac nugari, & quę nunquam facta ſunt, narrare libet. Nemo prædictum ſibi neget. Equidem ſic à maximis viris accepi, totum hoc admodum leve & veniâ dignum eſſe, mentiri: turpiſſimum verò & improbum, fallere mendacio. Et tamen hoc ipſum profectò quotuſquiſque non facit, etjam ex iis, à quibus verum, ceu à jurato teſte, exigas? Eſt genus hominum, qui rerum memoriam annalibus conſecrant: qui ſeria omnia profitentur, & ſevera. inſpicite libros eorum. nulla pagella eſt, quæ mendaciolo aſperſa non ſit. Quàm liben-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

libenter urbium origines ex alto repetunt? quanto apparatu montes perfodiunt, aut contegunt maria, aut fluvios epotant uno prandio? Vbique pannus aliquis ex purpurâ, qui latè ſplendeat, intexitur. Sæpe, ubi in arctum deſiluerunt, unde pedem referre nequeunt, accerſitur è machinâ deus. nam oracula quidem, & cœleſtes voces toties audio, ut jam penè hominum linguam neſciam. Habet hoc vitii illa natio. cùm ſit periculum in nullo mendacio majus. tamẽ ni inſolens aliquid, & inauditum memorent, lectorem dormiturum putant. miraculo excitandus eſt. Ita omnes è compacto rem gerunt, quaſi olim in Velabro olearii: peſſimo medius fidius exemplo. Nobis ſine noxâ cujuſquam quid libet excogitare datum eſt. non enim miſerorum credulitati illudimus. & præterea, ſi Jovem è tenui filo terram & cœlum ſuſpendiſſe fingamus, metus non eſt, ne, illo rupto, fractus labatur orbis. ſtat enim, ſtabitque hæc rerum univerſitas, etjamſi nobis malè commentum proceſſerit. Sed jam non diutiùs

moror

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

moror exſpectationem veſtram. ſcio quàm ſit odioſa Circenſibus pompa. Et alioqui non deſunt putidiuſculi, quibus magnam libri partem fanatica molitio abſumit. mox, ubi ſemel tandem ad rem venêre, fumum ex fulgore dant.

NVDIVSTERTIVS domum reverſus ſum è peregrinâ regione, quam nec oculis ſuis nec auribus uſurpavit quiſquam. In hac multa vidi memoratu digna, nec unquam vulgata prius. quæ ediſſeram ordine univerſa, ne tantæ rei memoria pereat. Heracliti divinum ingenium antiquitas celebravit, ejuſque ſcita mirati potius homines ſunt, quam intellexêre. Ex omnibus tamen illud apertum eſt, ſi quid video, & mirè planũ. Vigilantibus unum communem mundum eſſe cenſuit; dormientes in ſuum quemque diſcedere. Mihi quidem certè illius rei fidem nuper fecit mirificus quidam caſus. Iam diurnis laboribus feſſus eram, jam quieti me dederam, cùm animus meus incidit in varia viſa, ex reliquiis, credo, earum rerum, quas vigilans agitaverat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Viſus mihi ſum in iis locis verſari, quæ longè extra ſydera, extraque anni & ſolis vias erant poſita. Vbique deſertiſſima ſolitudo, & magnæ cujuſdam intercapedinis vaſtitas. Hîc, dum tacitus mecum miror, quis me Deus ex illa hominum frequentia ſublatum in tam deviis ſpatiis collocaſſet, ecce è longinquo ad me feſtinat ſenex quidam naſo adunco, capite caluo, hirquinâ barbâ, vultu ad nugas & riſum compoſito. Ex habitu facilè conjectabam de qua gente eſſet. pallium enim ei undique pertuſum & lacerum erat, Græculi philoſophi geſtamen. dextram baculus fulciebat. ſiniſtrum latus tegebat ingens pera. ex qua identidem lupinos & legumina, per ludum & jocum, objectabat naribus comitis ſui, hominis triſtiſſimi, & cujus faciem pallor, pectus multus ſanguis tinxerat. Interrogandi locus hîc erat: & ſtatim, mi pater, inquam, per genium tuum, perque dextram te rogo,

Dic quo ſub cœlo tandem, quibus orbis in oris Iactemur?

aut ſi Græcè magis calles,

Tίς

Τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασι;

certè enim ignarus erro hominum & locorum. Tum ille aliquantiſper cunctatus, veluti re novâ obſtupeſcens, Profectò, hoſpes, inquit, nequicquam Deus hęc ſpatia ſedeſque ab orbe veſtro abſcidit, ſi tamen vos terræ fines tranſilitis, & hæc ignota ac peregrina viſitis. Nihil deinceps mortalibus arduum erit. cœlum ipſum adibitis tandem, & quicquid præterea homini, dum in terrâ vitam agit, negatum eſt. Scito tamen in Epicuri intermundia te veniſſe, quæ nemo ante te corpore ſuo & iſtis membris preſſit. Nam nos quidem umbrę ſumus, & imagines defunctorum, quibus hâc tranſite jus eſt in diverſa regna. Ergo, inquam, pater, ſi hoc verum eſt, deum illius magiſtri modò vidi, quem ille, tanquam inter duos lucos, ſic inter hæc mœnia habitare dixit, metu ruinarum. Obtulit enim ſe oculis meis quiddam planè diſſimile vobis, quod quale ſit, expli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

care non poſſum. admirabili quidem celeritate huc illuc movebatur. Labia diſtorſit ſalſiſſimus ſenex, & ſubridens, Erras,inquit, fili. ſomnia enim ſunt,quæ de numine ſuo finxit ille. Cæterùm ſunt in terris theologi quidam, homines cenſorio ſupercilio, qui uſque à cunabulis ſapiunt. hi,cùm in anguſtâ cellâ,ſeptem penulis involuti, auribus modò exertis, ſedent, ſæpe occultâ quâdam & igneâ vi ſic rapiuntur, uti è pectore illis unà cum ſenſu mens evolet, & in hæc loca ſe penetret, ubi ex magno illo inani nugas quaſdam evanidas, & ſubtilia deliramenta captat. mox in domicilium ſuum redit, illudque fumo totum replet &ventis.Cùm deſiiſſet,plaudere dicto ſuo, & gaudere urbanitate illâ viſus eſt. ita oculos malè argutos jactabat. Ego Cynici pus atque venenum ſenſi, qui dum riſum excuteret ſibi, nemini parcebat. Interim in alieno regno omnia tuta metuebam.quare nihil reſpondere auſus fui. Indignabar tamen ludos mihi fieri à nequiſſimo ſene, quos fortaſſe illi mortuo nemo quiſquam

quam fecerat. Ille,ut me preſſis labiis murmurare vidit, Tibi quidem nunc, inquit, ego aliud agere, & jocari videor. Atqui certa res eſt. &, ſi amplius dubitas,fidejuſſorem tibi hunc ipſum, qui mecum eſt,accipe. Viden' tu lacerim illud os, & recens ejus vulnus? Nimirum iſte, quod ſcias, heri obiit, hoc eſt, viginti annis ante ſuum diem. Mercurius autem, qui nihil, niſi quod Parcæ ex tabellâ recitant,facere ſolet, hunc mortuum aut neſciit, aut neglexit. Errabat ergo viæ ignarus, donec me ſibi ducem repetit. Non ſum infenſus ſapientibus veſtris, viris, ut plerique putant, cordatiſſimis, à quibus me longa ſeculorum ſeries diſpeſcuit.

Οὐ μὲν πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ ποθ' ἵππους.

ſed tamen, quod dicendum hîc ſit, omnis cauſa hujus mali ab ipſis eſt. Vitam enim hominũ multis erroribus involvunt,dum quæ ſupra vos ſunt, quærunt, eaque ſpargunt in vulgus. Nuper, ecce, contentio inter illos orta eſt de fato,re anili ſanè

& plenâ ſuperſtitionis. Certatur quotidie minutis concluſiunculis. gliſcit, morbus, & jam ſutores ac fabros tenet. Omnia theatra. & tonſorum umbræ iſtis nugis perſonant. Certè heri, cùm ad forum deſcendiſſem, uti amicis meis, Cynicæ familiæ viris, lupinos & fabas aliquot emerem Pythagoræ cognatas, duo ſcurræ cum fartore, & tres ſalſamentarii, neſcio quod æternæ legis imperium, & neceſſitatem loquebantur inevitabilem. In iſto hominum ordine, cùm quidam animo, qui eos gubernat, infirmo ſint, fit, ut, qui capere iſta nequeunt, in furias & in deſperationem agantur. Ita vis dementiæ in atram bilem erumpit. Ipſe ego, qui hoc triduum terras perambulavi, vota publicè in omnibus templis facta vidi pro furioſis, & mente captis. ille pro patre orare, hic pro, filio, alius cognatum commendare aut fratrem, quem fanaticus error urgebat. Ex his noſter iſte, quem duco, unus eſt. cùm enim miſerrimus bipedum multa animo ſuo agitaret, neque exitum poſſet reperire intricatæ rei, nobili

faci-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

facinore ſe expediit. ferrum ſibi in jugulum adegit : ſatis, ut ego opinor, imprudenter. controverſiam enim eâ parte decîdit, quâ minimè oportuit. Hæc dum ille dicit, nihil alter niſi graviter ingemiſcere, & flere, & manu objectâ vultum tegere. Ego ejus caſum miſeratus, non continui me, &, Infelix, inquam, quid tibi in mente fuit? aut quid ad te pertinebat ſapientum noſtrorum digladiatio,

—— *& infidos agitans diſcordia fratres?*

Interpellans ſenex, Illum quidem, inquit, deus ſuus iratus extinxit. & ſi ab Homero oraculum vis,

Ἶσέν ἑ δαίμονος αἶσα κακὴ, καὶ
ἀθέσφατος ὄτη.

ego autem, etſi, ut hoc diei tempus video, aliò feſtinabam, tamen pii viri officio fungar. hominem enim errabundum, in Acherontis ripâ ſiſtam uti illinc ad quetas animarum ſedes mittatur. placet hoc, quicquid eſt, humanitati dare. Tu, ſi plura ſcire, hoſpes, cupis, ſequere. & jam cum dicto perrexit. Oblectavit me

tam liberalis invitatio: & magna me ſpes habebat, futurum uti multa diſcerem. Quare comitem me illi do, & impari paſſu, hominis adæquo greſſum, mirè lentum, & quaſi ſuccretum cribro pollinario. Inter eundum autem, ut fit, cùm multa cogitarem, ridiculum videbatur quod dixerat, duce ad Acherontem opus eſſe. acceperam enim nihil facilius eſſe deſcenſu Averni. quippe clauſis oculis illuc iri. tum & ipſe quis eſſet, quò tenderet, aut in terris quid rei egiſſet, neſciebam. Quare jam rogare pluſcula tentabam, cùm ſubitò rerum quâdam novitate animus & oculi in diverſa trahebantur. Procul enim ſe aperiunt campi latè patentes, & murmur auditum quaſi æſtuantis aquæ. ſtagnum deinde ingens, & ripa appâret, in quâ ibat hinc inde numeroſum agmen. Ab aliâ parte Mercurius accedit, cum petaſo & pinnulis, homo juvenis, qui virgula ante ſe agebat quantum mortuorum dederat illa dies. Quem ut vidit noſter ſenex, nequiſſime deorum, inquit, ut numquam diligens es! Elapſus tibi hodie eſt

miſer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

miſer iſte, quem tu accipe, & duc cum cæteris. Inſpeximus deinde ſingulos valde curiosè. plerique peregrini erant, è Gallis, Hiſpanis, Italis. quorum maximam partem vis, aut dolus acerbo funere peremerat. E gente noſtrâ unum agnovi, quem paulò antè in aulâ videram purpurâ & oſtro fulgentem. Nunc nullo excellenti habitu, & pari lege cum cæteris in cœlum deſcendebat. Quod ut ſenſi, ſuſpirium ab imo pectore duco, & jam conſilia hominum ac vota damnabam magnarum cogitationum. Dii, deæque, inquam, quid ſumus? adeóne nihil eſt, quidquid honori & ambitioni velificamur. Non vacabat Mercurio declamatorem audire. quare gregem ſuum porrò agit. Vnà pergit purpuratus ille, ſed cum majeſtate. Siniſtram enim adhuc quaſi codicillis onuſtam gerebat, & epiſtolis hinc inde prolatis commodabat gravem vultum. Salutantem me clauſo labello, & flexo in tergum capite reſpexit. Adeò faſtidioſi ſunt in aulâ plerique. ubique è clientibus aliquem ſibi credunt occurrere. Poſtquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

quam abiiſſent illi, nos ſoli eſſemus, vultum ad ſeveravit ſenex, & his verbis ad me loqui cœpit: Quandoquidem, adoleſcens, ſemel jam terræ clauſtra, & mundi obices perfregiſti, certumque tibi ſtat fines ſcientiæ paulo longius, quàm natura voluit, proferre; favebo profectò fervidæ virtuti tuæ, & fortunam iſtam, quantum poteſt, adjutabo. Ego Menippus ſum, famæ celebritate ſuper aſtra notus. E terris autem venio, quò ſæpe excurrere ſoleo, uti res hominum viſam. Nunc ad rempublicam noſtram, in quâ eruditorum manes ſeorſim ætatem agunt, proficiſcor. Ita enim res eſt, hoſpes. Non omnes, quod tu exiſtimas, ad Tartari ſedes & Ditis ad regnum mittuntur: ſed fatum quoddam ſingulare eorum eſt, qui in terris dum eſſent, doctrinæ ſtudia ſecuti fuerunt. Iacet in propinquo inſula, cui nullam in orbe veſtro ſimilem eſſe fateberis. Ea magnitudo illius eſt, & amœnitas, ad hoc, præclara multa & admirabilia, quæ nunquam ſuſpicati eſtis. Hîc gens illa noſtra in rebus jucundis, & bonis

vitam

vitam quandam vivunt deorum. nam & otio omnes fruuntur beato, &, ſi qui ſunt, quos olim fames, fideliſſima comitum ad mortem uſque proſecuta eſt, ij hîc omnibus copiis & voluptatibus affluunt. Cæterum, quod in maximâ felicitatis tuæ parte ponendum eſt, benè atque in tempore tibi nunc terras relinquere, & huc evolare contigit. Hodie enim in regno noſtro res maximi momenti certabitur, quæ mirè ſollicitos habet pleroſque novos cives. Adeò nulla eſt felicitas, quam non aliqua parte ægritudo contaminet. Audiviſti in cœlo majorum gentium deos ſæpe turbas dediſſe, cùm novis quibuſdam & adſcriptitiis civibus ſtatus controverſiam moverent. Idem quoque apud nos nunc fit. non enim contendendi libido, quæ eruditos in terris inquietat, eoſdem, cùm illinc exceſsêre, deſerit. Atque olim quidem eâdem æqualitate omnes in republica continebantur. civibus communia inter ſe erant jura, ſuffragia, & conſuetudines. Poſtea, ut nihil perpetuum eſt, populi imperium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rium in paucorum pottentium jus atque ditionem conceſſit. cùm enim plebem ex otio & ſecundis rebus invidia ac æmulatio cepiſſet, optimates, occaſione uſi, in alias partes jvêre. Populi vis ſoluta & in plures diſperſa nihil potuit. cæteri, cùm factione magis pollerent, paulatim rempublicam occupavêre. Hi annuos magiſtratus creare primi & gerere, populum ſuffragiis privare, dignitates mandare clariſſimis è ſuo ordine, quos omnis ætas tuliſſet. nihil enim refert quando aut ubi vixerint. Virtus & eruditio, non ſeculum nec anni æſtimantur. Ex hac rerum mutatione illud adeò, quod dicere cœperam, accidit. Iam ab annis aliquot indies apud optimates magis evileſcere cœperũt iſti ex plebe eruditi, & hæc proletaria turba, quam veſtra nunc ætas ſine fine aut modo ad nos traſmittit. Tanta barbaries orbi veſtro incubuit: & id ſeriò triumphant, quotquot ex illa fæce ad nos veniunt. Igitur nuper frequenti conſeſſu proceres in medium conſultavêre. pars ſic cenſebant: quoniam ſumma nũc poteſtas

eſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

eſſet penes viros antiquâ & probâ eruditione, ſedulò cavendum eſſe, nequid reſpublica à novitiis detrimenti caperet, quorum plerique nihil eſſent niſi probra & dehoneſtamenta tanti nominis. agerent porrò, & viderent ne jus civitatis commune omnibus foret. indignos ejectum irent, finibus arcerent. cæteros, qui venturi ſint, cum delectu virtutis ad mitterent. id adeò facile eſſe, & in manu illis poſitum. ita futurum, uti in republica beatiſſima nihil ſuperſit niſi flos delibatus doctrinæ. Contra hæc alii nitebantur, quibus ſtudium manſuetudinis, & modeſtiæ erat. monebant moderatè agendum; ſecus non imperium, ſed tyrannidem agitari. & quid tandem futurum eſſet miſeris civibus? ſaltem cogitarent multa pro illis dici poſſe. cauſam eorum nondum damnatam eſſe. defenſores eis darent; reos agerent publico judicio. Ea res diu agitata utrinque fuit. Tandem decretum hujuſmodi fit; Velle ſenatum intra quintum diem omnes regulos in unum convenire: ibi quemque contra novitios, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

pro illis, quæ ſentiret, afferre: poſt ex copia rerum ſtatui quid de his fieri placeat. Locus, tempus conſtitutum eſt. atque adeò nunc dies comitiorum illuxit. Tu, adoleſcens, ades, & para te ad pulcherrimum ſpectaculum. Me vide. omnia tibi tuta ſunt. fide & periculo meo ibis. Quæ cùm dixiſſet, ſtatim animi lætitiam vultu prodidi, &, ô me felicem, inquam: ego verò, pater, ſequar te, ac libens. Nihil deinde cunctati ſumus; ſed primùm ſylvam ingredimur denſam & aſperam, in qua ſecretum loci & proceritas arborum, horrorem mihi fecêre. Hanc ubi erepſimus, flumen nobis ad ſiniſtram occurrit, quod verſus orientem labitur, & inſulam à continenti dividit. In ulteriore ripâ ingens turba ſtabat. qui ut Menippum agnoverunt, cymbam expediunt, & portitorem ad nos mittunt ille nos receptos trajicit. Tum ſenex meus, ſimulac pedem è ſcapha extuliſſet, Salve, inquit, gratiſſima tellus, & vos fratres mei, eruditæ animæ. hominem vobis ex ultimâ regionum Bataviâ adduco,

nondum fato functum quidem, ſed noſtris tamen literis & ſacris initiatum. quem vos, ſi quid me auditis, carum acceptumque habetote. Hæc & alia, quæ in rem forent, cùm pro me dixiſſet, illi circumfuſi illicò dextras mihi injiciunt, &, Quiſquis es, inquiunt, noſter eris. Inde digreſſi, in planiciem imus æquis ſpatiis porrectam, unde, qua viſus patebat, omnia luſtrabam. circum hanc colles undique erant, quos paſſim fluvii interluebant vino & melle currentes. Cives non urbibus neque domiciliis tenebantur, ſed catervatim, uti quoſque fors conglobaverat, ibant per loca pura atque innocentia, fruebanturque ſedibus ſacris. quidam inter roſas & myrtos fuſi corollas nectebant, aut aliud agebant denique. Ager frugum & herbæ lætus, ſuopte ingenio alimenta gignebat. Ver perpetuum erat, & Zephyrus florum pater toto anno per virgulta leni errabat ſuſurro. Verùm naturam loci, & alia, quæ ibi ſunt, parum ſtudui perdiſcere. in civibus magis hærebam tam diverſo vultu, & non unius ſeculi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

quorum patriam & gentem dum quæro, Menippus ad ſiniſtram converſus, gregem novitiorum mihi oſtendit, &, Iſti omnes, inquit, populares tui Belgæ ſunt, quos nuper una dies nobis dedit. dein nominat ſingulos. ibi ego ſtupeſcens. Magnus verò, inquam, proventus, ſi unius anni foret. ſed obſecro, pater, num ludis tu me? ego hos non modò in eruditis habitos, ſed omnino natos eſſe neſciebam. Imò, ut vides, inquit, res eſt. hi cives noſtri fiunt. neque intelligunt miſeri in ſe nunc hanc fabam cudi. Nos interea loci ad antrum quoddam venimus, quod in receſſu ſtabat, incultum tenebris, circiter LXXXV pedes humi depreſſum. Vbi paululum deſcenderis, ad lævam fores ingentes ſunt, ferreo vecte clauſę. quas ubi aperuit ſenex, puteum mihi monſtrat, in quo ſpeculum erat pariter ex parte omni globoſum. &, Vides, inquit, imperii noſtri arcana. quippe huc proceribus noſtris, quoties libet, deſcendere jus eſt, & quicquid in terris uſpiam fit cognoſcere. ego cùm propius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

pius acceſſiſſem, uno obtutu cernebam omnes ubique

Terráſque tractúſque maris.

recludebantur omnium ædes. nihil in receſſu ullo, neque in penetralibus tam abditum fuit, quod videre & audire non poſſes. Murmura quoque ſingulorum & ſuſurri quaſi coràm audiebantur. Quidam rabulæ in fas nefasque verba ac iras ſuas locabant. Novercæ herbas & verba miſcebant non innoxia. Matronas permolebant adulteri, diverſo quiſque fato. Puella quædam in ſervi complexibus, ignarâ matre, movebatur, ne primâ nocte virum timeret. Cæterorum erat ſpecioſior occupatio. ille in ſeducto ædium receſſu ſuas alienasque fortunas ſpe metuque verſabat. hic magnatium pererrabat fores, & ſervulis eorum innotuiſſe pro magnifico ducebat. Alibi in Academiæ umbrâ, ſcientiarum doctores ambulabant non indoctè. quibuſdam in facie ſedebat miſeræ magnæque invidiæ pallor. quippe dolebant alium à pluribus adoleſcentulis audiri. hoc illis febris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

febris eſt. Magna mihi copia eſt memorandi, quibus in locis turpiſſima patrari ab iis viderim, qui animum vultu, flagitia parietibus tegunt. Verùm ea res, ut eſt ejus multa ac magna diverſitas, longiùs nos ab incepto traheret. Poſtquam inde egreſſi ſumus, concurrere undique magnam civium multitudinem videmus. Iam enim ex Senatus decreto edixerat præco, uti ad ædem Pædiæ frequentes adeſſent. ibi verò permoti plebis animi, atque immutata omnium facies. ſuo quiſque metu pericula metiri, feſtinare, trepidare. Nos in turba luctamur, & injuriam tardis facimus, donec ad Pædiæ perventum eſt. Templum vetuſtum fuit, de marmore ſtructum, ubi ſanctiſſima diva, cujus in fide eruditi ſunt, perpetuis colitur honoribus. circum hoc ſedes & ſubſellia latè diſpoſita fuêre, quæ armis cingebantur. Senatus enim ſine tumultu præſidiis collocatis, uti res atque tempus monebant, milite ſe muniverat. Iam autem ex templo procedebant proceres, purpureo amictu inſignes, & ſubſellia

implebant. Totidem deos cernere te putaſſes. tam ſingularis majeſtas in ſingulis, tantus decor in vultu erat. Sedebant veteres Græci, Romanique, & barbari: tum è recentibus, Galli, Itali, Belgæ, Germani. breviter, quicunque ullo ævo, aut uſpiam exſtitiſſent ingenii & doctrinæ principes. Vnus erat inſignibus imperii, & cætero habitu auguſtior, qui loco celſiore, & aureâ ſellâ comitiis præſidebat. quem ut conſpexi, faciem viri, magis ex imagine ejus, quàm ex ipſo, agnoſco: & ad proximum, quæſo, inquam, num hic Eraſmus noſter eſt? Ille annuens, nihil erras, ait. ipſe eſt. ſcito autem annuâ poteſtate principatum in hac republica geri. id imperium forte quadam nunc Batavus ille veſter tenet. cæteri, quos vides, diverſa quiſque dignatione rempubl. adminiſtrant. ita ſe mores habent. Inter hæc præco exurgit, & ſilentium facit. Simul princeps, ſceptro eburno nixus, ſic infit:

DII *manes, non inſciens neque imprudens ſum, quanta in invidia res*

hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

hæc ſit, quæ me principe agitur. Nam & quos ſemel receperis, civitate everſum ire grave eſt: &, qui deinde affluent, ſi aditu prohibeantur, ego autor dicar: meum id cuncti, non veſtrum factum cenſebunt. Quippe in imperio, quod veſtro juſſu nunc teneo, hæc iniqiſſima conditio videtur, quòd, quæ omnes malè conſultavêre, uni imputantur. Et tamen, dii manes, vos ego teſtes habeo, ex quo princeps factus ſum, leniter me rempublicam rexiſſe. Verùm, quoniam vobis id in pectore conſilij eſt, ut parandi juris, & majeſtatis conſtituendæ gratiâ, de indignis civibus ſententiam feratis; quod diu agitatum inter vos eſt, tandem me dolente fiat. Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo, valdè id ad gloriam meam pertinere, quòd mihi nunc, quicquid in perniciem publicam invaluit, corrigere licet, atque ejus rei fructum percipere, quem maximè peto, uti optimi ſtatus autor dicar. *Sed me*

rurſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rurſus ille metus ſolicitat, ne vos contemptor animus & lubido, commune noſtri ordinis malum, à recto bonóque tranſvorſos agat. ex quo enim tempore populus, libertate amiſsâ, jus imperiumque noſtrum accepit, quàm immenſa ſit noſtra poteſtas, ſcitis. Ex noſtro nutu lætitiæ doloriſque cauſas cuncti concipiunt; nos fortunam, & alia, quæ avide cupiuntur, dono damus: quos cives in bonis maliſve rebus eſſe, quos proſcribi oporteat, noſtra jurisdictio eſt. Hanc tantam facultatem rerum in ſuperbiam & libidinem vertere, proclive eſt. quippe hac animi infirmitate ſumus; magnæ potentiæ nihil citiùs deſit, quàm moderatio ejus. Quod ego vos moneo, quæſoque, dii manes, uti animadvortatis: neu cogitetis fore, uti miſeros advenas, inauditos & indefenſos, tanquam innocentes proſcribam. Cerno ego pleroſque veſtrûm, huic novitiæ genti mirè infeſtos eſſe. ſed magnam rurſus partem eidem favere,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

id quoque ſcio. neque id adeo mirum videri debet. quippe illos ipſos multum reipublicæ noſtræ addere, ac benè de ſcientiis diſciplinisque mereri, fortaſſe haud negandum eſt. Quare, quoniam publici judicii mos ſervandus eſt, vos universos, dì manes, ipſa res huc vocat, uti pauci quidum è vobis, quæ optima poſſunt, adverſus novitios, proque illis dicant. Ita re diſceptata, quid agendum porrò ſit, conſuletur. Ea vera atque ſimplex via eſt ad benè judicandum. Quæ res igitur mihi principatuique meo, populo plebique eruditorum benè atque feliciter eveniat, qui novos cives accuſare aut defendere vultis, ſurgite. poſt unà omnes ite in ſuffragia.

Finierat ille. & jam de his, qui dicturi eſſent, agitabatur. nec initio inter omnes convênit. tandem, quoniam proceres non unius ſeculi gens eſſent, neq; ad cunctos pariter res pertineret, viſum fuit accuſandi poteſtatem iis facere, qui ante Eraſmum,

mum, & poſt eam tempeſtatem, extinctum jam ab immaniſſimis gentibus eruditionis nomen excitaſſent. Quorum ſanè ingens ſedebat multitudo, eoſque maximè permovebat recens nata barbaries. Quare nemo fuit, qui eas partes non flagrantiſſimè depoſceret. His legibus autorati ad rem diſceptandam deſcenderunt. Maximè autem Italis quibuſdam, viris magnis, & qui melioribus annis nati erant, animus ardeſcebat. éque his Angelus Politianus, quod dextera principem adſidebat, primus ſic infit.

Quæ princeps noſter compoſitè atque magnificè paulò antè in hoc ordine locutus eſt, dii manes, ea magis verbo tenus, quàm quòd ita neceſſe eſſet dicta arbitror. Nam & vos univerſos ſic affectos ſcio, uti reipublicæ quiſque, non veſtræ potentiæ conſulatis; & mihi animus ſemper ab odio, ira, partibus reipublicæ vacuus fuit. Quod utinam dii immortales voluiſſent, uti aut vobis mecum tacere liceret, aut ſaltem vana

noſtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

noſtra foret de publicis malis querel
Equidem ego quoties res hominum cu
animo meo reputo, tacitè incuſare fa
tum ſoleo, cujus maligna perpetuaqu
in omnibus rebus lex eſt, uti ad ſum-
mum perducta ſtare loco neſciant, fini
que omnium appetat, ubi increment
conſumpta ſunt. Nos pridem, dii ma-
nes, cùm in terris latè omnia barbarie
occupaſſet, veteres artes ſcientiasque re-
vocavimus, per quas Latinum nomen
& Græcæ eruditionis crevêre vires. No
ſapientiæ conſultiſſimam viam aperui-
mus; unumque omnium certamen
fuit, nequid profuturum ſeculis diu
lateret. *Egregium me hercule opus, &*
inter præmia gloriæ noſtræ numeran-
dum, cùm ſtudio noſtro dignitas diſci-
plinarum in illud culmen evecta eſt, ex
quo illam longa dies & ſeculorum inju-
ria detruſerat. Jam illa lætiſſima vox
omnium audiebatur, felices ſe, felicem
eſſe rempublicam: nihilq; ad tanti boni
perfectionem accedere poſſe, niſi ut dii
mune-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

muneribus ſuis propitii eſſent, tantiſque rebus adderent perpetuitatem. Quid igitur eſt, dii manes? fuit, prô dolor, fuit averſa ſuperis voluntas. ex illo enim tempore in deterius quotidie res data eſt; ipſaque eruditio neſcio qua iniquitate naturæ, velociùs quidem, quàm aſcenderat, retro ſe tulit. Magna vis inſcitiæ, atque ineptiendi libido in animos omnium, veluti tabes, invaſit, pluribuſq; populis exitio eſt, quàm fames morbive, quæque alia in deûm iras, velut ultima ſuppliciorum, vertunt. *Ac vos quidem, quibus rebus tantam claritudinem aſſecuti ſitis, neminem clam eſt, dii manes. Etenim poſtquam vobis ætas ingeniumque adoleviſſet, neque nox, neque dies curam animi vobis ſedavit, quin omnem vitam porrò in optimis artibus ageretis. Ita agendo, vigilando, quidquid mortalitas capere poterat, impleviſtis. Exſtant divina ingenii veſtri monumenta, eaque omnis æternitas intuebitur. Quæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

vos profectò non quàm multa, ſed cujuſmodi forent, referre veſtra credebatis.. quippe æſtimari ea, quàm numerari ſatius eſt. At nunc, obſecro verò vos, inſpicite tempora & mores. Nam qui ſunt hi, qui ad nos quotidie veniunt? homines ignaviſſimi, ſtupore & pituitâ demerſi, quibus febriculoſum aliquid ſcripſiſſe, immortalitatis pretium eſt. Juro vobis, dii manes, excelſa quædam & pulcra res eſt eruditio, quã illi ne de facie quidem noverunt. Non recipit egeſtas animi eorum, tantam majeſtatem, tam gravem, tam ſeveram. Pars ſomno, & languore, & quod his pejus eſt, rerum bonarum faſtidio torpent. Alii, ſi ad hæc ſacra, & illos fontes admiſſi ſint, planè, ut canes in Ægypto, bibunt & fugiunt. Et tamen ex hac imperitâ turbâ nemo eſt, quin ſomnia ſua & ineptias quotidie vulget, ſibique inter tot magna nomina, ſi diis placet, aliquod famæ ſpacium quærat. Dicam, quod res eſt: corruptiſſimo

ſeculo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſeculo plurimi ſcriptores ſunt, &, quæ antea paucorum virtus fuit, nunc vulgi vitium ſit, & omnium morbus. Quid enim? num ſingulos aut paucos hæc libido tenet? undique, velut ſigno dato, ad ſcribendum coorti ſunt: adeoque in publicum miſſa inſania eſt, & in omnium pectoribus evaluit, ut maximam gloriam in maximo voluminum numero putent.

Pauperis eſt numerare pecus. --

Olim Lyſimacho imperante, ut ſcitis, dî manes, res ridicula accidit, & nimis jocoſa. quippe cùm Archelaus mediâ æſtate, flagrantiſſimo ſole, Andromedam ſuam decantaret, ſorte Abderitas univerſos, qui tunc aderant, ex Caniculæ adflatu ardens febris inceſſit, quæ poſt ſeptimum diem deſiit in delirium. In omnium enim ore verſus quidam Tragici, & modulati ſoni, jambiq; inerrabant. donec tandem ſub hyemem vis morbi deceſſit. Mihi res contigiſſe nunc haud diſſimilis videtur. niſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

quod magis pertinax hoc malum ſit, & ægro in pectore ſeneſcat. Qui bis in anno nomen ſuum ad Germanorum nundinas non tranſmittit, eruditionem ſuam in ordinem coactam credit. itaque nunquam tot fungi una pluvia naſcuntur, quot nunc libri uno die. Quin igitur expergiſcimini? creſcit & ſerpit quotidie mali labes, & ad ſummam reipublicæ ſpectat, niſi occurritis, Dii manes. Non hîc ſegnibus conſiliis opus eſt, quæ timidi cauta vocant. *capienda præceps eſt via, & omnia aſpera pervadenda. nam aut nunc ſemel de tota re aliquid conſtituendum eſt, aut fruſtra deinceps de ſingulis articulis temporum deliberabimus. Mihi quidem animus nunquam deerit. quippe ipſa negotii atrocitas, formidanda aliis, erectiorem me facit.* Quædam utique vi tractanda ſuut, quò cæteris quies ſit: *& alioqui, quod in omni magno exemplo contingit, ſcitis hercle, ſi quia hîc iniquum eſt,* id adverſus ſingulos utili-

tate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

tate publicâ rependi. *Quare ego ita cenſeo, degeneres hos advenas ad unum omnes, fronte inuſta, barba ad vivum detonſa, finibus noſtris exterminandos eſſe, dîsque ſuis relinquendos iratis. Tum & Mercurium in terras mittendnm, ut, quid actum hîc ſit, omnibus ubique gentibus exponat. Ea vero pulcherrima laus erit, retinere mortales à ſtultitia, & malis libidinibus: & nos, dî manes, triſte quidem exemplum, ſed in poſterum ſalubre edidiſſe videbimur.*

Hujuſcemodi oratione habitâ Angelus, poſtquam multorum animos arrectos vidit, veritus, idquod in tali re ſolet, ne omnis invidia prolatandis conſultationibus dilaberetur, Picum Mirandulam, Hermolaum Barbarum, ad hoc alios ex eâdem gente, quos additamenta factionis habebat, hortatur uti ſententiam ante cæteros dicant. quippe magnum in eâ re momentum eſſe. Iamque Itali plures magno ſtudio ſe ad dicendum componebant, cùm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

è circumſtantium turbâ quidam ſurgit, turgentibus oculis, acuto capite & auribus longis, quæ ſic movebantur, ut ſolent aſellorum. Is contentâ voce audiri ſe poſtulat. ſuam & popularium rem agi. velle ſe publicam miſerorũ, cauſam defendere: darent ſaltẽ hoc jus novitio homini: neve ſupplicis vocem in noviſſimo caſu contemptam haberent. Fit illi poteſtas. & ſimul inuſitato molimine ac moleſto apparatu, neſcio quos abditos ſenſus pectore ſuo evolvere parat. Ego defixis oculis pileum, quem gerebat, latiſſimum intuebar. de fungorum genere hominem putabam eſſe. quippe capite ſe totum tegebat. quare è proximis, hoc quid rei ſit, rogo. illi ajunt, pleroſque eruditos, qui haud procul à nobis, in frigidiore plagâ vivunt, gravitati ſuæ commendationem ex hoc habitu captare. nam vanis rerum eos decipi. ita ſe mores habere. nec pileo illîc modum, nec pallio eſſe. Dum in his ſumus, adhuc orationis principium arceſſebat miſerrimus mortalium, & mirè ſe inflabat. Tum

Me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Menippus, quantum poteſt, altè clamans, ait,

Quid dignum tanto dabit hic promiſſor hiatu?

Ego, dî manes, ſuadeo nigrum agnum cædatis. nam venti turbinem aliquem exſpecto. Ille, poſtquam diu ſcreavit, & ſapientem barbam manu bis terve permulſit, tandem dicere quædam orditur, ſed adeò putida & inſulſa, ut referre pigeat. Nunquam ego fore ſperaveram uti illinc vivus diſcederem. Initio admodum anxiè totam rem diviſit. multa de honeſto dicturum ſe promittebat, deq; utili, & neceſſario; & alia hujuſcemodi, quæ ab umbratico doctore adoleſcentuli diſcunt in ſcholâ, nec unquam in foro dediſcunt viri. Ipſa dictio malè affectata, & peregrinæ inſolentiæ plena. Vbique ampullæ, corybantiaſmi, & verba ſeſquipedalia. ſingulas voces cum criſtis & ſuperciliis natas dixiſſes. Adeò nihil pudicum aut temperatum erat, ſed maculoſa omnia, & turgida. Non eſt paſſus Menippus eum diutiùs declamare: ſed, bone vir, inquit, quoniam ſermonem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

habes non noſtri ſaporis, ſenatus te pro tam pulcrâ operâ in poſterum ſilere jubet.

Non tali auxilio, nec defenſoribus iſtis
Tempus eget.

ſimul medicum quendam advocat, cujus ope tam gravis morbus levetur. is homini crebram ambulationem, ad hoc betæ maluæque eſum, poſtremò vomitum præſcribit, uti inſanus tumor ſubſidat, & vacuetur noxia copia. Affatim riſum eſt ab omni conventu. At Hermolaus, ne quod vacuum tempus ſit, ex re nata in hanc ſententiam loquitur.

Verba putidiſſimi hominis audiviſtis, dii manes. en, cum quibus heroibus res nobis ſit. quicquid ille imperitè & ſtolidè dixit, minus quàm pro morbo ſeculi dictum ſcitote eſſe. Ne autem neſcii ſitis, magnum hic nomen decuſque inter ſuos geſſit: neque lupum, quod ajunt, auribus, ſed cunctam plebem tenuit. quoties enim inſulſa ejus vox ſubſellia doctorum & cathedras perſonabat, fœnum alios ajebant eſſe oportere. tanta in

admi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

admiratione omnium nuper fuit, quem olim coquus meus, aut quilibet paterfamilias, arreptus ex aliquo circulo, ſprevißet Non dicam, dii manes, quanta ſecuritate quidlibet ſcripſerit magnus hic ſcientiarum dictator. nam etſi ſupra fidem ſit, major tamen aliorum impudentia dicam an intemperies eſt, qui ingenio & virtute minores ſunt. Expecto quàm mox muliones & aurigæ, abjectâ ſcutica, ſtylum capiant, & ad beatas ſedes noſtras affectent viam. Ante annos aliquot, armorum ſtrepitus, qui per Europam fuit, incredibile memoratu eſt, quantum potuit. Mihi quidem, quod vulgi ſermone jactari audiveram, jam pro certo eſt, bellum omnium patrem eſſe, cùm tot hiſtoricos tam exiguo tempore produxerit. Etenim in caveâ ſi forent concluſi omnes, itidem ut pulli gallinacei, tamen haud poſſint, opinor, uno anno circumiri. *De cæteris, qui in literarum amœnitate animum habent, ſupervacuum eſt dicere. Magna*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

enim hic diverſitas inſanientium, & mira occurrit diſſimilitudo: cujus latentem cauſam ſcit Genius fortaſſis, qui aſtrum cujusque temperat; hominem quidem ſcire arbitror neminem. Quidam arcem extruunt ex cloaca, aut piſtillum exornant. alii lucem Soli fœnerant, & obſervatiunculam unam item atque alteram oſtentant notiſſimarum rerum, quas profectò nemo neſciverat, etiam priusquam Theognis naſceretur. Longè ego Augiæ ſtabulum purgare maluerim, quàm omne ſtercus è libris illorum everrere. In ipſa fronte titulus ſplendet immanis, portentoſus, & propter quem jure aliquis deſerat vadimonium. Faſtidioſus lector peregrina novitate invitandus eſt. Super omnia tamen eſt, quod marſupii plerisque major cura, quàm exiſtimationis ſuæ ſit. ſi enim illuſtris viri nomen paginæ ſuæ præſcripſerint, à quo pretium & peculiola ſperetur, quid in vulgum extrudant, aut quo modo, nihil penſi habent.

Nempe

Nempe igitur, di manes, date frænos impotenti vitio, & ſperate futurum, uti ipſi ſponte finem ineptiendi faciant. Næ iſta cunctatio (falſus utinam vates ſim) magnum aliquod malum dabit. Ego agendum, atque obviam eundum cenſeo, uti hujusmodi cives in regno noſtro ampliùs ne ſint. Vos quòd faxitis, fortunatum eſſe velim.

Aſſederat Barbarus: & ego animo oculiſque intentus, magnoperè verebar ea res quorſum evaderet. Ecce autem de improviſo ſenex quidam, exercitati vultus, qui ad latus conſiſtebat meum, manu leviter admotâ, aurem mihi vellit, &, adoleſcens, inquit, vides me? *nec auguria didici, nec Mathematicorum cælum curare ſoleo*: & tamen qui ſis non ignoro. perpruriſcunt tibi quoque digiti, &, cùm tanta omnium ſtudia cernis, imbecillis ætas ambitione corrupta tenetur. Ego, ut verum fatear, ex propinquâ vobis gente ſum, quæ ſola iſti vitio hodie eſſe parens putatur. at ita, ut uſquam aliquis, ineptias populariũ ſemper odi: & nunc, ſi in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſi in meos imperium mihi dî homineſque darent, non idem jus in regno meo quidlibet agendi omnibus foret. nam qui de indoctorum grege ſunt, iis negotium darem, quoniam quieſcere nequeunt, uti locupletes indices conficerent. ita eruditis adminiſtri eſſent ad rem laborioſiſſimam. Aſinum quoque Muſici cantus rude eſſe animal noſti. ex oſſibus tamen illius vide quàm pulcræ tibiæ fiant. nihil tam malum eſt, mi fili, quin aliquâ parte proſit, ſi uti ſcias. Iraſcebar ego malè garrulo ſeni, & quia me tangere viſus erat, paucis reſpondere volui. Verùm jam è Friſiis Rudolphus Agricola ad dicendum ſurgens, aliò me vocat. is hoc modo diſſeruit.

Nullam adhuc rem, dî manes, dignam virtute noſtra agimus. Levia quædam & exigua mala ſunt, de quibus verba fecère viri maximi, Angelus & Hermolaus: quos ego in dicendo non ſolum graves, ſed etiam truces eſſe ſcio. Illi mihi diſſeruiſſe videntur de pœna eôrum, qui cùm præclara quædam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

dam cuperent, non tam voluntate, quàm curſus errore decepti ſunt. quorum hercle obſcuram diligentiam nec ego fero. verùm quia innocui ſunt, & ſine omni malitia homines, priùs quid in alios ſtatuamus, conſultandum cenſeo, qui ſeculi pernicies ſunt & certa ingeniorum peſtis. Iam primum omnium ante annos abhinc multos, homines quidam exorti ſunt, qui novum genus diſciplinæ inſtituerunt, ad quos juventus in ludos convenit. *Ii ſe philoſophos dici & haberi volunt, cùm, proh dii boni, violare ipſam ſapientiam, omnium rerum parentem, & primi hoc parricidio ſe polluere auſi ſint. Præclara Ariſtotelis atque Platonis progenies, geniti uti ea, quæ cæteri olim ingenio peperêre, deſtruant. Nam quid aliud agitur, dî manes? vaniſſimis rebus capti, ne paratas quidem à vobis ſcientias audent cognoſcere: ſed accuſatores antiquitatis, argutias tantùm docent, diſcuntque. Profectò ita ſe res habet.*

omnis

omnis eorum induſtria intra contor tulas captiones ſtat: à quibus ſi pede extulerint, putent ſe in alium terraru orbem delatos. Equidem ſæpe audive ram eſſe parva quædam animalcula quæ in anguſtiis mobilia, campo deprehenduntur. tales eſſe hos puto qui lucem atque aperta ſpatia odêre; & cum parum curſu valeant, flexu eludunt. Et, quæſo, conſiderate quàm converſa rerum natura ſit. Antea veri exploratione ſolus hic ordo jure gloriabatur; & eo ſapientes reliquam multitudinem facilè anteibant. Nunc in ſumma inanitate verſantur, & ſuis ipſi mentibus offundunt caliginem. non ſum equidem tam ſeverus judex, uti nihil donare ingeniis velim. ſcio enim multos & vitio naturæ, & licentia temporum ineptire. verùm hæc, dî manes, non vitia, ſed portenta ſunt. Qui ſubtiliſſima collectione alterum fallere didicit, is rex eſt, & digito ſe cœlum

putat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

putat attingere. Solem illum nonnulli Lunam eſſe evincent, & noctem, qui nunc eſt dies. Nemo ægrotus quicquam ſomniat tam ridiculum, quod iſti ſerio vultu non aſſerent. Itaque jam ad ſummam venimus:

Nil intra eſt oleam, nil extra eſt
in nuce duri.

quæ manifeſta ſunt, inficias ibunt: planè ſtulti impoſtores; à quibus quicunque victus abit, jucundiùs ipſo victore dormiet. Quippe moleſtus eſt labor ineptiarum, & miſera mihi res ſemper viſa fuit, difficiles habere nugas. Atqui ipſis inſtitutum placet. hoc amant, hoc laudant: hanc tam bellam artem, tanquam filiolam ſuam exoſculantur. Quamquam, ne exiſtimate, di manes, eos hactenus inſanire. Mox enim ab hoc vitæ genere detriti & retorridi, ad rerum dominam juriſprudentiam, cæteraſque ad diſciplinas adeunt, & quos fluctus in ſimpulo, ut dicitur, dederunt, eos pòſt excitant in Ægæo mari. Ita omnes ubique

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ubique res, omnia vitæ munia pervertunt. Sequitur duces ſuos imperitiſſimus quiſque cæterique omnes, qui magna mercede nihil ſapere didicerunt. Non licet recta via ad ſapientiam graſſari. Obſiſtit enim eunti officitque errantium multitudo, quodque peſſimum eſt, plerique pereunt exemplis. Qui ante nos vixêre, cordatiſſimi mortales, haud ignorabant quibus eſſet magiſtris opera danda. Hæc nova, quæ juvenes ad magna ſurgentes immodico ſtudio ſequuntur, neque placent, neque recta judico. Quò nobis acriùs annitendum eſt, dî manes, uti neque cæteri contagione inſaniant, & illis ſua pœna ſit. Certè uno quidem hoc genere exhauſto, multa mihi & ornamenta dignitatis, & præſidia ſtabilitatis ſuæ recepiſſe reſpublica videbitur.

Cùm dixiſſet Agricola, cæteri verbo, alius alii variè aſſentiebantur. Interea loci ingens multitudo novitiorum adeſſe nuntiatur. Quorum nomina in tabellâ perſcripta, actua-

actuario, M. Antonio Sabellico tradit Mercurius; & ſimul omnes in medium conventum trahit. &, dî manes, ait, ne miramini. autumnus nunc eſt: is febres adducit, & reſignat teſtamenta. Vt intraverant omnes, unus ex illis ad nos accurrit, & arctè me prehendens, Salve, inquit; teneo dextrâ genium meum. Vt propiùs conſideravi, agnoſco familiarem meum: &, ita? inquam. etiam te in his oris conſpicio? Imò ait,

——— longa eſt injuria, longæ Ambages.

neſcio utrum medici me fraus, an imperitia occiderit. nam ex agnatis erat, & heredem ſcripſeram. Comploſit manus Menippus, & in petulantiſſimum cachinnum effuſus, Ridiculum verò, inquit. præmio enim, improbam ſpem ſolicitaſti. Atqui temeritas & imprudentia, ſolenne medicorum vitium, abundè per ſe pollens erat ad perniciem. quippe ita fit. veſtris periculis diſcunt, ipſi ſecuri; & hoc ipſo felices, quod proſperos eorum ſucceſſus Sol aſpicit, adverſos tegit tellus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Mihi crede, una hæc ars triſtiſſim
experimentis conſtat, & ab omn
ævo

> Πολλὰς ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδ
> προΐαψεν
> Ἡρώων.

id eſt,

> *Multas heroum triſtem demiſit ad orcum*
> *Illuſtres animas.*

ne tu ab irato Achille ſolùm id fieri putes. Poſt hæc tres ſacrorum miniſtros notat Mercurius, quos obtorto collo ægrè abduxerat è terris. adeo vitæ dulcedine capiebantur, qui ſemper mortis contemptum, & meliorem in alio quodam orbe ſortem prædicaverant. Nunc lamentabili voce illud identidem ingeminabant,

> *Linquenda tellus, & domus, & placens*
> *Vxor.*

Cæteri de philoſophis erant. de quibus Mercurius, Famelica, inquit, hominum natio hæc eſt, &, niſi cùm moriuntur, nihil rectè faciunt. oſſa quidem iſti atque pellis toti erant, & plus quàm triginta dies uno eſu-

riebant

riebant menſe. quin in bilancem unà omnes conjecti vix ſcrupulum pendebant, atque exta in ſole etiam inſpicere licuit. Ego homines curioſâ intuebar diligentiâ. plerique vultu & inceſſu morbum fatebantur. magna omnibus tacendi erat libido. Vnus tamen Menippo adhæreſcebat, haud ignotus mihi. nam in viciniâ meâ, tribus cauliculis, & ſelibrâ farris, ſub tegulâ unâ, diu divam ſapientiam aluerat. Is quinque ſyllogiſmos expromit, & multa Cynico, quæ mecum ignorat, probare nititur. Tandem, cùm in artis ſuæ oſtentatione oppido quàm ineptus fuiſſet, Menippum, uti defenſor ſibi & patronus ſit, rogat. Non aſpernatus preces ejus ſenex, Tibi quidem, mi homo, inquit, tantum opis, quantum optes, feram: nam, ſi quantum dignus es, dicam, nullus eris. & ſtatim ad me ſubmiſſa voce, Adoleſcens, ait, hic verò ille eſt, qui poſtquam exheres vitæ ſuæ factus fuit, omnes Belgæ nugandi finem fecêre. Adhuc jocabatur Cynicus, cùm ſummo veri proceres adventiciam jubent turbam,

& cœpta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

& cœpta peragunt. Ibi Mirandula, credo in miſerationem ex ira verſus, pauca adverſus Agricolam dixit,

Ne ad faſtos rediret, neu virtutem æſtimaret annis. cuncta, quæ nunc antiquiſſima habentur, olim nova fuiſſe. etiam his aliquando pretium ab ævo fore. naturam mortalium hoc quoque nomine pravam ac ſiniſtram dici poſſe, quòd plerique ingeniis ſepultis plauderent, & acceptum aliquid ferre erubeſcerent minoribus. hinc vetera ſemper in laude, præſentia in faſtidio eſſe. Et quo tandem conſilio ingeniis modum ponerent? multa enim nondum inventa eſſe, quæ, ſi utilia ſint, ſperni haud debeant. Eleuſinem ſervare ſemper quod oſtendat reviſentibus; neque ſacra ſua ſimul edocere. *Poſtremò, cogitarent non ſtatim deterius eſſe, quod diverſum eſt. cætera, quæ vacuas mentes tenuiſſent, jam vulgata eſſe omnia. ergo aliis diverſam*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

*verſam viam tentandam, qua præ-
lari facinoris famam quærant.*

Mirabantur omnes quid tam re-
pente Pici animum mutaviſſet: &
urbanè Petrarcha lineam adverſus
eum popoſcit. Haud deerant tamen
qui ſententiæ ejus accederent: etſi
major pars exilium decernebat. At
princeps ampliùs deliberandum di-
xit: quippe ſibi nondum lique-
re. &

Di manes, inquit, *quis vos ardor
agit? omnia non properantibus rectiùs
procedent: feſtinatio inconſulta eſt &
præceps. Utique ſcitis hos univerſos ſa-
pientiam profiteri, reſque eorum ad
Divam Sophiam pertinere, quæ in ter-
ris adhuc eſt. Eam per Diogenem
evocavi, idque adeò ob aliam cauſam.
Nam quia de Theologis, majorum
gentium ſapientibus, agendum tan-
dem eſt, quorum nunc latè imperium
valet; ex ipsâ rem omnem & crimina
diſcere malui, ne publicum bonum ira*

ant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

aut privata gratia vinceretur. Simi iſtis quoque imi ſubſellij viris, & pa tellariis magiſtris jus dicet.

Hæc pronis animis accepta ſunt quippe lætabantur omnes repertum tandem aliquem, qui contra gentem, ut putabatur, ſacroſanctam, & omni majorem exceptione, oculos attolleret. Nemo hercle quiſquam tantum facinus ante eam tempeſtatem auſus erat. Non multo poſt advenire Divam Sophiam cum pulcherrimo comitatu videmus. Exhorruerat animus cunctis Theologis. quippe ſpei minus videbant, quàm vellent. Inter pediſſequas Alethea erat, incanis crinibus, & caperatâ fronte. ad hoc, Parrheſia, & Sophroſyne, & læto ſemper vultu Eleutheria. Adſtabat Divæ Diogenes, de viâ feſſus. Is anhelo ſpiritu, cauſam diuturnæ moræ principi non ſine irâ exponit, & ſic infit,

Tu verò maxime ductor populi, noli poſtbac Cynicam gentem ita ſpernere, uti eos in lucem nunquam, niſi ad

mole-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

moleſtiſſima miniſteria protrahas. Boni civis operam tibi promiſeram, non ſervi: nec minus liber, quàm veſtrûm quilibet, ſum, etſi cum baculo & pera ambulo. Quid autem Divam hanc quærere aliud, quam Herculis labor fuit? Ecce multo languore confectus ſum, dum Theologorum familias perrepto. Et tamen, cùm diu me fatigaveram, hanc quidem nuſquam, cæterùm apud ſingulos falſam imaginem, & quandam ejus umbram reperio. Alij enim mulierem incultam, ſitu & pedore ſqualentem oſtentavêre. pars virginem producunt omnibus ſimulacris emendatiorem, quæ facie medicata, inceſſu ad numerum compoſito, formam proſtituebat, uti venderet. Ad ſummam, ſenſi ego fucum ubiq; mihi fieri. Quare jam reditum parabam: cùm, ecce, commodùm ipſa ſe offerebat, credo ex aliquâ ſolitudine prodiens. Eam vos, Dî manes, ſi lubet, porrò audite. nam me jam vox deficit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Dixit hæc Cynicus, & ægris ja genibus, humi caninum in morem procubuit. Omnium ora oculiq; i Divam converſi ſunt; quæ pediſſe quas ſuas, comiteſque omnes ſu pereminebat. Ingens ſilentium fa ctum eſt. Mox ipſa, majus quiddam mortali ore ſonans, digitis guber nantibus vocem, ſic orſa eſt.

BENE *atque ſapienter, Dî manes Theologorum factioni tandem iri obviam decreviſtis; quorum injuriis, contumeliiſque ſic accepta ſum, ut ubivis eſſe, quàm in regno meo malim. Omnia latè homines inquieti contentioſique tenent, qui haud me ſanè, ſed pellices meas ſecuti, ſacra noſtra religioneſque jocum & riſum fecêre. Equidem apud eos meorum inſtitutorum nec volam nec veſtigium reperio. Plerique enim primis annis tonſores fabrique, & ſutrinæ alumni ſunt, aut denique ſervilibus officiis intenti, in obſcuro vitam agunt. ibi adoleſcentiam ſuam exercent. Poſt, ubi ſacerdotes meos, cere-*

monia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

*noniarumq; antiſtites eſſe in magno ho-
nore cernunt, (nam aſſurgit iis populus,
ncrepantes metuit;dicto cuncti audien-
es ſunt) rati ſcilicet, id quod res eſt,
ongè hoc pulcherrimum eſſe, ad ſimi-
em dominatum maxima ope nituntur.
Hîc mihi nemo vigilantiam, laborem,
ndefeſſum doctrinæ ſtudium exſpectet.
ravia hæc ſunt, & viris relinquen-
la. ipſi breviore viâ, dolis atque aſtu
ontendunt. Scitis utique quàm facile
ſtud ſit, obſtipo capite incedere, ſen-
entiolas aliquot ingenti verborum vo-
ubilitate fundere, vultum induere tri-
tem, & ſeverum; & alia hujuſce-
nodi, quæ promittunt magnam ſapien-
iam. Ad hæc fingenda non nati, ſed
ab aliquo deo facti videntur. quippe*
nuſitum illis eſt,quanto magis falſa
ſunt, quæ fiunt, tanto plura fa-
cere. *Adeò nihil eſt, quod ars &
labor efficere nequeat, cùm etiam natu-
ram, rem ſimplicisſimam, ſuperet af-
fectatio. Igitur primùm imperitæ plebi*

illudunt, apud quam ſumma ſecuritate. & ingentibus præmiis peccatur. hanc curis vacuam, ſine veri falſique diſcrimine in veſte & habitu ſtupentem, blanda oratione trahunt in omnem partem. Sedet circumfuſa multitudo, atque aures, ceu flabellum, adducit diducitque, & quicquid audit, probat. Quod mihi neutiquam novum videtur. Quotus enim quiſque etiam è ſapientioribus reperitur, qui rem celſam, & propemodum divinam, in qua felicitatis ſumma eſt poſita, ſibi vendicet, NIHIL ADMIRARI? *Horreſcit mihi animus, cùm mecum cogito, magiſtros rudes & indoctos ea, quæ nondum ſatis explorate percepta ſint & cognita, veluti certa affirmare. Multum caliginis res divinæ habent,* ſanctiuſque & reverentius eſt de iis credere, quàm ſcire. *Procul enim ab oculis noſtris lucidas incolit ſedes majeſtas ſummi numinis, & regnum ſuum, ſeque ſine arbitris regit. Pauca dun-*

taxat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

taxat oracula adflatu ejus inſtinctuque fudêre viri ſancti; quæ ſi aperta & clara forent, melius atq; tranquillius ſeſe res mortalium haberent. Nunc, cùm eorum cognitio multis ſit obſtructa difficultatibus, nemo tamen in his tenebris, & alta in nocte cæcum ſe cogitat: ſed, quàm quiſque minimum intelligit, tam maximè fidens eſt. Hinc, Dî manes, illæ ſunt lachrymæ. De rebus obſcuris omnes, ceu de certis, judicant, & ad quamcuuque ſunt ſententiam, quaſi tempeſtate, delati, ad eam, tanquam ad ſaxum, adhæreſcunt. *Neque mihi ſatis conſilij eſt, vecordiam, an ſuperbiam eam appellem. Nunquam enim perperam aliquid didiciſſe volunt videri. ſcilicet, quaſi immane crimen foret, à cognito & damnato errore diſcedere, & quæ malè alios docueris, dedocere. Quod ſemel dixerunt, qualecunque eſt, fixum ratumque manet. Ita, quod unum ſupereſt, pertinaciam induunt pro cauſa, regnumque ſibi vi*

atque factionibus muniunt. Ad hoc quod longè peſſimum exiſtumo, fœcunda admodum res eſt falſa opinio, neque unquam illic, unde cœpit, ſtat. Continuò enim, qui à vero declinant, in partes ſe ſcindunt varias, diſſenſionibuſque pugnant, atque uno ex errore infiniti, diverſi omnes & contrarii naſcuntur.

Non mihi ſi linguæ centum ſint,
oraque centum,
Omnia ſectarum percurrere nomina poſſim.

Cauſa atque origo hinc inde penes authores cujuſque eſt, qui ſuperſtitione captas mentes, velut furialibus ſtimulis agunt. Nihil in ſpeciem fallacius eſt, quam religio. Etenim quiſquis Dei numen obtendit, ſtatim efficit, uti cæteri credere, quàm judicare malint, illudque habeant ratum, quod ab eo, quem ſequuntur, ſemel audivêre. In hujus verba ſacramentum jurant: hujus ſomnia & deliramenta amplecti, certum omnibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

omnibus obſtinatumque eſt. Quæ eſt omninò ſeveritus, ſi hæc non eſt dicenda? aut quid liberum eſſe iis amplius poteſt, qui, quod præſcriptum & quaſi imperatum eſt, defendunt ex neceſſitate? Equidem fortuna in vitâ hominum ludit, aliisque aliam perſonam, uti ejus lubido fert, imponit. hos eſſe ſervos, illos dominos, quosdam ſui juris vult. Equites, libertinoſque, & mancipia ſcio, aliaque nomina ex ambitione aut ex injuria nata. Verùm hæc, dî manes, ſi recta via rem reputatis, in totum hominem non deſcendunt. Animos enim veſtros ex æternis ignibus derivatos, imaginem partemque ipſius Dei, ſpectate. Omnes eadem conditione ſunt. hos ſemper & ubique ſcitote liberos fuiſſe, non ex jure Quiritium, ſed ex jure naturæ. Quid eſt igitur? Tyrannorum dira & execrabilis poteſtas eſt, qui in corpora tantùm veſtra, & in terga ſæviunt, eosq́; qui olim ſuſtulisset, divinis honoribus colebatur. Vos quo odio illos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

eſſe dignos creditis, qui in mentem cujuſque adfectant imperium, nobiliſſimamque partem, quæ ſola mancipio non datur, ſervire docent? Me quidem eorum vehementer & piget, & pœnitet. Itaque fatigata manus do, locumque iis facio, uti ſe jactent vacua in aula, ac ſuomet ipſi more præcipites eant. Aliud regnum, aliasque ſedes quæro; quas ubi terrarum reperiam, nimis incerta ſum. Cives quidem meos in poſterum nullos, niſi eos agnoſcam, qui & libera eſſe judicia patiuntur, neque unquam ultra id, quod veriſimile occurrerit, procedunt. Eſt enim ægris mortalibus, ſicut cæterarum rerum, ita & ſcientiæ poſitus modus. & me, cùm in terras Deûm hominumque mitteret rex, nec totam patêre, nec ab omni parte eſſe clauſam voluit. In veſtibulis templi mei hærere jus faſque eſt. illa arcana, quæ in interiore ſacrario abdita ſunt, fruſtra cernere laborant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Stabam inter hæc ego, & Divæ poſtrema verba voluebam animo, incertus planè quo me lare deinceps tuerer, quemve ſequerer ducem. nam qui antea nulli magiſtro credideram, nunc hercle multò etiam factus timidior. Dum hæc agito, non fefelli Sophroſynen, pulcherrimam omnium nympharum, quas ſecum Diva adduxerat comites. Ea poſtquam ſe applicuit ad me,

Quoniam, inquit, *ad hominum cœtus jam redis, &, quæ hîc diſcis, in rem & ad uſum conferre potes, non celabo te maximum arcanum. Eſt quoddam genus hominum, idque vel maximè ingenuum, qui rerum nec principia altè, nec fines exquirunt, pulcherrimamque amant ſcientiam, nihil admodum ſcire. Hos plerique veſtrûm tardos, lentoſque & ſupinos dicunt. Quod contra eſt. nam & rerum gnari ſunt, & ſoli mortalium non ultrà, quàm ſatis eſt, ſapiunt. Sed vos virtutes*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ipſas inverſum itis, & jam dudum vera rerum amiſiſtis vocabula. Tu, qui bonam mentem amas, horum ut ſimilis ſis, pauca laudabis, nihil ipſe molîeris, omnium ſpectator eris. Sic enim cogita; in iſtâ ſapientum turbâ te, quaſi in mercatus quadam celebritate eſſe: ubi, dum aliquid ſibi petit quiſque, & ſuo more deſipit, tu cæteris omnibus, quæ prima illi putant, pro nihilo habitis, viſendi tantùm cauſa obambula, ſtudioſeque perſpice, quid agatur, & quo modo. Errabunt cuncti tua ſine parte diſcriminis, viamque quærent latentis veri. In primis verò paucorum hominũ ſis; nec unquam populo autore aut arbitro probari tua velis. Quid de te judicent, ipſi viderint: ſed judicabunt tamen, malignè plerumque & perversè. Fruantur ſententiâ ſuâ. hæc enim contagio ex ipſa mortalitate contrahitur; nunquam, meliora quæ ſunt, multi ſequuntur. Adfirmo tibi, ſuaviſſima voluptas hæc erit, cùm nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

intelliges ſolidum, nihil pulcrum, nec rectum quidem ex tanta concertantium molitione. Magnum eſt hoc, quod in rebus eſt poſitum, inane. In quamcunque te partem vertes, occurres tibi

Pergula pictorum, veri nihil, omnia falſa.

Quicquid ſcire ſe illi autumant, minus nihilo eſt. hoc unum certum eſt, pleraque haud eſſe certa. *Quæ ſi obſervabis, ſi ſtudia omnium non ira, ſed riſu ulciſcêre, næ tu & mecum facies, & volentibus magnis Dîs, omne punctum feres.*

His auditis, invadere pectus ſapientiâ plenum volo; cùm illa ſomno ſimilis confeſtim in vertos receſſit. Itaq; interrogare animum meum cœpi, an falsâ imagine deluſus eſſem: & timidiſſimo murmure, Dî immortales, aio, ſi unquam iterum tanto bono perfruar, habebo quod cœlo imputem. Demum, ut animum adverto, & ſubſellia aſpicio,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſenſi miram animorum inclinationem. Clamabat Eraſmus ſcripta ſua nunc de manibus excuti, odiumque ſui & infamiam tradi ſeculis non aliam ob cauſam, quàm quòd prudenter dubitaſſet. Caſſander deſertorem ſe & prævaricatorem haberi, quòd inter infeſtas partes mediam quandam tenuiſſet viam. Eadem penè Melanchthonis querela. Cæteri quoque, quos antea aut metus, aut reverẽtia illius ordinis ſubegerat, uti ſe continerent, ii nunc, poſt Divæ orationem, animis acceptis, ferociùs agitabant. Inter hos è Batavis unus, ab eâdem diſciplinâ homo, etſi recens in ſenatum lectus, tamen præloqui occupat. Sæpe ego puer admodum ſermonibus ejus interfueram, cum ingenia ſuorum vernilia & putida inſectaretur. qui enim querulus eſſet, & cenſor caſtigatorque præſentium, vitio humanæ mentis, haud facile collegas ſuos iiſdem ſacris operantes tolerabat. Is nunc, ſermone nimium acri, totius rei ſcenam aperuit, &,

SI *cui veſtrûm*; inquit, *adhuc dubium*

dubium eſſe poteſt, an vera ſint, quæ audiviſtis; patriam meam, eoſque, qui juxta ſiti ſunt, populos videte. Verùm Diva, quæ ad ſe pertinebant, dixit, résque eas, quæ reconditis in diſciplinis, & in quadam ratione doctrinæ verſantur, perſecuta eſt. Quæ ego cuncta omitto. Vitam eorum atque mores narrare libet, neque verebor tam horribile ſecretum proferre in populum. Eſt illud primum ſapientiæ munus, patenti via populum ad virtutem ducere, cupidinem honeſti conciliare animis, facere vitiorum odium. Qua in parte non culpo hercle optimos viros. diligenter enim toto anno in hominum vitia perorant, voceſque magnificas, & ſaluberrima fundunt præcepta. Sed per deos immortales, quò illa res pertinet? Ipſi enim omnibus vitiis pleni, exempla ſe inutilis diſciplinæ circumferunt. Efficaciſſima docendi ratio eſt, vivere uti præcipis; eaque in primis hoc in ſe boni habet, quod probat, quæ jubentur,

bentur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

bentur, fieri poſſe. *Quid mihi caritatem, concordiam, amorem mutuum laudant? monſtrabo quod rerum omnium primum eſt; faciant quæ dixerint. Non ignota loquor, ſed quæ in facellis noſtris vidi, & quorum pars magna cum dolore eram. Equidem quoties conciliabula eorum obivi, non aliam quàm in ludo gladiatorio vitam cernere videbar. Adſunt unà in iiſdem templis; colloquuntur, res omnes ſimul adminiſtrant. mox alter in alterum levi compendio ducitur. Fingite ex hoc ignobili genere aliquot terræ filios,*

Et conjuratos cœlum reſcindere
FRATRES,

in re dubia & levi à ſe invicem diſſentire. ſtatim eos mala mens, furorque vecors in ſimultates, bacchationes, & ſcenica maledicta aget. Velitis, nolitis, dì manes, aliter hæc ſacra non conſtant. Propria illius ordinis virtus eſt, animo feroci eſſe, in omnes incurſare, neminem metuere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

metuere. Sed maximè ambitio animos eorum verſat. ea res cunctas non ex bono honeſtoque, ſed ex libidine agere; ſpecioſis nominibus pium ſanctumque ſtudium ſimulare, cæterùm re ipſa privatam gloriam quærere; edocet. Ite nunc, Di manes, &, qui manſuetudinem, modeſtiam, fidem, vilia habent, eos eſſe viros bonos dicite. Multis officiis ea res, magnisque laudibus continetur. neque continuò hoc nomen; qui ad legem boni ſunt, meruêre. Nimis anguſtis finibus hæc circumſcripta eſt innocentia. faciant quæ humanitas, quæ vita communis exigit; faciant quicquid extra tabulas publicas eſt, & boni viri, per me quidem, ſunto. Sæpe ego, in eodem ordine dum fui, quoniam me collegarum pigebat, de pravis illorum artibus, deque mala lubidine queſtus ſum. Pro qua re multa acerba atque indigna tuli. Neq; id mihi uni contigit. Qui enim cunque aliqua laude excellerent, aut cogitatione eminerent ſupra

turbam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

turbam, eorum vividam animi vim, rectoſque ſpiritus frangere conabantur. ſive quòd in alio ſua quemque natura delectat, ſive ne ſtudium omne vulgi ab indignis & non idoneis ad dignos & idoneos transferretur. Rem memorabo, ex qua facilè conſilia eorum æſtimetis. Nuper ex his quidam patres conſcripti (credo obſcuræ originis ſuæ memores, & quod nihil uſquam ingenuum occurrere vellent) decretum inter ſeſe fecêre, uti qui de plebe hominum eſſent, quique precariò vitam, munificentia divitum, in ſtudiis diſciplinarum egiſſent, iis ad munera, honoreſque ſacros primus aditus foret: cæteri poſt illos admitterentur. Profectò hoc verè eſt ceremoniarum majeſtatem & ſanctimoniam proſtituere. Etenim homines egeni, non qui idonei cenſebantur, ſed quorum miſertum eſt, ſapientiam velut aliquod artificium venale addiſcunt, & jam ſemidocti, cruda adhuc ſtudia propellunt in templa. Benè habet, dî

manes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

manes. tandem effectum eſt, uti in luce hominum vivant. Iam multorum opinione beati ſunt, niſi quod nondum ſunt ſuâ. Res inquieta eſt in ſe ipſam, nova felicitas. nondum licet vivere ſecuris.

Hîc illa primùm Veneris dulcedinis in cor
Deſtillat gutta, & ſuccedit frigida cura.

uxor domum ducenda eſt, uti tantarum rerum conſors ſit; tollendi liberi, in ſpem eſuritionis. Eſt profectò huic generi, quadam fati lege, hæc facilitas data. blandiſſimam vim, quæ dîs hominibuſque per pectora incutitur, multò citiùs, quâm cætera gens mortalium, ſentiunt. Sæpe illud clamavi, ſufflaminandi eſtis; in furias ignemque ruitis. ſed fruſtra fui. fermè enim, antequam pueri eſſe deſiiſſent, mariti erant, & infirmis adhuc annis gerebant

Prælia conjugibus loquenda.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Tanti putant, nihil ſibi negare, uti intempeſtivè multi præcipitent virum, &

--- animas in vulnere ponant.

Nunquam finem dicendi feciſſet Batavus, liberrimi oris homo, nî loquentem interpellaſſet ex adverſis ſubſelliis alius quidam, ingenio haud abſurdo. Is medio illius ſermone,

Dî manes, inquit, *cavete ne vos verba fallant invidioſa, & rei exaſperandæ conquiſita. Nam quod ille maledictum vehemens exiſtumat, eam laudem ego illorum duco maximam. non hercle, quòd amori, potentiſſimo affectuum, obtemperent. quæ tamen una res illis ad veniam ſatis juſtas cauſas haberet. quis enim non meminit ad hoc ſacramentum ſe adactum eſſe, ſequi naturam? aut* quid eſt omninò uſquam, quod homo maſculus libentiùs videre debeat, quàm bellam uxorem? *Verùm non utar iis ad defen-*

defenſionem. Alia majora ſunt. Totum hoc univerſum ſapiens, non ut patriam, ſed ut familiam ſuam intuetur. eam familiam ornare, augere, ſtabilem firmamque facere, prima ejus laus eſt. Hoc conſilium, ſi forte neſcis, præclare orator, fratribus tuis eſt, uti numeroſa proles ſurgat, uti homo prodeat, pulcherrimum animal,

--- & quod dominari in cætera poſſit.

Hic mihi aliquis libidinem aut voluptatem nominat? Dii meliora piis. iſte error hoſtibus eorum ſit. ipſi duro vultu gaudia admittunt: neque ſibi, ſed mundo mariti, mundo patres ſunt. Utinam verò neceſſe non foret, aſſiduam humani generis jacturam hac diligentia reparare. Ecce, multa hominum millia puncto temporis cadunt. & ad tam immanem ſtragem uno modò peſtilentia, aut bellica acie opus eſt. At contrà, vix novem menſibus edolatum

unum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

unum reddunt puerum duo conjuges. *An aliud ſperamus, quàm Scytharum deſerta brevi per orbem fore, niſi quotannis humana vis, & ſolers cura obſiſtat? Adde quod deorum ope, & ſua virtute, feliciter veſter ordo præ cæteris rem hîc gerit. Quare cenſeo uti præmium, non pœna ſit veris* PATRIÆ PATRIBVS, *quibus ad juvandum bonum publicum nec ſanctus ardor unquam defuit, & mirè ſemper adeſt fortuna.*

Numerare equidem inter monſtra cœpi, in procaciſſimo ſermone tam diſcordem vultum. triſtis enim ſeveritas aderat, & facilius ignem ex homine exprimi poſſe ſperaſſes, quàm riſum. Theologi, ubi vident, ſecus ac rati erant, eò rem veniſſe, uti pro deridiculo eſſent, tardè, imò ſerò intellexêre, in terris ſe rerum dominos fuiſſe. illîc non eſſe ſibi idem honoris. Potuiſſes experimento diſcere, vulgò nos, uti res cujuſque ſunt, ita magnos atque humiles eſſe. Non ira in oculis cuiquam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

uam, non ſolita ſuperbia in vultu
eſidebat. tam placidi fuêre, quâm
ves. Sed maximè taciturnitatem
nirabar. funerata pars illa videba-
ur, quâ viri apud nos ſunt. Quidam
amen capita inter ſe contulêre, uti
ebus feſſis conſulerent. mox plures
drepunt, ſectæ quiſque ſuæ & diſ-
idii immemores. quippe animos
commune periculum junxit. ini-
micitiæ & ſimultas pòſt fuêre. Nec
mora. Electus fuit, qui omnium no-
mine reſponderet, unus inter pri-
mos honeſtus, formâ admodum li-
berali, & cui vel adſpectus erat mu-
ta commendatio. tanta in eo indo-
les virtutis & modeſtiæ inerat. Hu-
jus in tutelam ſe committunt. Mo-
nent, uti rem non ſuam, ſed omnium
agat. omittenda eſſe cogitet, quæ
in controverſiis poſita ſunt. non his
nunc locum eſſe. ſi ſemel jam eva-
ſerint, deinceps ſe uno animo fore.
Ille, ne extremo in tempore ſuis
deeſſet, veniam à principe petit, &
conſtanti vultu hæc dicit.

INTER *miſerrimam fortunam, & non unius accuſationem deſtituti,*

quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

quid potiſſimum tacere aut quatenus proloqui nos deceat, ignoramus, Dî manes. Confuſa enim cauſa eſt, & crimina diſſimilia: ex quibus nos ut quædam fateri, quàm defendere malumus, ita uti cætera inania eſſe intelligatis, dabitur opera à nobis. Equidem Sophia, ſanctiſſima divarum, cujus ego numen ſupplex veneror & colo, etſi jure pertæſa noſtri eſt, tamen leniter adverſus nos & benignè dixit. Culpam enim, quæ falſo noſtra eſſe creditur, naturæ aſſignavit; cui placuit, proh dolor, uti in maximarum rerum ignoratione vitam ageremus. Quod ſi animus vaſtus, anguſtiarum, quibus clauditur, impatiens, nimis alta & ſupra ſe poſita veſtigat;, næ id vitium proximè virtutem eſt, & generoſa pectora tenet. De pertinacia, poſſum dicere id, quod res habet; ab eadem origine eſſe. Nimirum idem omnes fallimur: amat quiſque quod eſt à ſe inventum: in hoc delicias facit libidineſque: & uti aliis carum idem ſit, ſumma ope nititur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

titur. Nihil circuitione utar. errare, & decipi, & labi potuimus. quis miretur? homines ſumus, non dii. Si priſcas ſedes repetere per fata liceret, doceremus cunctos mortales, id quod eſt difficillimum, tenere ex ſapientia modum. Nullum hîc ſcelus noſtrum, nulla impietas eſt. Tantummodo temeritatem Diva & immodeſtiam damnavit. itaque ſi ſola ad dicendum proceſſiſſet, taciti ſuffragia veſtra exſpectaſſemus. Nunc indignè, & à quibus minimè decuit, circumventi ſumus. Surrexêre duo de noſtris, uti manus ſuas in nos, hoc eſt, in viſcera ſua verterent. Qui quando tales ſunt, audeant tandem, hortamur, rerumque ſacrarum odium, & quicquid diu male in tenebris diſſimulatum eſt, palàm & cœlo teſte fateantur. Sunt, dî manes, ſunt in hoc ordine noſtro quidam, quibus religionem omnem ex vita hominum tollere libido eſt. eas divitias, eam pulcram victoriam, magnumque triumphum putant. Hoc uti faciant, vitia

noſtra

*noſtra apud plebem, maloſq́; mores cu-
pant. mox, ubi pietatis fidem ſibi pr-
ſtruxêre, cum magna mercede fallun-
Atque hæc quidem à noſtris patimu-
præter jus faſque. Nam quod cæter-
qui ad hæc ſacra admiſſi non ſunt, pr-
phani homines, noſtra noſque inſectan-
tur, id nunc haud primum fit. Vet-
ille morbus eſt, furere in virtutis ma-
giſtros, & hanc mercedem repender-
ſanctiſſimis viris. Non alios, quàn
vos, teſtes volo, di manes. ſe quiſqu-
interroget. eadem experti eſtis. Public-
malignum in optimè meritos, ingra-
tumque ſemper mortale genus fuit. o-
mnes umbram rectæ indolis perdidêre.*

---- qua terra patet, fera re-
gnat Erinnys.
In facinus juraſſe putes.

*Et nos igitur noſtra fata magno animo
feremus. undique petimur. quidam
vi & impreſſione everſum nos eunt.
alii clanculum maledictis lædunt. Inter
ipſos*

ipſos literatos, qui nobilitare induſtriam ſuam vult, ſatyram in nos ſcribit: perinde quaſi ordinem noſtrum traducere, id demum ingenio uti. Neque nos propterea defetiſcimur tamen, aut opem ferre ægris mentibus ceſſamus. nam & deos, quos imitari par eſt, ſæpe ignorantibus, imò invitis, meminimus prodeſſe; & nobis recte factorum primus ſemper maximusque fructus fuit, feciſſe. Hoc illud eſt, quod ſeculo & orbi præſtamus. totius humanæ gentis pædagogi ſumus: & defenſorem mali ſui populum, quantum non deſperata perverſitas ejus tardat, ad rectum iter admovemus. Quid hîc invidiam nobis faciunt, & humiles, plebejoſque, ac mendicabula hominum ajunt? Nemo ad bonam mentem parandam pauper, nemo ignobilis fuit. Paucos ab omni ævo accepit illuſtres virtus, multos reddidit. Nam & ignotos obſcuroſque diis miſcuit, & plerumque rerum dominos tranſit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Foreſque vitat, & ſuperba c
vium
Potentiorum limina.

Equidem profectò, qui iſta nobis obj ciunt, quid tandem prætermiſſuri ſin non reperio. Omnes latebras perveſti gat malignitas, & ingenioſa eſt ad fin gendum crimen. mox etiam. quod am bulamus, quod vocem mittimus, quo corporis muneribus perfungimur, con querentur. Quæ vos, di manes, nun moveant, ne impiorum libidini bono largiamini. Non aram, nec deprecatorem adverſus illos paramus. Si ſacra eſt magnorum meritorum memoria, ſi ullum apud vos innocentiæ pretium, ſuccurrite miſeris. Quod ſi pœna digni cenſemur, at ſaltem providete diligenter, ne erroribus noſtris vindicandis, divini Juris aliquid immixtum, violetis.

Multum juvit deploratam cauſam tam præſtans advocatus. itaque, qui poſtremò ſententiam dixerant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rant, ſuomet indicio, quaſi ſorex, perierunt, & noluiſſent huc exitum. omnium enim oculis notabantur. Iam voces diſſonæ per ſubſellia auditæ ſunt, jam ingens coronæ circumſtantis clamor erat, cùm princeps motus componit, cæteroſque in ſuffragia ire, ac dein numerari ſententias jubet. Et profectò eo die, poſt conditum illud regnum, graviſſimum decretum factum foret, ni res inopinata conſilium diremiſſet. Quidam enim magnâ feſtinatione è vicino Tartaro accurrit, &, uti ad principem ſtatim adeat, omnium intereſſe ait. cedit multitudo. admittitur. Ibi exponit, Æacum regnum ſuum ſociis amicíſque, ſenatui populoque eruditorum ſignificare, uti armati inſulam ſuam defendant, & fines latè cuſtode tueantur. adeſſe ingens periculum. omnes enim nocentes ſceleratoſque, qui inferno in carcere à mille jam annis clauſi fuiſſent, ruptis vinculis abiiſſe. compertum ſibi ex conjurationis indice, beatam eruditorum inſulam invaſuros. Tum princeps, periculo exterritus, ſena-

tum dimittit, & ſingulos, uti viro ſe præbeant, monet rogatque. Vi diſſes cum riſu & joco timidiſſimun hominum genus, umbræ aſſuetum abjectâ omni ſpe concurſare, & inter ſe conſulere, quâ lege perire vellent. Stoicorum gens, & pauci cæteris, pro ſolitâ virtute, erectio res erant. Inter theologos pugna fuit. pars pericula propulſare, ali manum in ſinu tenere, & diis committere rem malebant. Qui inter eos ſceptici fuêre, in neutram partem flectebant aſſenſionem, nihil ipſi interim ſtatuentes. Hîc Menippus, quid ſtamus? inquit. etiam ſine nobis propugnabitur Ilium. & alio qui non inſolens audio hujuſmodi nuntios.

Hi motus animorum, atque hæc certamina tanta
Pulueris exigui jactu compreſſa ſileſcent.

ſimul à turba quam longiſſimè ſecedit, ac per vicina me circumducit loca, ubi deus aliquis benè advocatus res nobis obtulit novas. Erat inter cæteram planiciem mons ſaxeus, velut opere atque conſultò,

præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

præceps. in imâ parte perangustus trames ſe apervit: ad quem cùm acceſſimus, audio murmur inſolitum, & fractas per ſinuoſum aditũ voces. Ego, more humani ingenii, ſtudio ignara viſundi, Menippum rogo, uti exploremus receſſus. Perſecuti igitur ſonum, ſpiſſiſſimam noctem evicimus, ſecretumque loci intramus, ubi cives aliquot de plebe perpotabant. Domum natura, non ars fabricaverat. Vbique ſedilia, è vivo ſaxo erant. in medio recens ſemper vini liquor ex perenni currebat fonte. nulla ſpecularia, neque rimæ admittebant diem. Itaque Menippus, cùm ad faces & cereos rem cernit geri Eia, ſalvete, inquit, lucifugæ. quid agitis? ut peritis? mox ad me, dii boni, ait, quanti eſt ſapere! ecce, ne heredis officium deſiderent, ſibi juſta faciunt. At illi largiùs merum jubent circumferri, noſque invitant. Non piguit me ineptias eorum notare, præ quibus nullos ludos ſpectaſſe velis. Nam ut omnium præcordia Liber aperuit, alius alium læti appellare; ſua quiſque dicta ſcriptaque ad cœlum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ferre; cæteros ſpernere; poſtremò neque pudori, neq; modeſtiæ parcere. id vitium eſſe quibuſdam ajunt, quos liberalium artium confectatio moleſtos, verboſos, ſibi placentes facit. Vnus ſupra modum ridiculus fuit, qui ſe delicium Muſarũ, ſecum & natas & morituras literas jactabat. Huic qui proximus adſidebat, aurem glorianti commodat, voceſque ejus iterat, & verba tollit cadentia; adeò doctè hercules, ut mimus eſſe, & partes agere ſecundas videretur. Nunquam tam benè cõpoſitum par vidi. planè cum Bitho Bacchius erat. poſtquam diu creſcentem utrem inflaſſet, tandem, Vir ſumme populi, inquit,

Qualem te patriæ cuſtodes dii genuerunt,

dic, ſed fide tuâ, num & ego degener mundi incola ſum? num inficiandum ſeculo nomen? Nec mora. immanem pateram in medio poſuit; & dextrâ manu caput, ſiniſtrâ ſcyphum tangens, conceptiſſimis verbis in hunc modum jurat,

ITA MIHI SVPREMVS REX, DIQVE OMNES, *quos me vereri & metuere par eſt, propitii faventeſque ſint, ut mihi extra unum te, mortalis nemo magnus fuit, eritve. Quod ſi ſciens fallo, tum mihi aqua hoc poculum (dico, Jupiter, ut tu audias) totum impleatur.*

Dein haurit uno ductu ſpumantem calicem, ac poſtremò vini jam plenus, quiddam ſuffertum his verbis tinniit,

> Εὐκτὸς ὁ τῷ βατράχῳ, παῖδες,
> βίος· οὐ μελεδαίνει
> Τὸν τὸ πιεῖν ἐγχεῦντα.

Ex alterâ parte juvenis quiſpiam urbanioris notæ, ne ſileret ſine declamatione hilaritas, temulentiæ bona prædicavit,

Triſtem rem & anxiam eſſe, pectus ſiccum & jejunitatis plenum. ubi in venas benignior ille ſuccus manavit,

gratiorem ire diem, & ſoles meliu: nitère. etiam priſci Catonis virtutem ſæpe mero perfuſam. ibi virum duriſſimum, coram quo Romam peccare puduit, frontem ſeveram & rugas explicuiſſe. Quod ſi ad doctrinæ templa tenderetur, neminem, dum apud ſe eſt, aliqu d magnum & ſupracæterorum mediocritatem, cogitare. mentem humanam, quodcunque ſibi imperat, obtinere. nec tan altè aliquid conſtitutum, quò illa non poſſit eniti. tantùm calore & impetu opus eſſe. quid autem hâc inſania pulcrius eſſet, quæ diis nos æquat, & ſacro inſtinctu extra rerum terminos fert? repeterent omnium ſeculorum memoriam. ecquod unquam magnum ingenium ſine mixtura dementiæ vidiſſent?

Hæc taliaque cùm ebriâ voce jactaſſet, omnibus jam crimen ſuum voluptati fuit, attrituſque ſemel pudor non ſatietatem attulit, ſed inci-

inctamentum. Igitur læti porrò hilareſque agitant. ſcires facilè ex hâc notâ literatorum eſſe, qui apud nos ſuctu vivunt, muſcarum in morem, quibus pro linguâ data fiſtula eſt. Juxta ipſam ſcatebram ſedebat ſacrificulus quidam, & manu, quantum poterat vini, excepit, bibitque. Is cùm intellexit nuntium ab Æaco veniſſe, atque hinc res trepidas ubique eſſe, metum ingentem; ſtatim ſeditioſi ingenii homuncio, has turbas magnis conatibus oportunas ratus, Agite, inquit, quouſque proceribus obnoxii vivemus? non hoc naturâ nobis inſitum eſt, ſed uſu poſſidemur. hæc eſt illa dies, quâ rerum potiri licet. ſi viri eſtis, capeſſite rempublicam. Non longè abſtabam ego, & ad Menippum ſubridens, En jecur ſacerdotis, inquam. Ille ut ſenſit, gladiatorio animo ad me affectat viam, & iratum caput commovens, libratâ à ſummo capite manu, Medius fidius jam periiſti, inquit. Ego, dum ictum declinabam, ſubitò, quod in turbulentis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſomniis fit, expergiſcor, haud leviter iratus, quòd tam lepidæ fabulæ exitum non vidiſſem.

FINIS.

D. IV-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

D. IVLIANI Imperatoris CAESARES,

SIVE

SATYRA IN ROMANOS IMPERATORES.

interprete

PETRO CVNÆO.

In limine eſt ejuſdem Præfatio in Iulianum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

PRÆFATIO
IN
IVLIANVM,

Ad Ampliſſimum Virum

NICOLAVM ZEISTIVM,
LEIDENSIVM SYNDICVM.

PERSÆPE *equidem, Zeiſti virorum ampliſſime, illud contingere video, uti, cùm judicium de his, qui olim vixêre, principibus fertur, multùm nos decipiat veterum quorundam, quos in Eccleſiâ dei claros atque illuſtres fuiſſe ſcimus, authoritas. Tantum enim opinio præjudicata poteſt, uti nihil ultrà indagemus plerique, ſatisque nos permoveat, etiam ſine ratione,*

eorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

eorum hominum ſanctimonia. Nimirum ſic exiſtimat vulgus, magnum in ſe nefas eum admittere, qui pietati, cujus titulis atque imperio Chriſtiana ſtat religio, defuiſſe interdum candorem credat. Ego, ſicut plurimis maximisque argumentis eſſe illos excellenti & divinâ virtute viros judico, ita & præ ſtudio peccaſſe non ignoro, & memini fuiſſe perquàm acerbos. Vt de cæteris nihil jam dicam; certè qui in Græciâ tunc aliquod nomen habebant, vitio gentis ſuæ, nimiùm fuêre in utramque partem vehementes. Aderat cunctis Græcis facundia rotunda, eruditio admirabilis, ingenium ad omnia promptum. quarum hercle rerum præſidio effectum eſt, uti, quæcunque monumenta ad poſteros tranſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

tranſmiſerunt, in iis maxima quædam & acerrima vis ſpiraret. Itaque quibus infenſi erant, eos per ſe magnos ſanè, & penè in cœlo poſitos, trahebant ad inferos; & aliis rurſus, quos ornandos cenſuerunt, licet immerentibus, tantas laudes admenſi ſunt, uti poſteritas virtutes eorum, quæ vix mediocres ſunt, ſuſpiciat, & lapidem è ſepulcro veneretur pro deo. Non ego per ambages te, Ampliſſime Zeiſti, neque longa per exorſa detinebo. Rem tibi autorem dabo. Conſtantini virtutes plus quàm humanæ ubique celebrantur, & utramque paginam faciunt. Fecit ille quidem multa, quæ boni principis famam deturpent. nam & imperii opes in luxum abſumpſit, & auri luſtralis exactione crudeliter attrivit

popu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

populum. verùm hæc Græci, quibu animus ſpei ac gratiæ obnoxius erat cernere aut non poterant, aut nolebant. Jtaque animus in verba ambitioſus, oblitus legis, preſſioriſqus judicii; poſt tot accepta beneficia, nihil jam niſi maximas illius laudes magna mercede meditabatur. Iulianum verò, laudatiſſimum principem, quem natura omnibus ornatum rebus excellere voluerat, tam indignis modis traduxêre, uti jam illius nomen toti mortalitati res ſit inviſa atque deteſtabilis. De quo principe, quoniam quid ſit judicii mei, dicendum hîc apertè eſt, non committam equidem, uti, quod omnes meritò reprehenſione dignum cenſent, id ego probare ullo pacto videar. Scio enim, & doleo medius fidius, fuiſſe illum religionis

noſtræ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

noſtræ, cui ſemel ſeſe addixerat, deſertorem atq; hoſtem. Turpe profectò facinus, & quod furiarum ultricibus pœnis multandum haud negamus. Verùm ea res, etſi illum è ſanctiſſima Chriſtianorum gente expungit, interque profanos locat paganoſque, tamen nunquam efficiet, uti propterea maximis accenſeri heroîbus non debeat, qui ubivis terrarum, & quolibet in populo, ſacra noſtra, ceremoniáſque contempsêre. Eſt illud in omni negotio apprimè pulcrum, res natura ſua diſſociatas ſecernere atque ſingula, uti per ſe ſunt, intueri. Enimverò ille univerſi conditor & rector deus, cùm ex tanta mortalium, qui ubique per orbem tunc erant, multitudine, perpauci quidam ſalutarem illam lucem, quæ à Chriſti

vultu nobis affulget, ſequerentur
tamen multa extare voluit illuſtri
documenta, ex quibus diſceremu
ineſſe in cęteris quoque divinitatis ſe
mina, atque omni loco naſci virtu
tem. Equidem ego, quoties mecum
agitabam, qualem quantumqu
eſſe oporteret, qui ſummum inter ho
mines teneret faſtigium, ſubiit ani
mum meum Iuliani veneratio; ma-
jorque in eo, atque altior eſſe ſpiritu
videbatur, quàm uti cum cæterâ Im-
peratorum plebe cogi in ordinem
poſſet. Eſt utique natura mortalium
avida imperii, eáque cupido ita in
maximis animis ſplendidiſque inge-
niis inhæret, uti, qui cæteris rebus
pietatem colunt, regnandi gratia
violandum eſſe jus arbitrentur. Hic
nihil tale animo affectans, cùm à

Con-

Conſtantio Cæſar eſſet dictus, fatale ſibi malum, & ultimam denuntiari credidit neceſſitatem. Qui enim vitam ſemper in ſapientiæ & optimarum rerum ſtudiis egiſſet, ex alta velut arce res hominum deſpexit, nihilque eſſe ſceptra, niſi vano fulgore tectum nomen, intelligebat. Quia tamen communis utilitatis derelictio contra naturam erat, quod boni civis fuit, fecit, eamque perſonam, quam caſus illi & Reſpublica impoſuerat nolenti, decenter & cum magna laude geſſit. Fregerant Romani imperii vires bellicoſiſſimi Germanorum populi, quos ſuum cœlum, ſuum ſydus acrius animabat. Hos ille armis ſic perdomuit, uti quas pacis leges barbari cæteris Imperatoribus dederant, eas à juvene & peterent

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rent ſuppliciter, & vivo illo conſtanter ſervarent. Iam verò poſtea in Perſas cùm exercitum duxiſſet, cuncta eorum oppida, cunctas provincias magna celeritate non tam curſibus ſuis, quàm victoriis peragravit. Atq; hæc incunabula illi, & veluti rudimenta erant majorum rerum; cum juvenem prima firmioris ætatis ſpatia ingredientem, fatorum iniquitas extinxit. Quamquam nos hercle non vitæ, ſed gloriæ ſpatio metiri illum decet, quem & belli uſus jam tunc formidabilem hoſtibus, & pacis artes cunctis non dicam civibus, ſed mortalium ſeculis fecêre venerandum. Eſt quidem haud exigua res, ab eruditione, & ſapientiæ nutricibus literis aliquod decus trahere: verùm hæc umbratici hominis magis, quàm

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rincipis laus eſt. Etenim, qui res
erere, & civibus oſtendere captos
oſtes didicit, is mihi demum &
mperio dignus eſſe, & Iovis attin-
ere ſolum videtur. Noſter, quod
aucis fuit quodam deorum munere
onceſſum, virtutes diſpares pruden-
ia junxit, &, cùm ne in caſtris qui-
lem, interque clangentes tubas philo-
ophum exueret, aut à prioris vitiis re-
cederet conſuetudine, tamē manu ſtre-
nuus omnibus adfuit locis, ſucceſſi-
busq; ſuis inſtitit, & oblata caſu flexit
ad conſilium. Ita eodē tempore inſci-
tiam, teterrimam belluarū, & ſimul
gentes debellavit Romano nomini ini-
micas. Quæ licet ſumma, & prope-
modū divina ſint, tamen poterat tan-
tarum rerū laudem deſtruxiſſe aut a-
nimus nimia felicitate inebriatus, aut
morum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

morum atque vitę turpitudo. Etenim
tia res eſt. qui magno imperio prędi
tus in excelſò vivit, multò facilius i
cęteros omnes, quàm in ſe, regnum
tenet. Hic, cùm in ſolidam virtuti
poſſeſſionem primus adhuc annis, &
lubrico ętatis miſſus eſſet, animum
ſemper ſupra fortunę indulgentiam
geſſit, quæ tamen frangere etiam con-
ſtantiſſimas mentes ſolet. Non enim
ſtupris atque libidinibus principem
egit, aut ex magno imperio tantùm
uſurpavit licentiam, ſed ita ſe cuſto-
divit, quaſi legibus, quas nemo regi
ſcripſit, redditurus eſſet rationem.
Itaque, amiſſa Helena conjuge, quam
ille unam caſte dilexerat, non ma-
tronarum jam pudicitiam, ſed
naturæ expugnavit deſideria; &
qui omnium rerum circumflueret

copiis,

copiis, vitam aſperam atque duram, ex lege illius, quam ſequebatur, diſciplinę, egit. Neque illa verò minor laus erat, animo leni atque placido eſſe, & injurias atque offenſiones in ſumma potentia pati. Iactaverat in optimum Imperatorem fœdiſſima probra Antiochenſis populus. homines enim, Chriſtiani quidem ſed luxu & deliciis enerves, quibus ſtudium erat totos dies in theatris deſidere, gravitatem jam ferre ſui principis nequibant, qui hiſtrionum ſpectator & applauſor non eſſet. Quod igitur unum poterant, petulantiſſimam linguam in eum vibrarunt, eo conſilio, uti tranquilliſſimo pectori extorquerent patientiam. Ille tot dicteria & venenatos ſales non ferro aut igni vindicavit (quæ

tamen

tamen urbanitas in omnibus regibu[s] *extimeſcenda eſt) ſed jocos illis quoſ*[-] *dam, quorum eſt incomparabilis ve*[-] *nuſtas, repoſuit. Ita, qui omnia vi*[-] *debat ex ſe uno pendentia, contu*[-] *melias ſuas nulla acerbitate execu*[-] *tus eſt, pulcrumque duxit, & ſe di*[-] *gnum, impunè lædi. Fuit profectò fuit Græcorum quorundam, qui e*[a] *tempeſtate Eccleſiam rexêre, magna imprudentia. Etenim, uti cauſæ ſu*[æ] *ſervirent, principem Chriſtianis infeſtum laceſſebant, quem tolerare ſatius fuiſſet. Sunt in hominum manibus orationes eorum, in quibus, tanquam in ſcena, palam eum omnibus ludibrium fecêre, & faciem illius, formamque corporis, atque geſtus, tum alia fortuita, quæ vulgus & imperitiſſimus quiſque notat,*

traxe-

traxerunt in culpam. Qui viri, ſi meminiſſent temporum, quibus nati erant, ſanè neceſſitati, quæ pertinax regnum tenet, ſine contumacia paruiſſent, &, quod magnæ prudentiæ eſt, obſequio mitigaſſent imperia. Sed nos eam rem in medio relinquimus. Jd enim modò agimus nunc, uti Julianum cum cęteris principibus, Græcis Romaniſque hominibus paganis componamus. Quorum ille virtutes ſic ſuperavit, uti, quæ ſinguliis partitim contigêre, eas unus hic habuerit univerſas. Rariſſimam enim rem, & prope invidendam, magno ſtudio concupivit, innocentiam, & (ſine invidia dixerim) aſſecutus eſt. Cæterùm, qui vitæ ipſe ſuæ, morumq; acerrimus cenſor eſſet, haud facilè cęteris rerum dominis, magnis ſanè viris,

ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſed negligentiùs interdum viventibus, malefacta condonabat. Bello insignis aliquis fuerat, ſed pacem multis vitiis fœdabat. Alius quam in toga pepererat laudem, inter arma temeritate aut ſocordia amiſit. Poſtremò nemo adhuc exſtiterat, quem ipſa regni indoles, ſceleris atque flagitiorum viam non doceret. Quę cùm perſpexiſſet noster, librum ſcripſit eruditiſſimum, in quo univerſos Cæſares, qui ante ſe Romanis imperitaverant, mira tetigit dexteritate. Neminem enim eximium habet, ac ne Marco quidem Antonino, cujus ſe imitatorem profitetur, pepercit. Ita de tota antiquitate veluti judex ſedet, &, dum cenſuram agit regnantium, plus ſanè quàm regnare videtur. Eum librum cùm nuper attentiùs

per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

perlegerem, jucundiſſima voluptas animum pertentavit meum, impetuſque mihi fuit totum illum è Gręco vertere, ne quo ornamento in hoc quoque genere careret Romani ſermonis majeſtas. Fecerat hoc pridem ante nos ſummæ dignitatis ſenator Carolus Cantoclarus, vir inter primos Gallorum eruditus, ſed qui aditum profectò nequaquam noſtris precluſit conatibus. Multa enim & perperam dixit, & plura non intellexit, & quæ corrupta erant, præteriit, magna alieni judicii ſecuritate. Mihi conſilium eſt, quicquid inſuper illius principis exſtat propter ſummam, quæ ubique hîc elucet, eruditionem, in poſterum non omninò ſpernere. Quanquam ſcio hercle, nihil ſcripſiſſe eum unquam, quod ante

CÆSARES *iſtos jure poſſit poni. Itaque tam illuſtre monumentum haud eſſe ego indignum cenſui, quod tuum ſibi nomen, Ampliſſime Zeiſti, præſcriberet. Enimverò es tu ille, qui in urbe florentiſſima, atque in hac luce hominum, præſtanti honori, ſumma eruditione, prudentia eminens ſingulari, planè uti & patriæ tuæ vigilantiſſimum civem, & cunctis eruditis, qui hîc ſunt, virum repræſentes doctiſſimum. Super omnia tamen eſt, quòd tali ingenio es, uti, qui cæteras animi tui virtutes, magnas hercle & inuſitatas, colunt, plus tamen divinum tuum judicium mirentur. Qua ego re fretus, anxiis moroſisque hominibus, qui nihil, niſi quod vulgus probat, ſequuntur, ſuperſtitionem relinquo ſuam. Quæ enim de*

Juliano

Juliano dixi, ea nec ego primus ſentio, & tu, cùm veriſſima ſint, invitis etiam omnibus, aſſerenda fateberis. Certè primum maximumque animi noſtri bonum, veritas eſt: cujus neque regnum nos unquam nobis eripi per vim ſinemus; &, quod ingenuę ſimplicitatis eſt, virtutes etiam in impiis paganiſque poſitas, ſine odio, ſine partium ſtudiis, perſancte venerabimur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

D. Juliani Imp. Epitaphium,
Tarſi, in Cilicia.

Apud Zoſimum lib. Hiſt. III.

Ιουλιανὸς μετὰ Τίγριν ἀγάῤῥοον ἐν-
θάδε κεῖται,
Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς,
κρατερὸς τ' αἰχμητής.

D. IVLIANI IMPERATORIS CÆSARES;

Sive,

SATYRA IN ROMANOS IMPERATORES.

SATVRNALIA nunc ſunt, & ludendi otium deus nobis facit. Itaque licet ridiculum nihil, neque ocoſum mihi in mentem venit, tamen vel ſic operæ pretium eſt quædam etiam ſeria narrare. AM. Quid igitur? Adeóne hebes quiſquam & rerum ignarus eſt, uti poſſe ſe ſperet cum curâ & molimine jocari? Ego verò ſic in animum induxeram, eſſe hos luſus nihil hercle aliud, quàm animi remiſſionem, & curarum requiem. IVL. Haud fefellit te ratio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ratio. Verùm mecum haud eadem res eſt. nam nec ipſe quenquam ſalsè tangere, nec aliorum dictis ad ludendum uti, aut omnino ridicula dicere ſcio. & tamen, quoniam legi eſt atque conſuetudini parendum, vin' tu quaſi per jocum fabulam tibi quandam exponam, in quâ multa ſunt auditu haud indigna? AM. Imò tu verò cupido & haventi narraveris. Nam nec ego ſpernere omninò eas, quæ meliores ſunt, fabulas ſoleo; & in ea re tecum mihi, aut potiùs cum Platone noſtro convenit. quippe ille gravia multa & ſeria fabulis perſecutus eſt. IVL. Eſt ita, uti dicis, profectò. AM. Sed quæ illa tandem, aut qualis eſt fabula? IVL. Non è veteribus aliqua, quales Æſopus finxit; ſed ejuſmodi commentum, quod tu à Mercurio profectum ſi dixeris, *nihil errabis*. Id enim tibi ut ab illo accepi, referam. Vtrum autem verum ſit, necne, ipſa res arguet. AM. Satis tu quidem poëtarum nobis & rhetorum more præfatus

atus es. Nunc mihi rem, ut ſe habet, ediſſere. IVL. Iam audies.

ROMVLVS in cœlo, cùm de more Saturnalibus, *optimo dierum*, ſacrificaret, cunctos invitavit Deos, atque ipſos etiam Cæſares. Parati erant lectuli, diis quidem in ſuprema cœli regione,

Ad pulcrum (namque illa deûm domus audit) Olympum.

Quippe poſt Herculem illuc eſcendiſſe fertur Quirinus. quo quidem nomine ille nobis, ſiquidem deûm reſponſis paremus, apellandus eſt. Et diis quidem illîc inſtructum eſt convivium. Sub ipſum verò Lunæ orbem, in ſummo aëre, Cæſares epulo excipere placuit. quo in loco illos & corporum, quibus amicti fuêre, levitas, & Lunæ rapida circumvolutio ſuſtinebat. Igitur diis illis, qui primi dignitate, maximique erant, quatuor lectuli ſternebantur, decoro apparatu. è fulgente ebeno Saturni thorus erat, cujus colori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

nigro & obſcuro, copioſa tamen ac penè divina lux indita fuit, nemo ut illam contrà intueri poſſet. quippe ita oculi illius fulgore perſtringebantur, ut ſolis aſpectu ſolent, quoties in illum defiguntur. Iovis lectus argentum nitore, aurum puritate vicit. Id verò utrum rectè electrum, an aliud quiddam diceres, haud ſatis apertè ille è naturâ eorum, quæ de metallis ſolent erui, exponere potuit. Aureis in thronis aſſidebant utrinque mater atque filia, Iuno quidem juxta Iovem, at proximè Saturnum Rhea. Deorum autē quanta pulchritudo eſſet, neque ille memorabat (quippe majus hoc quiddam eſſe, & ſolâ mente contemplandum ajebat, auditu verò, aut narratione percipi, ſignive demonſtrari non poſſe) neque ullus vel maximi nominis orator tantam dicendi vim habebit, uti eximium formæ decus, quod in deorum ore elucebat, effari poſſit. Cæteris quoque diis pro ſuâ cuiq; dignatione paratæ

erant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rant ſedes. Neque ulla inter eos
contentio fuit. Etenim, quod
Homerus finxit (Muſis, opinor,
dictantibus) ſuus cuique attri-
butus eſt locus, quem perpetuò
tenere jus illis faſque eſt. Itaque
advenienti patri cùm unà omnes
aſſurgunt, haudquaquam tur-
bant ſedendi ordinem, neque
locum alter alterius malâ occu-
pant ambitione, ſed quid ſibi aſ-
ſignatum ſit, meminit quiſque.
Igitur poſtquam omnes in or-
dinem conſediſſent, Silenus Bac-
chi, ut videbatur, amore captus
(nam & formoſus erat, & ado-
leſcens admodum, atque ore Io-
vem referebat patrem) applicuit
ſe ad illum, quippe quem edu-
caſſet olim, ſuoque ductu rexiſ-
ſet. Is deum ſuâpte naturâ ludo
atque riſu gaudentem, omniſ-
que venuſtatis autorem, cum
aliis rebus, tum dentatis jocis,
dictiſque ridiculis, oblectabat.
Poſtquam verò & Cæſarum ap-
paratum fuit convivium, primus
introiit Iulius Cæſar, cui ani- *Iulius*
mus ambitioſus *omnia vaſta & com-* *Cæſar.*

 mode-

moderata cupiens, cum ipſo Iove certabat de regno. Hunc intuens Silenus, tu verò, Iupiter, cave, inquit, ne hic tibi imperium auferre tentet. tanta in eo eſt dominandi libido. Eſt, ut vides, inſigni corporis magnitudine & formâ; ac mihi ſi non aliâ re, at ſaltem capite perquàm ſimilis. Dum adhuc per jocum hæc diis haud admodum attentis diceret Silenus, Auguſtus prodiit, chamæleontis more varios induens colores, nunc pallidâ, mox rubente facie, dein obſcurâ, tenebroſâque, & nubilâ, tandem verò rurſus vultum in Venerem atque in venuſtates remittens. Quin & exiſtimari volebat oculis ſuis, itidem ut ſoli, ineſſe quiddam divini fulgoris, nec quemquam eſſe, qui ſe acriùs intueri poſſet. Tum Silenus, papæ, inquit, ut ſe in omnes formas mutat iſtæc bellua! Quod tandem magnum malum nobis afferet? Huic Apollo, deſine, inquit, nugarum. ego enim hunc Zenonis iſtius diſciplinæ tradam,

Auguſtus.

c mox ita eum ex purgatum da-
o, uti purum putumque aurum
ſſe dicatis. Et ſimul, adeſdum,
nquit, Zeno, curato alumnum
neum. Ille cùm ei in aurem oc-
entaſſet febriculoſa quædam
ogmata (ut ſolent, qui Zamol-
idis incantamenta ſuſurrant)
tatim effecit uti cordatus atque
rugi eſſet. Tertius acceſſit Tibe- *Tibe-*
ius, ſevero ac truci vultu, pla- *rius.*
nè ut prudentiam quandam &
bellicam virtutem promitteret.
Hic cùm ad ſedem ſuam ſe con-
verteret, forte in tergo ejus cica-
trices multæ apparuêre: ſtigma-
ta, inquam, & ſtriæ, verberum-
que veſtigia, ac vibices, ex in-
temperantiâ atque cruditate, le-
præ & impetiginis in modum,
inuſtæ. Tum Silenus ait,

Longè alius quàm pridem, hoſpes, nunc
eſſe videris.

quæ cùm dixiſſet, ſolito eſſe gra-
vior videbatur. Itaque huic Bac-
chus, quî tu nam ſerio vultu es,
mi pater? inquit. at ille, Com-
movit me, inquit, iſte Satyricæ
libi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

libidinis ſenex, fecitque ut mei oblivisſcerer, atque in medium aliquid afferem ab Homericis Muſis petitum. Atqui auribus te trahet, ait Bacchus. nam & ſic olim Grammaticum fertur quendam multaſſe. Imò ploret, inquit Silenus, in ſeceſſu inſulæ (Capreas innuebat) & miſero piſcatori perfricet faciem. Dum ſic jocantur, intrat Cajus, determa bellua; à quo dii cuncti avertêre oculos. Dein illum Nemeſis diris, furiiſque ultricibus tradit, à quibus in Tartarum miſſus eſt. Itaque nihil Sileno in illum dicere licuit. Claudio verò introeunte, Ariſtophanis Equites cantare incipit Silenus pro Demoſthene, dein, quaſi Claudio blandiretur, ad Quirinum converſus, Malè factum, inquit, Quirine, quòd nepotem tuum ſine Narciſſo & Pallante, libertis ejus, in hoc adduxiſti convivium. Quin age, inquit, accerſe eos, & unà, ſi videtur, uxorem ejus Meſſallinam. ſine iis enim prope dixerim mortuum eſt

C. Caligula.

Claudius.

ſt hujus tragœdiæ ſatellitium. Adhuc loquebatur Silenus, cùm, ecce, ſupervenit Nero cum cithara & lauro. Dein ad Apollinem Silenus, Iſte, inquit, ad tui imitationem ſe componit. cui rex Apollo, Ego verò, inquit, illi è veſtigio coronam auferam. nam neq; mea omnia imitatus eſt, &, ſicubi id tentavit, haud, ut decet, eſt imitatus. Illũ igitur Cocytus, de cuſsâ de capite coronâ, abſtulit. Poſt hæc plures non ejuſdem generis accurrerunt, Vindices, Galbę, Othones, Vitellii. Tum Silenus, unde, inquit, dii, hęc ignobilis imperatorũ turba eſt? ſanè fumo ſuffocamur. Ne propinquis quidẽ & neceſſariis iſtę belluæ pepercêre. Cæterùm Iupiter fratrem ſuum Serapim intuens, Veſpaſianum illi monſtrat; &, mitte, inquit, avarũ iſtum quàm celerrimè ex Ægypto, uti hanc flammam reſtinguat. è filiis autem, major natu quidem cum Venere Pandemo ludat; at, qui junior eſt, eum ferreis vinculis, planè ut Phalaridem, teterrimam
Nero. *Veſpaſianus.* *Titus.* *Domitianus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Siciliæ belluam, conſtringito.

Nerua. Prodiit poſt hos ſenex quidam aſpectu pulcher (nam & in ſenectâ ſæpe pulchritudo elucet) affabilis, acceſſuque facilis. quem cum revereretur Silenus, nihil admodum dixit. Itaque Mercurius, de hoc verò, inquit, quid tu nobis ais? imò verò, inquit, iniquitas hîc veſtra, dii, accuſanda eſt, qui ſanguinariam belluam quindecim imperare annos ſiviſtis, hunc verò vix unum. Ne tu id carpe, ajebat Iupiter. Etenim poſt hunc multos tibi de meliore nota adducam. Itaque ſtatim

Traianus. Trajanus ingreſſus eſt, humeris ſuis Getica & Parthica trophæa geſtans. Quem ut vidit Silenus, ſubmiſsâ voce, quaſi & latêre ſimul, & audiri ſe vellet, Iam, inquit, Iovi ſummo rerum moderatori tempus eſt videre, uti Ga-

Adrianus. nymedes pocula cuſtodiat. Poſt hunc quidã promiſsâ barbâ prodit, inceſſu ſuperbo & inſolenti. Is cum alia multa, tum artem adhuc ſecum meditabatur Muſicam, & ſublatis crebrò in cœlum oculis,

oculis, multa recondita, & quæ vulgus neſcire debet, cum curâ agitabat. Hunc intuens Silenus, obſecro, inquit, quid de iſthoc ſophiſtâ vobis videtur? num Antinoum hîc quærit? nuntiet ei aliquis, non adeſſe hîc puerum illum, & ſimul fatiliſſimum hominem hâc deliratione liberet. Dein intrat vir moderatus, haud ſanè Venereis in rebus, ſed in reipubl. adminiſtratione. Quo viſo Silenus, papæ, inquit, quanta minutiarum rimatio! hunc ego ſenem unum eſſe de iſtis puto, qui cuminum ſecant. Dein, cùm par fratrum intraret, Marcus Antoninus, & Lucius Verus, mirè frontem contraxit Silenus. quippe nihil fuit, quod ſalsè in eos aut mordaciter diceret. maximè quidem in Marcum. & tamen hujus ipſius quoque errata quædam, circa filium, circaque uxorem, curiosè exquiſivit. circa hanc quidem, quòd ultrà, quam ſatis eſt, mulierem luxit haud omnino probam. at circa illum verò, quòd imperium *perditiſſimo*

Antoninus Pius.

M. Antoninus.

adole-

adoleſcenti commiſſum, ruere unà cum illo ſiviſſet in præceps, cùm generum haberet gnavum, qui & rempublicam rectè tutarus fuiſſet, & filium ejus meliùs, quam ipſe ſemet, rexiſſet. Igitur Silenus quamvis diligenter hæc indagaſſet, tamen Marci virtutem reveritus, *ſiluit*. Filium autem ejus, quia tanti non erat, dimiſit intactum. quippe humi procubuerat, neque ſtare in gradu, aut cæteros ſequi heroas valuit. Acceſſit Partinax quoque, & medio in epulo de percuſſoribus ſuis queſtus eſt. Quem miſerata Nemeſis, atqui, inquit, qui participes iſtius conſilii, quique autores fuêre, haud ſanè gaudebunt facto. Quanquam & tu, Pertinax, animo quidem certè & cogitatione, videris adjuviſſe eas inſidias, quas Marci filio ſtruxêre. Secutus eſt Severus, mirè acer atque vehemens pœnarum exactor. De hoc nihil dicam, inquit Silenus. metuo enim hominem trucem & inexorabilem. Vt verò cum illo & filii ingreſ-

Commodus. *Pertinax.* *Severus.*

ſuri

furi erant, eminus eos Minos prohibuit. Verum ſimul atque alterum ab altero dignovit, juniorem quidem introire ſivit, alterum verò ad ſupplicia & *inferorum cruciatus* miſit. Exinde Macrinus, homo cædes clanculum patrare doctus, ac poſt hunc adoleſcens ille, quem Emeſa civitas edidit in lucem, procul à ſacris cœli ſeptis arcebantur. At Alexander Syrus inter poſtremos ſedens, miſerum fatum ſuum deflebat. quem Silenus irridens, ô te hominem, inquit, fatuum & inſulſum! tanto enim imperio præditus cùm eſſes, non tu ipſe rerum tuarum fuiſti dominus, ſed matri opes commiſiſti tuas; neque intelligebas, *miſer*, quanto ſatius eſſet, inſumere eas in amicorum uſus, quàm conſtruere & coacervare. Ego vero, inquit, Nemeſi eos omnes tradam puniendos, qui his rebus autores fuêre. Atque ita dimiſſus eſt adoleſcens. Introiit dein Gallienus unâ cum patre. hic quidem vincula, quibus in carcere con-

Geta.

Antoninus Caracalla.

Macrinus.

Heliogabalus.

Alexander.

Gallienus cũ Valeriano patre.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

conſtrictus fuerat, adhuc trahebat; ille verò ſtolâ amictus, greſſu inundabat molliore. In patrem Silenus hæc luſit,

Quis iſte nitens galeâ
Regit aciem, ac præit?

in Gallienum verò iſtud,

Qui teneræ auratus laſcivit virginis inſtar.

Hos ambos Iupiter procul illinc è convivio abire juſſit. Intrat poſt hos Claudius; in quem ut defixerant oculos dii, animum ejus celſum atque magnum mirati ſunt, ejuſque poſteris annuerunt imperium. quippe æquum videbatur, uti ejus hominis nepotes, qui patriæ amantiſſimus fuiſſet, diu rerum potirentur. Poſt hos accurrit Aurelianus, quaſi eorum manibus elapſus. qui eum apud Minoem detinuerant. multæ enim injuſtarum cædium ei movebantur lites, & cùm malè cauſam defendiſſet, jam reus erat. At Sol verò, deus dominuſque meus, qui & alibi

Flavius Claudius.

Aurelianus.

opem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ɔpem illi tulerat, haud leviter tunc in hac quoq; re eum juvit. uippe palam inter deos prædicabat, jam & pœnas eum ſolviſſe,& completum eſſe,quod Delphis editum fuit, oraculum,

Qui patitur, quod fecit, ei jus contigit æquum.

Hunc Probus comitatur, qui *Valerius Probus.* ſeptuaginta urbibus intra annos vix ſeptem receptis, multa iniqua & acerba paſſus, cùm alia recti præmia à diis tulit, tùm illud verò maximum,quod percuſſores ejus graviſſimas dedêre pœnas. In hunc tamen Silenus aliquid dicere conabatur, licet tacere eum plerique juberent. At ſinite ſaltem, inquit, eos, qui poſt victuri ſunt, hujus periculo ſapere. An ignorabas, Probe, medicos amara pharmaca ægris cum aquâ mulsâ præbere? Tu vero immitis ſemper, & aſper eras, nunquam ut illi cederes. Itaque iniqua tu quidam, ſed factis tamen tuis haud diſſimilia, tuliſti. Non enim equis, non bobus,

bobus, non mulis, nedum hominibus, feliciter imperes, ni eorum libidini aliquantulum indulgeas. quemadmodum interdum ægrotantibus medici quædam concedunt levi juſcula, uti majori in re obtemperare ſibi ne recuſent. Quid iſtuc nam monſtri eſt, mi pater? ait Bacchus. An tu philoſophus nobis ſic derepente prodiiſti? Atqui (reſpondet ille) nónne & te, fili, philoſophum feci? dein, an neſcis Socratem etiam ore mihi & vultu perſimilem fuiſſe, qui palmam inter ſapientes ſui tulit ſeculi, ſiquidem tu Delphicum oraculum haud eſſe vanum credis? Sit ergo fas nobis non ridicula modò, ſed & ſeria quædam dicere. Adhuc illi inter ſe loquebantur, cum Carus iuferre ſe ad nos unà cum liberis cupiens, à Nemeſi abigitur. Tum Diocletianus ambos ſecum ducens Maximianos, avumq; meum Conſtantium, decenter atque ordine progreſſus eſt. Hi manus quidem junxerant inter ſe, ſed tamẽ haud

Carus. *Diocletianus.* *Maximiani duo.* *Conſtantius.*

haud pariter incedebant. quippe quidam quaſi chorus eum cinxerat, fueruntque qui ſatellitum more præire vellent. quos inhibuit ille. nihil enim ſibi præ cæteris arrogabat. Vt vero fatigari ſe ſenſit, cuncta, quæ humeris geſtabat, ipſis impoſuit. ipſe liber & expeditus ambulabat. Mirati ſunt dii unanimem iſtum conſenſum, dederuntque eis uti præ cęteris digniore ſederent loco. Maximianum tamen, hominem mirè intemperantem, Silenus quidem inceſſere dicteriis noluit, cæterum ad imperatorum epulum eum non admiſit. Non enim modò erat in libidinem pronus, ſed & cupidus rerum novarum, infiduſque, & tetrachordo haud omninò conſonans. Itaque expulit eum Nemeſis. ille autẽ abiit neſcio quò terrarum. id enim ex Mercurio ſciſcitari neglexeram. Huic tam concordi tetrachordo acceſſit alter quidam gravis, & aſper, atque turbatus tonus, *qui è tribus erat compoſitus*. è quibus duos ſic à deo-

rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

rum cœtu excluſit Nemeſis, u ne ad veſtibulum quidem eo accedere ſineret. Licinium vero *qui tertius erat*, cum limen attigiſſet, multa, & abſona agitantem ſtatim abegit Minos. At Conſtantinus introiit, diuque aſſedit dein poſt illum & liberi. Nam Magnentio quidem introire fas haud fuit, quia nihil, quod ſani hominis eſſet, fecerat. Etenim etiamſi multa ab illo præclarè geſta viderentur, tamen dii, poſtquam perſpexêre non eſſe hæc à rectâ animi indole, plorare eum & faceſſere ſiverunt. Atque hic quidem cœnæ apparatus erat. Fuit autem diis nullius rei inopia. omnia enim abuudè habent. ſed heroum cœtui Mercurius deeſſe aliquid exiſtimavit. à quo nec Iupiter diſſenſit. Etiam Quirinus jam dudum petierat, uti aliquis illuc de ſuâ gente introduceretur. Tum Hercules, nunquam erit, inquit, Quirine, ut hoc patiar. cur enim Alexandrum quoq; meum ad hanc cœnam non vocaſti? te igitur rogo, ait,

Licinius.

Conſtantinus, & filii.

Magnentius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

it, ſumme Iupiter, ſi quem iſto-
rum introducere ad nos ſtatuiſti,
Alexandrum accerſe. Etenim,
quandoquidem virtutem cujuſ-
que experiri nunc & tentare li-
cet, cur, obſecro, cum, qui cun-
ctis præſtantior eſt, abeſſe pati-
mur? Rectè dicere Alcmenæ fi-
lius Iovi videbatur. Intrante au-
tem Alexandro, nec Cæſar illi, *Alexander Magnus.*
nec alius quiſquam aſſurrexit.
At ille, repertâ eâ ſede, quam va-
cuam illi fecerat Caracalla (pro-
pter fratris enim necem expul-
ſus eſt) aſſedit. Tum Silenus
Quirino illudens, vide, inquit,
ne *omnes* iſti *nepotes tui virtute & for-
titudine* infra unum hunc Græ-
cum ſint. Imò per Iovem, ait
Quirinus, exiſtimo multos è
meis haud eſſe illo deteriores.
Eſt ille quidem tantâ in admira-
tione apud poſteros meos, uti
unum hunc è cunctis barbaris
Magnum & dicant, & habeant:
ſed neminem tamen è ſuâ gen-
te huic cedere arbitrantur, ſive
quod ſua amant, ſive quod ita
res eſt. Hoc autem quale ſit, jam
ex-

experimento diſcemus. Dixera Quirinus, & erubuit. quippe d nepotibus ſuis angebatur, n forte illi ſecundas ferrent. Poſt hæc conſuluit deos Iupiter, u trum omnes inter ſe committi an verò iſtud certamen inſtitu ad Gymnaſiorum morem opor-teret; in quibus, ſi quis eum, qu ſæpè victor fuit, ſuperaverit, is licet uno hoc tantùm ſuperato, nihilominus etiam ſuperaſſe il-los videtur, qui cum ipſo qui-dem non certarunt, ſed ab eo, quem ipſe ſuperavit, devicti ſunt. Atque ea judicii faciendi ratio omnibus accurata eſſe vi-debatur. Igitur Cæſarem Mer-curius alta voce citavit. dein Au-guſtum. tertio Trajanum. in illis enim plus bellicæ virtutis erat. Tum ſilentio facta, rex Sa-turnus, Iovem intuens, mirari ſe ait, cur ex imperatoribus eos quidem, qui bellicâ excellerent laude, ad iſtud certamen vocaſ-ſet, è philoſophis autem nemi-nem. quos ego tamen, ait, non minus, quàm iſtos, amo. itaque

& Mar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

& Marcum intrò vocate. Et ille quidem accerſitus adfuit, gravis admodum & ſeverus, & cui oculos faciemque contraxerant nimiæ curæ. pulcritudo autem hâc ipsâ in re elucebat maxima, quod incomptâ & neglectâ formâ eſſet. barbâ enim erat promiſsâ, amictu vili, & ad philoſophi modeſtiam compoſito. tum & ex ciborum abſtinentiâ corpus ei ab omni parte lucidum erat, planè (opinor) inſtar puriſſimi luminis. Iam igitur & ille ſacra ſepta intraverat: & ſimul Bacchus, maxime regum, inquit, Saturne, num decet apud deos aliquid reperiri imperfectum? Negantibus illis, Ergo, inquit, etiam hominem aliquem voluptarium huc acceſſamus. Atqui, ait Iupiter, abſit, uti huc pedem quiſquam inferat, qui noſtra noſque non ſequitur. Imo in veſtibulo ſtet, ait Bacchus, atque illîc ejus cauſa agatur. Cæterùm, ſi hoc placet, vocemus hominem haud imbellem quidem, ſed volupta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

tibus tamen & deliciis emollitum. Acceſſit igitur uſque ad veſtibulum Conſtantinus. His ita decretis, de modo certaminis relatum eſt. Ac Mercurius quidem cenſuit, uti ſigillatim pro ſe diceret quiſque, ac dein dii ferrent ſuffragia. Apollini autem ſecus viſum eſt. quippe ex ipſâ re, non ex dicendi arte, aut è verborum lenociniis judicium debere fieri. Iupiter, cùm & utrique obſequi, & concilium vellet in longum trahere, Nihil vetat, inquit, quin & dicere illis permittamus (pauxillum enim aquæ in clepſydram cujusque fundemus) & dein interrogemus ſingulos, ac mentem cujuſque exquiramus. Tum Silenus, amarum ridens, Atqui cave, inquit, Neptune, ne Trajanus & Alexander aquam iſtam eſſe nectar credant, ac dein, quantum affuſum eſt, exſorbeant, cæteriſque ſpatium dicendi nullum relinquant. Cui Neptunus, non hi profecto meæ aquæ, ſed veſtri liquoris amantes fuêre. tuis igi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

tur vitibus te magis, quàm meis me fontibus timere decet. Silenus tam mordaci dicto tactus, ſiluit, & ad contendentium certamen animum deinceps advertit. Mercurius autem hæc edixit,

Iudex pulchræ
Præmia palmæ
Laturus adeſt,
Tempusque vocat,
Prohibitque moras.
Nunc præconis
Regia turba.
Percipe vocem,
Quotquot domitis
Marte ſecundo
Populis quondam,
Arma, ſimulque
Provida corda
Geritis, promta
Semper in hoſtem,
Nunc judicio aſſurgite noſtro.
Seu vim mentis
Finem humani
Ponitis ævi,
Summamque boni
Ducitis, hoſti
Nocuiſſe ſuo,
Et opem ſocio
Ferre petenti:
Sive voluptas
Meta laborum
Placet, atque epulæ,
Et dulcis Hymen,
Oculoſque juvat
Paſcere: ſeu vos
Humero molles
Ferre lacernas,
Gemmisque agiles
Cingere dextras
Dulce putatis.
Iovis in gremio
Poſitam vobis
Credite palmam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Dum hæc edicit Mercurius, ſortes duxêre. Ac Cæſar quidem cui ſtudium ſemper fuerat primas ubique ferre, etiam hîc ſortem habuit ſuis faventem votis: eaque res animum ejus tumidum atque inſolentem fecit. Itaque prope fuit, uti judicium Alexander ſubterfugeret. ſed retinuit eum, animavitq; maximus Hercules. A Cæſare ſecundum dicendi locum ſors Alexandro aſſignavit. cæterorum ſortes ſuo cujusque ordine prodierunt. Cæſar igitur ſic infit:

Iulij Cæſaris oratio.

Mihi quidem, Iupiter, voſque dii cæteri, poſt tot clariſſimos viros in tantâ naſci urbe contigit, quæ tam latè, atque ulla unquam civitas, dominata eſt, & à quà cæteræ proximum ſe locum tenere, pro magnifico duxerunt. Etenim quænam tandem urbs, à tribus hominum millibus ortum ducens, vix totis ſexcentis annis imperium ſuum *ad extremos mundi fines armis protulit? Quæ*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

unquam priſca gens tot præſtanti virtute & fortitudine viros, aut tot reipublicæ moderatores edidit? denique deos quinam tanta pietate venerati ſunt? In hac tanta & tali urbe genitus, omnes ego, qui aut mecum vixêre, aut antea fuêre unquam, rerum geſtarum gloria ænteivi. Atque ex civibus quidem meis, nemo hercle quiſquam, opinor, eſt, qui gloria ſe mihi anteferre ſtudeat. Quod ſi Alexander iſte facere id audet, obſecro vero, quodnam præclarum facinus ſuum meis cum geſtis conferet? fortaſſe, quæ adverſus Perſas geſſit ſcilicet, quaſi non viderit tot à me erecta de Pompejo trophæa. Atqui, uter gnavior caſtrorum imperator fuit, Darius, an Pompejus? aut uter fortiorem ductavit exercitum? Pugnaciſſimas ſanè illarum gentium, quæ Dario antè paruêre, Pompejus penè uti Cares & calones, in exercitu ſuo habuit. Ex Europæis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

autem ii aderant, qui Aſianos, bellum inferentes, non ſemel profligarunt. atque ex his ipſis fortiſſimi quique; Itali, inquam, Illyrii, Celtæ. Verùm, quoniam Celtarum feci mentionem, num rebus illius in Getia geſtis ſubactos à nobis Celtas quiſquam opponet? Semel ille Iſtrum tranſit; ego bis Rhenum. Iam vero, quæ in Germania feci, ejuſmodi ſunt, uti nemo quiſquam par iis ſit. Ego cum Arioviſto congreſſus ſum. ego primus Romanorum exterum navigavi mare. Prius illud facinus meum eximium eſt. Rurſus & hæc quoque audacia admirationem meretur. Sed multo illud majus, quod primus è navi exſcenſum feci. De Helvetiis, deque Iberis taceo. Nihil adhuc eorum, quæ in Gallia feci, memoro: cum tamen illic plus quàm trecenta oppida, & hominum non minus, quàm vicies centena debel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

laverim millia. Quæ cum ejuſmodi ſint, tum illud verò majoris hercle animi fuit, quod, cùm in eum adducta locum res eſſet, uti cum civibus meis manus conſerere deberem, ipſos illos Romanos, indomitos antea, invictosque, ſubegerim. Igitur ſive è præliorum multitudine res judicetur, ter toties ego acie conflixi, quoties conflixiſſe Alexandrum ii prædicant, qui res illius ſtudent magnificè extollere. ſive captæ orbes numerentur, non Aſiæ ſolùm, ſed & Europæ pleraſque delevi. Alexander Ægyptum duntaxat aſpectans præterivit. ego eam, dum convivia agitarem, domui. Quid autem? etiámne experimento diſcere nunc vultis, quanta utriuſque poſt victoriam fuerit moderatio? Ego hoſtibus quoque ignovi, à quibus ſic dein acceptus ſum, uti res Divæ ſcelerum ultrici curæ fuerit. hic, præterquam quod in hoſtes ſævierit, ne

quidem ab amicis ſibi temperavit. Et tu mihi igitur de primatu controverſiam facies, ac non potius è veſtigio, ita uti cæteri, mihi cedes? Sanè quidem tu hercle in eam nunc me adducis neceſſitatem, uti tacere nequeam, quàm tu crudelis erga Thebanos, ego verò in Helvetios quàm fuerim lenis. Nam tu quidem urbes eorum incendiſti; ego eas, quæ ab incolis & civibus exuſtæ erant, reſtauravi. Utrum verò pluris eſt, Græculorum decem millia ſuperaſſe, an verò centies quinquagies millenorum excepiſſe vim atque impetum? Multa mihi inſuper de me, déque iſto dicenda reſtant. verùm, quia tempus & otium deerant, haud ſatis ad dicendum præmeditatus acceſſi. Vos ignoſcite, & ex his quæ dixi, quæque præterii, quid æquum juſtumque ſit, exquirite, mihique primas date.

Dixe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Dixerat hæc Cæſar, & adhuc loqui voluit. Verùm Alexander, etiam antea moræ impatiens, non ultrà ſe continuit, ſed veluti commotus, magna cum contentione,

Ego vero, inquit, *ſumme Jupiter, diique cæteri, quo uſque tandem hujus confidentiam tacitus feram? Etenim ſine fine, uti cernitis, & ſe laudare, & me inceſſere probris pergit. Atq; æquum quidem fuerat, uti ab utroque temperaſſet (etenim utrumque pariter moleſtum videtur, ſed illud tamen præcipuè, quod mea culpet facta, quæ imitari ſtuduit) cæterùm ille eo impudentiæ proceſſit uti ipſum illud rerum ſuarum exemplar malignè vituperet. Utinam vero meminiſſes, Cæſar, illas lacrymas, quæ tibi eruperunt, cum illa, quæ extant, rerum mearum monumenta audires. Verum enimvero Pompejus, opinor,* *Alexandri Magni oratio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

poſt eam tempeſtatem ſuperbum t[…] fecit, qui & civium ſuorum corruptus adulatione erat, & virum ſe præbuit nuſquam. Nam triumphum quidem illius de Afris actum, rem per ſe haud magnam, celeberrimum fecit eorum conſulum, qui tunc fuêre, ſegnities. At ſervile illud bellum, non contra viros ſuſceptum, ſed contra viliſſima mancipia, alii confecêre; Craſſus, inquam, & Lucius; cæterùm gloriam ejus rei atque titulum ſibi Pompejus vindicavit. Armenios vero, eosque qui juxta ſiti ſunt, populos, Lucullus perdomuit; Pompejus de iis triumphum egit. Dein per adulationem à civibus ſuis Magnus dictus eſt, is ſcilicet, qui cunctis, quotquot ante ſe nati erant, minor fuit. Etenim quidnam fecit unquam, quo aut Marium æquaverit, aut utrumque Scipionem, aut denique Furium iſtum Camillum,

qui,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

qui, ecce, proximè hunc Romulum eam ob cauſam aſſidet, quod illius urbem penè collapſam reſtituit? Non enim profectò, ſicut ædificiis publico ſumptu ſtructis, quæ alii fundârunt, perfeceruntque, magiſtratus alius, pariete paulùm dealbato, ſuum inſcribit nomen, ſic illorum nomina alienis ſunt inſcripta factis; verùm ex iis ipſis rebus, quarum architecti effectoreſq; fuerant, pulcherrima accepere nomina. Non igitur novum eſt, ſi Pompejum viciſti, qui caput digito ſcaberet, & qui vulpeculæ magis haberet, quam leonis, ingenium. Etenim poſtquam eum fortuna deſtituit, cujus præſens auxilium antè ſenſerat, ſtatim tu hominem, ab adjutrice illa deſertum, viciſti. Certè quidem res manifeſta eſt, nulla te virtute tua victorem abiiſſe. Cùm enim in ſumma rerum neceſſariarum eſſes penuria (quod eſt, uti noſti,

noſti, maximum imperatoris peccatum) prœlio conſerto, victus es. Quod ſi Pompejus tantâ ſtodilitate & amentiâ fuit, uti aut rectè imperare ſuis neſciverit, aut, cùm trahendum eſſet bellum, pugnam non diſtulerit, neque ſuos urſerit ſucceſſus; certè ſua ille culpa, ac non virtute tua tuisve conſiliis cecidit. At vero Perſæ, qui bene & prudenter cuncta, queis ad bellum opus erat, paraverant, virtuti noſtræ conceſsêre. Cæterùm quoniam virum bonum (qualem eſſe principem volumus) non modo decet res gerere, verùm illud quoque providere, quàm juſtè unumquidque & quàm rectè geratur; ego Perſarum in Græcos injurias armis ultum ivi, atque adeo adverſus ipſos Græcos ſuſcepi bellum, haud ſanè ut Græciam attererem, ſed ut eos compeſcerem, qui tranſire me, & pœnas à Perſis repoſcere vetuerunt. Tu vero

Ger-

Germanos Gallosque ideo debellaſti, uti poſtea illas ipſas manus tuas in patriam tuam armares. Quo quid pejus, obſecro, quidve eſſe turpius poteſt? Quandoquidem autem, velluti per riſum, decies mille Græcos à me devictos memoraſti; profecto quod ex iſtâ regione ortum vos trahitis, quodque Italiæ maximam partem olim Græci habitavere, etiamſi verum eſſe ſciam, tamen hoc in numerum eorum, quæ dicturus ſum, non addo. Nam inter illos ipſos exiguam quandam & con- temptam *gentem, Ætolos inquam, quos magni putacatis ſocios amicosque habere, poſtea (neſcio ob quam cauſam) bello à vobis petitos, non ſine ingenti diſcrimine veſtra accipere imperia docuiſtis. Igitur ſi in extrema Græciæ (ſic enim jure appelletur) ſenectâ, non ad univerſam illam, ſed ad parvam duntaxat gentem perdomandam, quæ,*

cùm

cùm res Græcorum florerent, ne nomine quidem nota erat, vix ſatis virium (penè dixerim) habuiſtis: quid quæſo, vobis factum foret, ſi adverſus vigentem adhuc, unanimemqueGræciam bellum vobis fuiſſet gerendum? Certè quidem & illud meminiſtis, cum Pyrrhus ad vos veniret, quanta omnium fuerit trepidatio. Verùm enimverò, quoniam Perſas viciſſe parvum putas, rémque tantam audes ridere: dic obſecro, cur exiguum illud terræ, quod ad Tigrim fluvium ſub Parthorum eſt ditione, poſt trecentos & amplius annos, quibus id bellum geſtum eſt, nondum tenetis? vin' cauſam tibi dicam? Perſarum vos iſthinc tela prohibuere. Dicat tibi de illorum virtute Antonius, qui prima militiæ rudimenta ſub te magiſtro didicit. Ego vero non totis decem annis illos ſimul, atque Indos ſubegi. Et tu igitur tanta fidentia es, uti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

uti in certamen me voces, qui & à primâ pueritiâ dux belli fui, & eas geſſi res, quarum memoria, licet nunquam dignè ſcriptoribus celebrata ſit, tamen victura ſemper meum eſt? Certè enim planè idem mihi in hac re, *quod Herculi, domino atque regi meo, contingit, quem colui ego atque æmulatus ſum. Nam cum Achille generis mei authore, penè ex æquo certabam. At Herculem ſuſpexi, ejusque veſtigiis, utcunque ſequi poteſt homo deum, inhæreſcebam. Hæc ſunt, dii, quæ adverſus illum dicenda pro me habui. quamquam fortaſſe tacuiſſe ſatius fuerat. Quod ſi atrociter aliquid feci, non hercule id factum à me adverſus inſontes eſt, ſed aut in eos, qui ſæpe & non una re me offenderant, aut qui tempore & occaſione malè eſſent atque ineptè uſi. Quæ igitur in hos quidem,* quos poſterius

dixi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

dixi, *deſignaveram*, *eorum me poſtea cepit pœnitentia, quæ diva ſapere pleriſque dat, eosque, qui deliquere, præſtat integros. at cæteros, quibus ambitio & ſtudium fuit hoſtilia ſæpe patrare, meque laceſſere, eos ſi ulciſcerer, nihil mihi facere iniquè videbar.*

Finierat ille plenam bellici ſpiritus orationem; & jam clepſydram ad Auguſtum detulit Neptuni puer, eique parciùs aquam affudit, cum ob temporis, *quod reſtabat*, anguſtias, tum quòd animo repeteret quâ olim ille fuiſſet in hunc deum inſolentiâ. Ille, ut hoc intellexit (quippe ea erat hominis induſtria) nihil in aliorum rebus percenſendis immoratus,

Auguſti oratio. *Equidem ego*, inquit, *ſumme Iupiter, vosque dii, temperabo nunc mihi, ne aliorum facta traducam aut extenuem, ſed de me ipſo omnis*

hac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

*hæc mihi futura eſt oratio. Ado-
leſcens cùm eſſem, urbis meæ tute-
lam ſuſcepi, planè uti Alexander
ſte, cujus eſt excellens animi ma-
gnitudo. Cæſarem autem hunc, pa-
trem meum, ſecutus, feliciter Ger-
manica bella confeci. Ad hoc, civi-
libus armis cum confligerem, navali
prœlio apud Actium facto, Ægy-
ptum debellavi. Brutum vero atque
Caſſium vici apud Philippos. Sex-
tum Pompeii filium, in tranſitu non
aliud, quam acceſſionem quandam
meæ putavi expeditionis. Iam vero
ſapientiæ magiſtris ita me docilem
præbui, uti Athenodori liberrima
verba, nulla indignatione, ſed ſere-
no vultu tulerim. quippe hominem
ſic planè, ut pædagogum, aut potius
ut patrem, reverebar. Arius quo-
que in amicorum, inq; familiarium
numero mihi eſt. Adſummam, ní-
hil omnino uſquam in philoſophiam
peccavimus. Cæterum, cum civilibus*

diſſidiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

diſſidiis rem Romanam ſæpe in extremo ſitam cernerem, ſic omnia ordinavi, uti urbs in poſterum jam ferrea tota ſit. Etenim qui immodica dominandi libidine non vincerer, haud quaquam profectò id ſtudebam, uti omnia, quæ ubique ſunt, ad illius imperium adjungerem; ſed duos veluti terminos, quos ipſa dederat natura, poſui, Iſtrum atque Euphratem. Dein Scythis Thracibusque domitis, cum vos mihi plures imperii annos adderetis, quod ſuperfuit otium, ſic egi, uti non bella quærerem ex bellis, ſed leges conderem, & quicquid belli impetu perculſum atque proſtratum erat, excitarem. Quæ dum faciebam, equidem videbar mihi ſic reipubl. conſulere, uti nemini majorum meorum concederem. ſed (ſi liberè loqui licet) cunctos vincerem illos, quibus unquam hujuſmodi imperium dii commiſerant. Etenim ex his alii

in

in expeditionibus extremum ſpiritum conſumpſerunt, &, cum perfrui pace poſſent, bella è bellis pararant ſibi, planè ut contentioſis hominibus lites meditari mos eſt. Nonnulli, cùm armis laceſſerentur, luxui atque ventri dediti, fœdiſſimam voluptatem non ante famam modò, quæ ad poſteros manat, ſed ante ſalutem quoque ſuam poſuere. Quæ cùm cogito, ſanè haud poſtrema me gloriæ parte dignor. Cæterùm vos quod cenſueritis, dii, id uti ego gratum acceptumque habeam, par eſt.

Statim dein Trajano dicendi poteſtas fit. Is verò, licet facundia polleret, tamen præ ignaviâ (ut qui Suræ pleraq; pro ſe ſcribenda mandaverat) reſonans potius *inconditum quiddam*, quàm loquens, Getica diis & Parthica oſtendebat trophæa. Senectutem quoque ſuam accuſabat, per quam Parthicum conficere bellum haud licuiſſet. Tum Silenus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Atqui, inquit, hominum ſtultiſſime, viginti annos imperium tenuiſti; at Alexander hic duodecim. Et cur tu igitur, diſſimulatâ ignaviæ tuæ culpâ, temporis incuſas anguſtias? Concitatus ille tam mordaci dicto (nec enim planè dicere indoctus erat, verùm, quòd vinoſus eſſet, vim ipſe ſuam, ingeniumque hebetaverat,)

Traiani oratio. *Ego, Iupiter*, inquit, *diique cæteri, cùm imperium ſuſcepiſſem, cujus erant omnes partes remiſſæ atque diſſolutæ, non tyrannide modò, quæ diu domi invaluerat, ſed* foris *quoque Getarum populationibus; ſolus, inquam, ego eas, quæ trans Iſtrum ſunt, gentes adii; Getasque extirpavi, qui ſunt omnium, quotquot unquam fuêre, hominum bellicoſiſſimi, non ob corporis modò robur, ſed quia penitus animis infixa tenent, quæ illis Zamolxis perſuaſit, qui magnis illic colitur honoribus.*

ribus. Non enim morte interire ſe, ſed aliò migrare, quodam opinionis credunt errore; eaque res efficit, uti ſunt ad incerta caſuum paratiores, qui duntaxat animæ quandam exſpectant in alia orbe peregrinationem. Hæc autem ego intra quintum geſſi annum. Neque illud hercule obſcurum eſt, omnium me, qui antè vixerant, imperatorum longè in cives fuiſſe clementiſſimum. de qua laude nec Cæſar iſte, nec alius quiſquam mecum certabit. Parthos autem, quamdiu nulla læſus eſſem injuria, armis me adoriri haud exiſtimavi. at, ſimul ac læsêre, nihil ſenecta tardatus, exercitum in eos duxi, cùm tamen mihi leges jam militiæ dediſſent vacationem. Hæc cùm ita ſint, nonne præ cæteris dignus eſſe honore videor, quem & ſubditi mitem, & hoſtes mi è experti ſunt formidabilem; quique inſuper philoſophiam, divinam

veſtram

*veſtram ſobolem, perquàm reve-
renter colui?*

Quæ cum dixiſſet Trajanus, præ cæteris illi omnibus clementiæ adjudicata laus eſt, ipſâque reapparuit, maximè hanc virtutem diis eſſe gratam. Vt verò Marcus orſus eſt loqui, Silenus ſubmiſſim ad Bacchum, Audiamus, ait, Stoicum iſtum. Quidnam tandem nobis proferet è paradoxis iſtis, & portentoſis opinionibus? Ille ad Iovem oculis adque deos verſis,

Marci Antonini verba.

Mihi, inquit, *Jupiter, vosque dii, nihil verbis, aut contentione eſt opus. Etenim ſi facta mea neſciretis, ſanè vos ea ex me diſcere oporteret. nunc, quòniam nota hæc vobis ſunt, neque fugere vos quidquam poteſt, vos mihi id, quod meritus videbor, tribuite.*

Igitur Marcus, cùm cætera eſſe homo admirandus, tum

verò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

erò maximè ſapere cenſebatur, uippe qui noviſſet

Vbi vel tacere, vel decorum ſit loqui.

oſt hunc Conſtantino facta lo- uendi copia eſt. Atque ille ini- o quidem plenus optimæ ſpei l certandem proceſſit; at poſt, aliorum ingentia facta conſi- eravit, ſua eſſe didicit oppidò arva. Etenim (ſi dicere, quod s eſt, decet) duos interemit rannos, unum quidem imbel- m atque effœminatum, alte- im verò fortunę vexatum acer- itate, & inſuper fractum ſene- â, utrumque verò diis homi- ibuſque inviſum. Nam de bar- aris quidem, riſu digna erant, uæ egerat. Stipendia enim illis, uaſi tributa, pependit, & luxui uit propior. Is igitur procul à iis, in limine ſtabat ipſius Lu- æ. Hujus enim ille amore te- ebatur, eamque defixis aſpe- tans oculis, de victoriâ haud ſo- icitus erat. Quoniam tamen & pſi dicendum aliquid fuit,

His

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Con-ſtanti-ni ora-tio.

His ego rebus, inquit, *omn*
iſtos antecello: Alexandrum qu
dem iſtum, quòd cum Roman
Germaniſque, & Scythis, non a
tem hercule cum barbaris Aſian
bella geſſi: Cæſarem autem, atq
Octavium, quòd non, ut illi, in civ
probos bonoſque, per diſſidia inteſt
na, ſed adverſus impuriſſimos peſſi
moſq; tyrannos arma ſumpſi. Na
Trajano me quidem res hæ, qua
adverſus illos ipſos tyrannos felicite
geſſi, jure fecerint clariorem. Quo
autem armis eam recepi regionem
qua ille ceperat prius, ea re merit
par illi poſſem videri, ni majus eſſet
quæ amiſeris, recipere, quàm qua
parta nunquam ſunt quærere. Mar-
cus vero, cum nihil pro ſeſe dicat, no-
bis univerſis primas cedit.

Ibi Silenus, quid, inquit, an
tu Adonidis hortulos Conſtan-
tine, ceu res *veras atque ſolidas* nobis
obtrudis? At quinam ſunt illi,
inquit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

inquit, quos appellas Adonidis hortulos? Hi nempe (ait Silenus) quos Veneris marito mulieres inſtruunt ingeſtâ in teſtas levi terrâ, uti oluſcula ſurgant; quæ ubi breve tempus floruêre, ſtatim marceſcunt. His dictis Conſtantinus erubuit. quippe res ſuas planè eſſe hujuſmodi agnovit. Demum, cùm ſilentium eſſet, alii quidem exſpectare velle videbantur, cuinam dii ſuffragiis ſuis primas darent. nonnulli autem ſic exiſtimabant, conſilia cujuſque in apertum eſſe proferenda. non enim æquum eſſe, uti judicium ex factis tantùm fieret, quorum maximam partem ſibi fortuna vindicare poſſet. coram enim adſtabat ea diva, & omnes ingenti clamore incuſabat, excepto ſolo Auguſto. hunc enim rectè ſemper dona ſua æſtimaſſe perhibebat. Viſum eſt igitur diis hanc quoq; rem Mercurio committere. Ac primùm quidem juſſerunt, uti ex Alexandro exquireret. quidnam eſſe duxiſſet optimum, quâve, ſpe, ea omnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

feciſſet tuliſſetque; quæ fecerat, quæque tulerat. Ille ait, propoſitum ſibi fuiſſe, cuncta perdomare. Tum Mercurius, an igitur, inquit, hoc te feciſſe autumas? Sanè verò, ait Alexander. Inter hæc Silenus cum mordaci cachinno, At domuerunt te non ſemel, inquit, noſtræ filiæ. vites autem intelligi voluit, atque Alexandrum, hominem ebrioſum, & vini amantem notabat. Huic Alexander (quippe adhuc plenus erat Peripateticorum captionibus) non hoc, inquit, egi, uti res inanimas, cum quibus nullum mihi certamen fuit, ſed uti omne hominum, atque omne ferarum vincerem genus. Tum Silenus, miranti ſimilis, jocosè admodum, oh, oh, inquit, dialecticorum verſutias! tu verò utrum inter inanima te, an animata inter & viventia pones? Ille, veluti indignatus, Bona verba, inquit. eâ enim animi magnitudine ſum, uti deum fieri me poſſe, imò uti jam eſſe, credam. Atqui, inquit Silenus, ſæpe te
ipſo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ipſo minor fuiſti, cùm iræ animum, aut ægritudini, aut ſimili ſummitteres affectui. Imò, inquit Alexander, majorem ſe ipſo, minoremque fieri, æquivocè de uno eodemque dicitur. ego verò, ut me adverſus alios geſſerim, narro. Papæ, ait Silenus, quę hæc dialectica eſt! ut tu doctè noſtra ſophiſmata refellis! Cæterùm, cùm in India vulnerareris, & tibi Peuceſtes circumfuſus eſſet, tuque, animam ſingultans, urbe educerêris, utrúmne victus tunc ab illo abiiſti, qui hoc tibi vulnus inflixerat, an verò & illum quoque viciſti? Sanè, inquit, non illum modò, ſed ipſam quoque devici urbem. Haud tu quidem, bone vir, inquit Silenus. Etenim jacebas, uti Homemericus Hector, viribus atque animâ prope defectus, cæteri pugnabant, vincebantque. Nempe, me duce, inquit Alexander. cui Silenus, Et quo modo, inquit, ſequi te potuêre, quem penè mors occupaverat. Dein iſta Euripidis cecinit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Ne noſtra morem Græcia uſurpat malum,
Ex hoſte ponit cùm trophæa exercitus.

At Bacchus, deſine, inquit, mî pater, iſtiuſmodi ſermonum, ne ſic te ille, ut Clytum, excipiat. At Alexander erubuit, oculoſque ejus lachrymæ turbârunt, neq; quicquam dixit. Atque hic finis illius ſermonis fuit. Mercurius dein Cæſarem interrogavit, &, Tibi verò, inquit, Cæſar, quid in omni vitâ propoſitum fuit? Vti primus, inquit, inter cives meos forem, neque cuiquam aut eſſem, aut haberer ſecundus. Atqui verò, inquit Mercurius, nimis hoc obſcurum eſt. utrum enim ſapientiæ in ſtudiis, an dicendi in facultate, an in bellicâ arte, an denique in reipublicæ adminiſtratione *hoc eſſe poſitum exiſtimaſti?* Maximè voluiſſem, ait Cæſar, omnibus rebus omnes antecellere. Verum quia hoc nō poteram, illud operam dedi, uti inter meos cives plurimum potentiæ mihi eſſet. Quid? inquit Silenus, tune multum apud eos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

valuiſti; cui ille, omninò, ait; imperium enim in eos tenui. Es tu quidem illud aſſecutus, inquit Silenus; ſed aſſequi benevolentiam eorum haud potuiſti, etiamſi, tanquam in fabulâ, aut in ſcenâ, ſummam ſimulares humanitatem, cunctiſque in ſervile obſequium te ſummitteres. Annon igitur populo, inquit, carus fuiſſe videor, qui *percuſſores meos* Brutum atq; Caſſium ſit perſecutus? Sanè, inquit Silenus, non hoc idcirco factum eſt, quia occiderant te illi (ob hanc enim cauſam conſulatus illis unanimi delatus eſt conſenſu) verùm quia pecuniæ facta ſpes erat. Etenim, ſimul ac de teſtamento tuo intellexiſſent, non mediocrem indignationi ſuæ ſcriptam videbant mercedem. Iam hic quoque ſermo finem repererat, cũ Mercurius iterum Auguſtum pupugit, &, Tu verò, inquit, non dices nobis, quid eſſe pulcherrimum duxeris? cui ille, Pulchrè, inquit, imperare. Ergo, inquit Silenus, quid ſis iſtud tuum pul-

 chrè,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

chrè, expone nobis, Auguſte. nam & peſſimus quiſque hoc dixerit. Itaque Dionyſius quoque ſuâ opinione pulchrè imperitabat, &, qui illo impurior fuit, Agathocles. Tum ille, Vtique meminiſtis, inquit, cùm nepotem meum à me dimitterem, oraviſſe me vos, uti Cæſaris fidentiam, Pompeii acrem animi vim, meam autem illi daretis fortunam. Inter hæc Silenus, Iſte verò, inquit, pupparum effictor, multa nobis deorum tutelarium ſimulacra congeſſit. Vnde tu, ait, Auguſtus, iſtud jocoſum nomen mihi das? Quid verò, inquit Silenus, annon, ſicuti illi nymphas, ita tu nobis, Auguſte, effinxiſti deos? quorum unus, ecce, etiam Cęſar iſte eſt. Igitur Octavius, velut oculos præ pudore attollere veritus, conticuit. Mox Mercurius in Trajanum intuens, Tibi verò, inquit, quid conſilii fuit, cùm ea gereres, quæ geſſiſti? Ego, inquit ille, eadem omnia, quæ Alexander, ſed moderatius, appetii. Imò tu

hercle,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

hercle, inquit Silenus, ab iis affectibus victus es, qui ſunt multò ignobiliores. illum enim ira plerumque, te verò fœda & pudenda voluptas ſuperavit. Quin tu, Silene, in malam rem abi, ait Bacchus. ita cunctos derides, neque permittis cuiquam, uti pro ſe dicat. Verum tu parce in illos probra jactare, & quî Marcum nunc culpes, etiam atque etiam vide. certè enim, ut cum Simonide loquar, hic mihi videtur totus quadratus, & omni major reprehenſione. Demum Mercurius Marcum intuens, Tu verò, inquit, cum ſuperbiâ tuâ, dic, quem eſſe vitæ finem optimum duxeris? Ille leniter, & modeſtè, deos, inquit, imitari. Statim hoc reſponſum *dii* non ab degeneri mente profectum, ſed quovis eſſe precio dignum cenſuêre. Quin ipſe quoque Mercurius nihil jam quicquam moliri voluit. quippe credebat Marcum, uti ſemel cœperat, ita porrò reſponſurum. Et cæteris quidem diis ita viſum fuit. Solus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

autem Silenus, At ego, inquit (ita me Bacchus amet) non feram hunc ſophiſtam. *Etenim ſi ita res eſt*, cur tu igitur, inquit, edebas, bibebaſque, non, uti nos *cæteri dii*, ambroſiam & nectar, ſed panem & vinum? Ego verò, inquit Marcus, non ob hanc cauſam edi bibique, quòd deos eâ re imitari me conſiderem, ſed uti corpus alerem. credebam enim (fortaſſe falsò) etiam veſtra corpora debere è ſuffitibus nutriri. Haud igitur iſtis rebus vos ego, ſed animo imitandos duxi. Ibi ceſſans aliquantiſper Silenus (haud enim ignavi pugilis ictum ſenſerat) fortaſſe tu, inquit, non ineptè iſtud dixiſti. cæterũ illud mihi ediſſere, quâ in re eſſe poſitam duxeris deorum imitationẽ? Nempe in eo, inquit Marcus, ſi quàm pauciſſimis indigerem plurimis autem benefacerem. Nullâ ne igitur re, inquit Silenus, indiguiſti? Ego quidam, inquit Marcus, nullâ: at fortaſſe corpus hoc meum minutis quibuſdam. Cum etiam hoc cordatè

dixiſſe

dixiſſe Marcus videretur, hæſit tandem Silenus, & alia quædam inſectatus eſt, quæ ad uxorem ejus, & ad filium pertinebant. nam neque rectè hîc Marcum, neque pro bono feciſſe exiſtimabat, cum illam quidem heroinarum *dearumque* adſcripſiſſet numero, huic vero imperium commiſiſſet.

At ego, inquit Marcus, *etiam hic deos imitatus ſum. Homeri enim iſtud dictum, quod de uxore eſt, ſequebar,*

—Quiſquis ſapiénſve, bonuſve eſt,
Curat amatque ſuam, quantum pote.

Jam de filio, Jovis ſententiam in animo habebam. Etenim Martem ubi objurgat, Iam pridem, *inquit* fulmine te percuſſiſſem, ni te, quòd natus ex me es, diligerem. *Adde, quod nunquam pu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

*taveram ita fore perverſum filium meum. Quod ſi juventus, cujus eſt mira in utramlibet partem propenſio, ad deteriora inclinavit, ſanè non ego pravo jam tum homini imperium tradidi, utique is rei eventus fuit, uti malus ſit factus poſtquam illud acceperat. Igitur, de uxore quod ais, id Achillis eſt exemplo à me factum. quod in filium miti fui animo, ad eam rem ſummus mihi præivit Iupiter. Quanquam profecto nihil hîc præter morem et*jam cæterorum *feci. nam & filiis leges jus dant ſucceſſionis, & hæc cunctis ſumma voti eſt,* uti hærede filio decedant. *Vxori autem non ego primus, ſed poſt alios multos,* divinos *honores tribui. Nam uti tute his rebus author ſis, fortaſſè ineptum ſit. At, quæ vulgo* aliis *præſtantur, ea conjunctiſſimis negare, propè iniquum eſt. Verùm ego, Iupiter, voſque dii cæteri, neſciebam*

lon-

longius me, quàm decet, *provectum eſſe. non enim apud ignaros verba pro me facio. Quare vos ardori meo ignoſcite.*

Finitâ hâc oratione, Conſtantinum ſic interrogavit Mercurius, Tu vero quidnam eſſe pulcrum exiſtimaſti? Ille, Multas, inquit, opes quærere, multaque elargiri, ac ſuis pariter, & amicorum inſervire deſideriis. Igitur Silenus effuſiſſimum cachinnum ſuſtulit, &, an tu *olim*, inquit, cùm *auariſſimus* eſſe menſarius velles, non animadvertiſti te coqui cujuſdam, & fucatricis egiſſe vitam? indicabat quidem hoc dudum cæſaries tua, & facies; at nunc quoque illud arguit hæc, *quam protuliſti*, ſententia. Atque hunc quidem Silenus ſic ſatis acriter tetigit. Dein dii, facto ſilentio, clanculum inter ſeſe ſuffragia tulêre; multaq; Marco data ſunt. Iupiter autem poſtquam ſecreto cum patre aliquot verba commutaſſet, Mercurio impe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

imperat, uti *ſenatus ſententiam* palam prædicet. Is hoc pacto prædicavit:

Vos, quotquot ad hoc certamen veniſtis, ſcitote *leges apud nos & decreta hujuſcemodi eſſe, uti & victor gaudeat, &, qui victus eſt, non queratur. Igitur itè quò libitum animo eſt, ſub deorum* tutela atque *ductu in poſterum victuri. Unuſquiſque autem præſidem ſibi aliquem ducemque eligat.*

Poſt hoc edictum, Alexander quidem ad Herculem accurrit, Octavius verò ad Apollinem. Iovi autem atque Saturno arctè Marcus adhæſit. Cæſarem errantem multùm, & hac illac circumcurſantem, cum quâdam miſeratione maximus Mars, atque Venus ad ſeſe vocaverunt. Trajanus ad Alexandrum properavit, tanquam illi aſſeſſurus. Verum Conſtantinus, cum inter deos nullum reperiret vitæ

ſuæ

ſuæ exemplar, forte in propinquo divam Molliciem conſpexit, & ad eam ſe contulit. Hæc eum ſinu leniter excepit, brachiiſque amplexa eſt, ac dein pictis peplis ornatum cultumque, ad *ſororem ſuam* Luxuriam deduxit. Quo in loco ille etiam filium ſuum reperit morantem, omnibuſque hæc denuntiantem, Quiſquis mulierum corruptor, quiſquis homicida eſt, quiſquis piaculo aut execrando ſcelere ſe obſtrinxit, fidenter huc adito. Etenim, ſimul atque hâc aquâ ablutus fuerit, illico eum ego purum reddam. Quod ſi iiſdem rurſus ſe flagitiis contaminârit, efficiam uti tunſo pectore & capite percuſſo, expietur. *Conſtantinus* hanc à ſe repertam *divam* mirè lætatus eſt, atque unà *cum illa* eduxit è deorum cœtu liberos ſuos. Mox dii impietatis vindices malè & illum, & filios multavêre, cognatorumque ſanguinem, *quem per ſummum ſcelus fuderant, Juſtis* pœnis ulti ſunt. donec tandem Iupiter, Claudii & Con-

Verba abominanda impietatis plena, & pagano digna homine.

ſtantii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ſtantii cauſâ, malorum illis aliquam requiem conceſſit. Poſtremo ad me *converſus* Mercurius, Tibi vero, inquit, hoc dedi, uti Solem agnoſceres patrem. cujus tu præcepta ſequere, atque ita te para, uti is perfugium tibi tutuſque portus in omni vitâ ſit. poſt autem, ubi emigrandum illinc erit, plenus bonæ ſpei, hunc tibi deum fac propitium viæ ducem.

FINIS.

IOY-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
Καίσαρες.

ΕΠΕΙΔῊ δίδωσιν ὁ θεὸς παίζειν (ἔϛι γὰρ Κρόνια) γελοῖον δὲ οὐδὲν, οὐδὲ τερπνὸν οἶδ' ἐγὼ, τὸ μὴ καταγέλαϛα φράσαι, φροντίδος εἶναι ἄξιον ἔοικεν, ὦ φιλότης. Εἶτα τίς οὕτω παχύς ἐϛι καὶ ἀρχαῖος, ὦ Καῖσαρ, ὥϛε καὶ παίζειν πεφροντισμένα; Ἐγὼ δὲ ᾤμην τὴν παιδιὰν, ἄνεσίν τε εἶναι τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνάπαυσιν τῶν φροντίδων. Ὀρθῶς γε σὺ τοῦτο

ὑπολαμβάνεις· ἀλλ' ἐμοὶ δὲ οὐ ταύτῃ
ἔοικεν ἀπαιτεῖν τὸ χρῆμα· πέφυκα
γὰρ οὐδαμῶς ἐπιτήδειος οὔτε σκώ-
πτειν, οὔτε παρῳδεῖν, οὔτε γελοιάζειν.
ἐπεὶ δὲ χρὴ τῷ νόμῳ πείθεσθαι τοῦ
θεοῦ, βούλει σοι ἐν παιδιᾶς μέρει μῦ-
θον διεξέλθω, πολλὰ ἴσως ἔχοντα
ἀκοῆς ἄξια; Λέγοις ἂν καὶ μάλα
ἀσμένῳ, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀτιμά-
ζω τοὺς μύθους, οὐδὲ παντάπασι
ἐξελαύνω τοὺς ὀρθῶς ἔχοντας, ἀκό-
λουθα σοί γε, καὶ φίλα τῷ σῷ, μᾶλ-
λον δὲ τῷ κοινῷ Πλάτωνι διανοού-
μενος, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ πολλὰ ἐν μύ-
θοις ἐσπούδασται. Λέγεις ναὶ μὰ Δία
ταῦτα ἀληθῆ. Τίς δὲ καὶ ποδαπὸς ὁ
μῦθος; οὐ τῶν παλαιῶν τις, ὁποίους
Αἴσωπος ἐποίησεν, ἀλλ' εἴτε πλάσ-
μα λέγεις Ἑρμοῦ, πεπυσμένος γὰρ
ἐκεῖθεν σοὶ φράσω· ὃ εἴτε ἀληθὲς
οὕτως ἔχει, εἴτε μίξις τίς ἐστιν ἀμφοῖν
ἀλη-

ἀληθοῦς καὶ ψεύδους, αὐτὸ ἐπιδείξει τὸ πρᾶγμα. Τουτὶ μὲν οὖν ἤδη μυθικῶς ἅμα καὶ ῥητορικῶς ἐξείργασταί σοι τὸ προοίμιον· ἀλλά μοι τὸν λόγον αὐτὸν ὁποῖός ποτε ἐστὶν, ἤδη διέξελθε. Μανθάνοις ἄν. Θύων ὁ Ῥωμύλος τὰ Κρόνια, πάντας ἐκάλει τοὺς θεοὺς, καὶ δὴ καὶ αὐτοὺς τοὺς Καίσαρας. Κλῖναι δὲ ἐτύγχανον παρεσκευασμέναι, τοῖς μὲν θεοῖς ἄνω, κατ᾽ αὐτὸ, φασὶν, οὐρανοῦ τὸ μετέωρον,

> Οὔλυμπόνδ᾽ ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ.

Λέγεται γὰρ μεθ᾽ Ἡρακλέα παρελθεῖν ἐκεῖσε καὶ ὁ Κυρῖνος, ὧ δὴ χρὴ καλεῖν αὐτὸν ὀνόματι τῇ θείᾳ πειθομένους φήμῃ. Τοῖς μὲν οὖν θεοῖς, ἐκεῖσε παρεσκεύαστο τὸ συμπόσιον. Ὑπ᾽ αὐτὴν δὲ τὴν Σελήνην, ἐπὶ μετεώρου τοῦ ἀέρος, ἐδέδοκτο τοὺς Καίσαρας δειπνεῖν. Ἀνεῖχε δὲ αὐτοὺς,

ἥ τε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἥτε τῶν σωμάτων κουφότης, ἅπερ ἐτύγχανον ἠμφιεσμένοι, καὶ ἡ περιφορὰ τῆς σελήνης. Κλῖναι μὲν οὖν ἔκειντο τέτταρες, εὐπρεπεῖς τοῖς μεγίστοις θεοῖς. ἐβένου μὲν οὖν ἦν ἡ τοῦ Κρόνου στιλβούσης, καὶ πολλὴν ἐν τῷ μέλανι καὶ θείαν αὐγὴν κρυπτούσης, ὥστε οὐδεὶς οἷός τε ἦν ἀντιβλέπειν. Επασχε δὲ τοῦτο πρὸς τὴν ἔβενον ἐκείνην τὰ ὄμματα δι᾽ ὑπερβολὴν τῆς λαμπηδόνος, ὅπερ οἶμαι πρὸς ἥλιον, ὅταν αὐτοῦ τῷ δίσκῳ τις ἀτενέστερον προσβλέπῃ. Η῾ δὲ τοῦ Διὸς, ἣν ἀργύρου μὲν στιλπνοτέρα, χρυσίου δὲ λευκοτέρα· τοῦτο, εἴτε ἤλεκτρον χρὴ καλεῖν, εἴτε ἄλλο τι λέγειν, οὐ σφόδρα ἐκ τῶν μεταλλευομένων εἶχέ μοι γνωρίμως ὁ Ερμῆς φράσαι. Χρυσοθρόνω δὲ παρ᾽ ἑκάτερον ἐκαθιζέτην, ἥτε μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ, Ηρα μὲν, παρὰ τὸν Δία, Ρέα δὲ,

παρὰ

παρὰ τὸν Κρόνον. Τὸ δὲ τῶν θεῶν κάλλος, οὐδὲ ἐκεῖνος ἐπεξῄει τῷ λόγῳ, μεῖζον εἶναι λέγων αὐτὸ, καὶ νῷ θεατὸν, ἀκοῇ δὲ καὶ ῥήμασιν οὐ προσιέναι ῥᾴδιον, οὔτε παραδειχθῆναι δυνατόν. Οὐκ οὔτω τὶς ἔσται (κἂν ἐπαγγέλληται) μεγαλόφωνος, ὥστε τὸ μέγεθος ἐκεῖνο φράσαι τοῦ κάλλους, ὁπόσον ἐπιπρέπει τῇ τῶν θεῶν ὄψει. Παρεσκεύαστο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἑκάστῳ θρόνος ἢ κλίνη κατὰ πρεσβείαν. Ἤριζε δὲ οὐδεὶς, ἀλλ' ὥσπερ Ὅμηρος ὀρθῶς ποιῶν ἔφη, δοκεῖ μοι παρὰ τῶν Μουσῶν αὐτῶν ἀκηκοὼς, ἔχει ἕκαστος τῶν θεῶν θρόνον, ἐφ' οὗ πάντως αὐτῷ θέμις καθῆσθαι στερεῶς καὶ ἀμετακινήτως· ἐπεὶ καὶ πρὸς τὴν παρουσίαν τοῦ πατρὸς ἐξανιστάμενοι, ταράττουσι οὐδαμῶς τὰς καθέδρας, οὐδὲ μεταβαίνουσιν, οὐδὲ ὑφαρπάζουσιν ἀπ' ἀλλήλων· γνωρίζει

ρίζει

ρέζει ἢ ἕκαστος τὸ προσῆκον αὐτῷ. Πάντων οὖν τῶν θεῶν κύκλῳ καθημένων, ὁ Σειληνὸς ἐρωτικῶς ἔχειν δοκῶν μοι τοῦ Διονυσίου καλοῦ καὶ νέου, καὶ τῷ πατρὶ τῷ Διὶ παραπλησίου, πλησίον αὐτοῦ, τροφεύς τις οἷα καὶ παιδαγωγὸς, καθῆστο, τά τε ἄλλα φιλοπαίγμονα, καὶ φιλογέλωτα, καὶ χαριτοδότην ὄντα τὸν θεὸν εὐφραίνων, καὶ δὴ καὶ τῷ σκώπτειν τὰ πολλὰ καὶ γελοιάζειν. Ὡς δὲ καὶ τὸ τῶν Καισάρων συνεκροτεῖτο συμπόσιον, εἰσῄει πρῶτος Ἰούλιος Καῖσαρ, ὑπὸ φιλοτιμίας αὐτῷ βουλόμενος ἐρίζειν τῷ Διὶ περὶ τῆς μοναρχίας. εἰς ὃν ὁ Σειληνὸς βλέψας, ὅρα, εἶπεν, ὦ Ζεῦ, μή σε ὁ ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ φιλαρχίας ἀφελέσθαι καὶ τὴν βασιλείαν διανοηθείη. καὶ γὰρ ὡς ὁρᾷς ἐστὶ μέγας καὶ καλὸς, ἐμοὶ γοῦν εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὰ γοῦν περὶ τὴν κε-

φαλὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

φαλλῷ ἐστὶ προσόμοιος. Παίζοντος ἔτι ταῦτα τοῦ Σειληνοῦ, καὶ τῶν θεῶν οὐ σφόδρα προσεχόντων αὐτῷ, Οκταβιανὸς ἐπεισέρχεται, πολλὰ ἀμείβων, ὥσπερ οἱ χαμαιλέοντες, χρώματα. καὶ νῦν μὲν ὠχριῶν, αὖθις δὲ ἐρυθρὸς γενόμενος, εἶτα μέλας, καὶ ζοφώδης, καὶ συννεφής, ἀνίετο δὲ αὖθις εἰς ἀφροδίτην, καὶ χάριτας. Εἶναι δὲ ἤθελε τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων, ὁποῖος ὁ μέγας ἥλιος· οὐδένα γὰρ οἱ τῶν πάντων ἀντιβλέπειν ἠξίου. καὶ ὁ Σειληνὸς, Βαβαὶ, ἔφη, τοῦ παντοδαποῦ τούτου θηρίου, τί ποτ' ἄρα δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσεται; Παῦσαι, εἶπεν, ληρῶν, ὁ Ἀπόλλων· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν τουτῳ Ζήνωνι παραδοὺς, αὐτίκα ὑμῖν ἀποφανῶ χρυσὸν ἀκήρατον. ἀλλ' ἴθι εἶπεν, ὁ Ζήνων. ἐπιμελήθητι τοῦ μοῦ θρέμματος. ὁ δὲ ἐπακούσας, εἶτα ἐπᾴσας αὐτῷ μικρὰ

τῶν

τῶν δογμάτων, ὥσπερ οἱ τὰς Ζαμόλξιδος ἐπῳδὰς θρυλλοῦντες, ἀπέφηνεν ἄνδρα ἔμφρονα καὶ σώφρονα. Τρίτος ἐπεισέδραμεν αὐτοῖς Τιβέριος, σεμνὸς τὰ πρόσωπα καὶ βλοσυρὸς, σῶφρόν τι ἅμα καὶ πολεμικὸν βλέπων. Ἐπιστραφέντος δὲ πρὸς τὴν καθέδραν. ὤφθησαν ὠτειλαὶ κατὰ τῶν νώτων μυρίαι, καυτῆρές τινες, καὶ ξέσματα, καὶ πληγαὶ χαλεπαὶ, καὶ μώλωπες, ὑπὸ τῆς ἀκολασίας καὶ ὠμότητος ψῶραί τινες, καὶ λιχῆνες οἷον ἐκκεκαυμέναι. Εἶτα ὁ Σειληνός·

Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον, ἢ τὸ πάροιθεν,

εἰπὼν, ἔδοξεν αὐτοῦ φαίνεσθαι σπουδαιότερος. καὶ ὁ Διόνυσος, τί δῆτα, εἶπεν, ὦ παππίδιον, σπουδάζεις; καὶ ὃς, ἐξέπληξέ με ὁ γέρων οὑτοσὶ, ὁ Σάτυρος ἔφη, καὶ πεποίηκεν λαθόμενον ἐμαυτοῦ, τὰς Ὁμηρικὰς προ-

βάλλεσθαι

βάλλεσθαι Μούσας. ἀλλά σε, εἶπεν, ἐλέγξει τῶν ὤτων· λέγεται γὰρ αὐτὸς καὶ γραμματιστὴν εἶναι τούτου ἐργάζεσθαι. οἰμώζων μὲν οὖν, εἶπεν, ἐν μονῇ νησιδίου (τὰς Καπρέας αἰνιττόμενος) τὸν ἄθλιον ἁλιέα ψηχέτω. ταῦτα ἔτι παιζόντων αὐτῶν, μετεισέρχεται θηρίον πονηρόν· εἶτα οἱ θεοὶ πάντες ἀπέστρεψαν τὰ ὄμματα· κᾆτα αὐτὸν μὲν ἡ Δίκη δίδωσι ταῖς ποιναῖς. αἱ δὲ ἔρριψαν εἰς τάρταρον. οὐδὲν οὖν ἔσχεν ὁ Σειληνὸς ὑπὲρ αὐτοῦ φράσαι. τοῦ Κλαυδίου δὲ ἐπεισελθόντος ὁ Σειληνὸς ἄρχεται τῶν Ἀριστοφάνους ἱππέας ᾄδειν ἀντὶ τοῦ δήμου· κολακεύων δῆθεν τὸν Κλαύδιον. εἶτα πρὸς τὸν Κυρῖνον ἀπιδὼν, ἀδικεῖς, εἶπεν, ὦ Κυρῖνε, τὸν ἀπόγονον ἄγων εἰς τὸ συμπόσιον, δίχα τῶν ἀπελευθέρων Ναρκίσσου καὶ Πάλλαντος. Ἀλλ' ἴθι, εἶπε, πέμψον

ἐπ'

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἐπ' ἐκείνους, εἰ βούλει δὲ καὶ τὴν γα-
μετὴν Μεσσαλῖναν. ἔστι γὰρ ἐκεί-
νων δίχα, τουτὶ τῆς τραγῳδίας τὸ
δορυφόρημα, μικροῦ δέω φάναι
καὶ ἄψυχον. Ἐπεισέρχεται λέγοντι τῷ
Σειληνῷ Νέρων μετὰ τῆς κιθάρας καὶ
τῆς δάφνης. εἶτα ἀποβλέψας ἐκεῖ-
νος πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, οὗτος, εἶ-
πεν, ἐπὶ σὲ παρασκευάζεται. καὶ ὁ
βασιλεὺς Ἀπόλλων, Ἀλλ' ἔγωγε
αὐτόν, εἶπεν, ἀποστεφανώσω τα-
χέως, ὅτι μὲ μὴ πάντα μιμεῖται,
μηδὲ ἐν οἷς μὲ μιμεῖται γίνεταί μου
μιμητής, δίκαιος· ἀποστεφανού-
μενον δὲ αὐτὸν ὁ Κωκυτὸς εὐθέως
ἥρπασεν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ πολλοὶ καὶ
παντοδαποὶ συνέδραμον, Βίνδικες,
Γάλβαι, Ὄθωνες, Βιτέλλιοι. καὶ ὁ
Σειληνός, τούτων, εἶπε, τῶν μονάρ-
χων τὸ δῆμον πόθεν ἐξεύρατε, ὦ
θεοί; τυφούμεθα γοῦν ὑπὸ τοῦ

καπνοῦ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

καπνοῦ, φείδεται γὰρ οὐδὲ τῶν ἀναγκαιοτέρων ταυτὶ τὰ θηρία. καὶ ὁ ζεὺς ἀπιδὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σάραπιν, καὶ τὸν Οὐεσπασιανὸν δείξας, πέμπε, εἶπε, τὸν σμικρῖνον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ταχέως, ἵνα τὴν φλόγα ταύτην κατασβέσῃ. τῶν παίδων δὲ, τὸν πρεσβύτερον μὲν, παίζειν κέλευε μετὰ τῆς Ἀφροδίτης τῆς πανδήμου· τὸν νεώτερον δὲ, τῷ Σικελικῷ θηρίῳ παραπλησίως κλοιῷ δῆσον. Παρῆλθεν ἐπὶ τούτοις γέρων ὀφθῆναι καλὸς (λάμπει γὰρ ἐστὶν ὅτε καὶ ἐν τῷ γήρᾳ τὸ κάλλος) ἐντυχεῖν πρᾳότατος, χρηματίσαι δικαιότατος. ᾐδέσθη τοῦτο ὁ Σειληνὸς καὶ ἀπεσιώπησεν. εἶτα ὁ Ἑρμῆς, ὑπὲρ δὲ τούτου, εἶπεν, οὐδὲν ἡμῖν λέγεις; ναὶ μὰ Δία, ἔφη, μέμφομαι γὰρ ὑμᾶς τῆς ἀνισότητος. τῷ γὰρ φονικῷ θηρίῳ τρὶς πέντε νείμαντες ἐνιαυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἐνιαυτοὺς, ἕνα μόλις ἐδώκατε τούτῳ βασιλεῦσαι. Ἀλλὰ μὴ μέμφου, εἶπεν ὁ Ζεύς· εἰσάξω γὰρ ἐπὶ τούτῳ πολλοὺς καὶ ἀγαθούς. Εὐθέως οὖν, ὁ Τραϊανὸς εἰσήρχετο, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ τρόπαια, τό, τε Γετικὸν, καὶ Παρθικόν. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Σειληνὸς ἔφη, λανθάνειν τε ἅμα καὶ ἀκούεσθαι βουλόμενος, ὥρα νῦν τῷ δεσπότῃ Διῒ σκοπεῖν ὅπως ὁ Γανυμήδης αὐτῷ φρουρήσεται. Μετὰ τοῦτον ἐπεισέρχεται, βαθεῖαν ἔχων τὴν ὑπήνην ἀνὴρ σοβαρὸς, τά, τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ μουσικὴν ἐργαζόμενος, εἴς τε τὸν οὐρανὸν ἀφορῶν πολλάκις, καὶ πολυπραγμονῶν τὰ ἀπόρρητα. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Σειληνὸς ἔφη, τί δὲ ὑμῖν οὗτος ὁ σοφιστὴς δοκεῖ; μῶν Ἀντίνοον τῇδε περισκοπεῖ; φρασάτω τις αὐτῷ μὴ παρεῖναι τὸ μειράκιον ἐνθάδι, καὶ παυσάτω τοῦ λήρου, καὶ τῆς

φλυα-

φλυαρίας αὐτόν. Ἐπὶ τούτοις ἀνὴρ εἰσέρχεται σώφρων, οὐ τὰ εἰς Ἀφροδίτην, ἀλλὰ τὰ εἰς τὴν πολιτείαν. Ἰδὼν αὐτὸν ὁ Σειληνὸς ἔφη, βαβαὶ τῆς μικρολογίας, εἷς εἶναί μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον ὁ πρεσβύτης οὗτος. ἐπεισελθούσης δὲ αὐτῷ τῆς τῶν ἀδελφῶν ξυνωρίδος, Μάρκου καὶ Λουκίου, δεινῶς ὁ Σειληνὸς συνεστάλη. παίζειν γὰρ οὐκ εἶχεν, οὐδὲ ἐπισκώπτειν, μάλιστα δὲ τὸν Βῆρον, καίτοι γε τούτου τὰ περὶ τὸν υἱὸν, καὶ τὴν γυναῖκα πολυπραγμονῶν ἁμαρτήματα: τὴν μὲν, ὅτι πλέον ἢ προσῆκεν ἐπένθησεν, ἄλλως τε οὐδὲ κοσμίαν οὖσαν, τὸν δὲ, ὅτι τὴν ἀρχὴν συναπολλυμένην περιεῖδεν, ἔχων γε ταῦτα σπουδαῖον κηδεστὴν, ὃ τῶν τε κοινῶν ἂν προέστη κρεῖττον, καὶ δὴ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ βέλτιον ἂν ἐπιμελήθη, ἢ αὐτὸς αὐτοῦ. καίπερ οὖν

ταῦτα πολυπραγμονῶν, ἡδεῖτο τὸ μέγεθος αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς· τόν γε μὴν ἥέα, οὐδὲ τοῦ σκωφθῆναι νομίσας ἄξιον, ἀφῆκεν. ἔπιπτε γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς γῆν, οὐ δυνάμενος ἵστασθαι καὶ συνομαρτεῖν τοῖς ἥρωσιν. προσέρχεται Περτίναξ, ἐν τῷ συμποσίῳ τὴν σφαγὴν ὀδυρόμενος. Ἡ Δίκη δὲ αὐτὸν κατελεήσασα, ἀλλ' οὐ χαιρήσουσιν εἶπεν οἱ τούτων αἴτιοι, καὶ σὺ δὲ, ὦ Περτίναξ, ἠδίκεις κοινωνῶν τῆς ἐπιβουλῆς, ὅσον ἐπὶ τοῖς σκέμμασι, ἧς ὁ Μάρκου παῖς ἐπεβουλεύθη. Μετὰ τοῦτον ὁ Σέβηρος ἀνὴρ πικρίας γέμων κολαζόμενος· ὑπὲρ τούτου, εἶπεν ὁ Σιληνὸς, οὐδὲν λέγω· φοβοῦμαι γὰρ αὐτοῦ τὸ λίαν ἀπηνὲς καὶ ἀπαραίτητον. ὡς δὲ ἔμελλεν αὐτῷ τὰ παιδάρια συνιέναι, πόρρωθεν αὐτὰ διεκώλυσεν ὁ Μίνως. Ἐπιγνοὺς δὲ σαφῶς, τὸν νεώτερον ἀφῆκε,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

τὸν δὲ πρεσβύτερον, τιμωρίαν ἔ-
πεμψε τίσοντα. Μακρῖνος ἐνταῦθα
σαφὸς μιαιφόνος, εἶτα τὸ ἐκ τῆς
Ἐμέσης παιδάριον, πόῤῥω που τῶν
ἱερῶν ἀπηλαύνετο περιβόλων. Ὁ γε
μὴν Σῦρος Ἀλέξανδρος ἐν ἐσχά-
τοις που καθῆστο, τὴν αὐτοῦ συμ-
φορὰν ποτνιώμενος. καὶ ὁ Σει-
ληνὸς ἐπισκώπτων αὐτῷ, ἐπεῖπεν,
ὦ μωρὲ καὶ μέγα νήπιε, τηλικοῦ-
τος ὤν, οὐκ αὐτὸς ἦρχες τῶν σεαυ-
τοῦ, τὰ χρήματα διδοὺς τῇ μητρὶ,
καὶ οὐκ ἐπείσθης, ὅσῳ κρεῖττον
ἀναλίσκειν ἦν αὐτὰ τοῖς φίλοις, ἢ
θησαυρίζειν. Ἀλλ' ἔγωγε, εἶπε ἡ
Δίκη, πάντας αὐτοὺς, ὅσοι μεταί-
τιοι γεγόνασι τούτων, κολασθησο-
μένους παραδώσω· καὶ οὕτως ἀνείθη
τὸ μειράκιον. Ἐπὶ τούτῳ παρῆλθεν
Γαλλιηνὸς μετὰ τοῦ πατρὸς, ὁ μὲν,
τὰ δεσμὰ τῆς αἰχμαλωσίας ἔχων,

ὁ δὲ στολῇ τε καὶ κινήσει χρώμενος μαλακωτέρᾳ, ὥσπερ αἱ γυναῖκες· καὶ ὁ Σειληνὸς πρὸς μὲν ἐκεῖνον,

Τίς οὗτος ὁ λευκολόφας
πρόπαρ οὗ ἄγει στρατοῦ;

ἔφη. πρὸς δὲ τὸν Γαλλιηνόν,

Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πάντῃ τρυφᾷ ἠΰτε κούρη.

Τούτω δὲ ὁ Ζεὺς εἶπε τοῦ ἐκεῖσε θοίνης ἐκβῆναι. τούτοις ἐπεισέρχεται Κλαύδιος, εἰς ὃν ἀπιδόντες οἱ θεοὶ πάντες, ἠγάσθησάν τε αὐτὸν τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἐπένευσαν αὐτοῦ τῷ γένει τὴν ἀρχὴν, δίκαιον εἶναι νομίσαντες, οὕτω Φιλοπάτριδος ἀνδρὸς, ἐπὶ πλεῖστον εἶναι τὸ γένος ἐν ἡγεμονίᾳ. τούτοις ἐπεισέδραμεν Αὐρηλιανὸς, ὥσπερ ἀποδιδράσκων τοὺς εἴργοντας αὐτὸν παρὰ τῷ Μίνωι·

πολλαὶ γὰρ αὐτῷ συνίσταντο δίκαι τῶν ἀδίκων φόνων, καὶ ἔφευγε τὰς γραφὰς, κακῶς ἀπολογούμενος. Ἥλιος δὲ ὁ ἐμὸς δεσπότης, πρός τε τὰ ἄλλα βοηθῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ πρὸς τοῦτο αὐτῷ συνήρατο, φράσας ἐν τοῖς θεοῖς, ἀλλ᾽ ἀπέτισε τὴν δίκην, καὶ ἐλήλυθεν ἡ δοθεῖσα ἐν Δελφοῖς μαντεία,

Εἴκε πάθοι τάκ᾽ ἔρεξε, δίκη κ᾽ ἰθεῖα γένοιτο.

Τούτῳ συνέρχεται ὁ Πρόβος ἑβδομήκοντα πόλεις ἀνακτησάμενος ἐν οὐδὲ ὅλοις ἐνιαυτοῖς ἑπτὰ, καὶ πολλὰ πάνυ σωφρόνως οἰκονόμησεν, ἄδικα μὲν πεπονθὼς, ὑπὸ τῶν θεῶν ἐτιμᾶτο, τάτε ἄλλα, καὶ τῷ τοὺς φονέας αὐτοῦ τὴν δίκην ἐκτῖσαι. σκώπτειν δ᾽ ὅμως αὐτὸν ὁ μὲν Σειληνὸς ἐπειρᾶτο, καίτοι πολλῶν αὐτῷ σιωπᾶν παρακελευομένων, ἀλλ᾽ ἐᾶτε, ἔφη, νῦν γοῦν δι᾽ αὐτοῦ τοὺς

ἑξῆς φρενοθετῆσαι. οὐκ οἶσθα, ὦ
Πρόβε, ὅτι τὰ πικρὰ φάρμακα
καταμιγνύντες οἱ ἰατροὶ τῷ μελι-
κράτῳ προσφέρουσιν; σὺ δὲ αὐ-
στηρὸς ἦσθα λίαν, καὶ τραχὺς ἀεὶ,
εἴκων δὲ οὐδαμοῦ· πέπονθας οὖν
ἄδικα μὲν, εἰκότα δὲ ὅμως. Οὐ γάρ
ἐστιν, οὔτε ἵππων, οὔτε βοῶν ἄρχειν,
οὔτε ἡμιόνων, ἥκιστα δὲ ἀνθρώπων,
μήτι καὶ τῶν κεχαρισμένων αὐτοῖς
συγχωροῦντα, ὥσπερ ἔσθ' ὅτε τοῖς
ἀσθενοῦσι οἱ ἰατροὶ μικρὰ ἐνδιδόα-
σιν, ἵν' ἐν τοῖς μείζοσιν ἔχωσιν αὐ-
τοὺς πειθομένους. Τί τοῦτο, εἶπεν ὁ
Διόνυσος, ὦ παππίδιον, φιλό-
σοφος ἡμῖν ἀνεφάνης; Οὐ γάρ, ὦ
παῖ, ἔφη, καὶ σὺ φιλόσοφος ὑπ'
ἐμοῦ γέγονας; οὐκ οἶσθα, ὅτι καὶ ὁ
Σωκράτης ἐοικὼς ἐμοὶ τὰ πρωτεῖα
κατὰ τὴν φιλοσοφίαν ἀπηνέγκατο
τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθρώπων, εἰ τῷ
Δελ-

Δελφῶν πιστεύσεις ὅτι ἐστὶν ἀψευδής; ἔα τοίνυν ἡμᾶς μὴ πάντα γελοῖα λέγειν, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖα. ἔτι διαλεγομένων αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, ὁ Κᾶρος ἅμα τοῖς παισὶν, εἰσφέρειν βουληθεὶς εἰς τὸ συμπόσιον, ἀπελήλατο παρὰ τῆς Δίκης. καὶ ὁ Διοκλητιανὸς ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ Μαξιμιανώτε τὼ δύω, καὶ τὸν ἐμὸν πάππον Κονστάντιον, ἐν κόσμῳ προῄει, εἴχοντο δὲ ἀλλήλων τὼ χεῖρε, καὶ ἐβάδιζον, οὐκ ἐξ ἴσης, ἀλλ' οἷα χορός τις ἦν περὶ αὐτὸν, τῶν μὲν ὥσπερ δορυφορούντων, καὶ προθεῖν αὐτοῦ βουλομένων, τοῦ δὲ εἴργοντος. οὐδὲν γὰρ ἠξίου πλεονεκτεῖν. ὡς δὲ συνίει, κάμνοντος ἑαυτοῦ, αὐτοῖς διδοὺς ἅπαντα ἃ ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων, αὐτὸς διαπόλυτος ἐβάδιζεν. Ἠγάσθησαν οἱ θεοὶ τῶν ἀνδρῶν τὴν ὁμόνοιαν, καὶ ἐπέτρεψαν

αὐτοῖς περὶ πολλῶν πάνυ καθῆσθαι. Δεινῶς δὲ ὄντα τὸν Μαξιμιανὸν ἀκόλαστον, ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτειν μὲν οὐκ ἠξίου, τὸ δὲ τῶν βασιλέων οὐκ εἰσεδέχετο συσσίτιον. Οὐ γὰρ μόνον τὰ εἰς Ἀφροδίτην ἦν παντοίως ἀσελγὴς, ἀλλὰ καὶ φιλοπράγμων, καὶ ἄπιστος, καὶ οὐ τὰ πάντα τῷ τετραχόρδῳ συνῳδῶν. ἐξήλασεν οὖν αὐτὸν ἡ Δίκη ταχέως, εἶτα ἀπῆλθεν οὐκ οἶδα ὅπη γῆς· ἐπελαθόμην γὰρ αὐτὸ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ πολυπραγμονῆσαι. τούτῳ δὴ τῷ παναρμονίῳ τετραχόρδῳ παραφύεται δεινὸν, καὶ τραχὺ, καὶ ταραχῶδες σύστημα. Τὼ μὲν οὖν δύω, οὐδὲ τῶν προθύρων ἅψασθαι τῆς τῶν Ἡρώων ἀγορᾶς ἡ Δίκη συνεχώρησεν. Λικίννιον δὲ μέχρι τῶν προθύρων ἐλθόντα, πολλὰ καὶ ἄτοπα πλημμελοῦντα, ταχέως ὁ Μίνως

ἐξήλα-

ἐξήλαζεν. Ὁ Κωνσταντῖνος δὲ παρῆλθεν εἴσω, καὶ πολὺν ἐκαθέσθη χρόνον, εἶτα μετ᾽ αὐτὸν τὰ παιδία. Μαγνεντίῳ γὰρ οὐκ ἦν εἴσοδος, ὅτι μηδὲν ὑγιὲς ἐπεπράγει, καίτοι πολλὰ ἐδόκει πεπρᾶχθαι τῷ ἀνδρὶ καλά. οἱ θεοὶ δὲ ὁρῶντες, ὅτι μὴ ταῦτα ἐκ καλῆς αὐτῷ πεποίηται διαθέσεως, εἴων αὐτὸν οἰμώζειν ἀποτρέχοντα. οὔσης δὲ τοιαύτης τῆς ἀμφὶ τὸ δεῖπνον παρασκευῆς, ἐπόθουν μὲν οὐδὲν οἱ θεοί, πάντα γὰρ ἔχουσιν, αὐτῶν δὲ τῶν Ἡρώων ἐδόκει τῷ Ἑρμῇ διαπηρᾶσθαι· καὶ τῷ Διῒ τοῦτο οὐκ ἀπὸ γνώμης ἦν. ἐδεῖτο δὲ καὶ ὁ Κυρῖνος, ἤδη τινὰ μετάγειν ἐκεῖθεν παρ᾽ ἑαυτόν· Ἡρακλῆς δέ, οὐκ ἀνέξομαι, εἶπεν, ὦ Κυρῖνε· διά τι γὰρ οὐχὶ καὶ τὸν ἐμὸν Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὸ δεῖπνον παρεκάλεις; σοῦ τοίνυν, εἶπεν, ὦ Ζεῦ, δέομαι, εἴ

τινα

ἵνα τούτων ἔγνωκας ἄγειν πρὸς ἡ-
μᾶς, ἧκεν τὸν Ἀλέξανδρον κελεύε.
Τί γὰρ οὖν, κοινῇ τῶν ἀνδρῶν ἀποπει-
ρωσόμενοι, τοῦ βελτίονος δεόμεθα;
Δίκαια λέγειν ὁ τῆς Ἀλκμιώνης ἐδόκει
τῷ Διΐ· καὶ ἐπεισελθόντος αὐτοῦ τοῖς
Ἥρωσιν οὔτε ὁ Καῖσαρ, οὔτε ἄλλος-
τις, ἐπανίσταται· καταλαβὼν δὲ σχο-
λάζουσαν καθέδραν, ἣν ὁ τοῦ Σε-
βήρου παῖς ἐπεποίητο ἑαυτῷ (ἐκεῖ-
νος γὰρ ἀπελήλατο διὰ τὴν ἀδελ-
φοκτονίαν) ἐνεκάθιζε. καὶ ὁ Σει-
ληνὸς ἐπισκώπτων τὸν Κυρῖνον, ὅρα,
εἶπε, μή ποτε οὗτοι, ἑνὸς ὦσιν οὐκ
ἀντάξιοι τουτουῒ τοῦ Γραικοῦ. νὴ μὰ
Δία, εἶπεν ὁ Κυρῖνος, οἶμαι πολ-
λοὺς εἶναι μὴ χείρονας. οὕτω δὲ αὐτὸν
οἱ ἐμοὶ τεθαυμάκασιν ἔκγονοι, ὥστε
μόνον αὐτὸν ἐκ πάντων, ὅσοι ξένοι
γεγόνασιν ἡγεμόνες, ὀνομάζουσι καὶ
νομίζουσι μέγαν. οὐ μὴν ὅτι καὶ τῶν παρ'
ἑαυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἑαυτοῖς γεγονότων οἴονται μείζονα τούτων, ἴσως μὲν ὑπὸ φιλαυτίας παθόντες, ἴσως δὲ καὶ οὕτως ἔχοντες· εἰσόμεθα δὲ αὐτίκα μάλα τῶν ἀνδρῶν ἀποπειρώμενοι. ταῦτα μάλιστα λέγων Κυρῖνος ἠρυθρία, καὶ δῆλος ἦν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῶν ἀπογόνων τῶν ἑαυτοῦ, μήπως τὰ δευτερεῖα λαβόντες οἴχονται. μετὰ τοῦτο ὁ Ζεὺς ἤρετο τοὺς θεοὺς πότερον χρὴ πάντας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα καλεῖν, ἢ καθάπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν γίνεται, ὁ τοῦ τὰς πολλὰς ἀνελομένου νίκας κρατήσας, ἑνὸς περιγιγνόμενος, οὐδὲν ἔλαττον δοκεῖ κἀκείνων γεγονέναι κρείσσων, οἱ προσεπάλαισαν μὲν οὐδαμῶς αὐτῷ, τοῦ κρατηθέντος δὲ ἥττους ἐγένοντο. καὶ ἐδόκει πᾶσιν ἡ τοιαύτη σφόδρα ἐμμελῶς ἔχειν ἐξέτασις. ἐκήρυττεν οὖν ὁ Ἑρμῆς, παρεῖναι Καίσαρα, καὶ τὸν Ὀκταβιανὸν

ἐπὶ

ἐπὶ τούτῳ, Τραϊανὸν δὲ ἐκ τρίτου, ὡς πολεμικωτέρους. Εἶτα γινομένης σιωπῆς ὁ βασιλεὺς Κρόνος βλέψας εἰς τὸν Δία, θαυμάζειν, ἔφη, πολεμικοὺς μὲν αὐτοκράτορας ὁρῶν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τουτονὶ καλουμένους, οὐδένα μέντοι φιλόσοφον. ἐμοὶ δὲ, εἶπεν, οὐχ ἧττον εἰσὶν οἱ τοιοῦτοι φίλοι, καλεῖτε οὖν εἴσω καὶ τὸν Μάρκον. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Μάρκος κληθεὶς παρῆλθε, σεμνὸς ἄγαν ὑπὸ τῶν πόνων ἔχων τά τε ὄμματα, καὶ τὸ πρόσωπον ὑπό τι συνεσταλμένον, κάλλος δὲ ἀμήχανον ἐν αὐτῷ τούτῳ δεικνύων, ἐν ᾧ παρεῖχεν ἑαυτὸν ἀκόμψον καὶ ἀκαλλώπιστον. ἥ τε γὰρ ὑπήνη βαθεῖα παντάπασιν ἦν αὐτῷ, καὶ τὰ ἱμάτια λιτὰ καὶ σώφρονα, καὶ ὑπὸ τῆς ἐνδείας τῶν τροφῶν ἦν αὐτῷ τὸ σῶμα διαυγέστερον καὶ διαφανέστατον, ὥσπερ αὐτὸ οἶμαι

τὸ καθαρώτατον καὶ εἰλικρινέστατον φῶς. Ἐπεὶ δὲ οὗτος ἦν εἴσω τῶν ἱερῶν περιβόλων, ὁ Διόνυσος εἶπεν, ὦ βασιλεῦ Κρόνε καὶ Ζεῦ πάτερ, ἆρα ἄξιον ἐν θεοῖς ἀτελὲς εἶναί τι; τῶν δὲ οὐ φαμένων, εἰσαγάγωμεν οὖν τινὰ καὶ ἀπολαύσεως ἐραστὴν ἐνθαδί. καὶ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' οὐ θεμιτὸν εἴσω φοιτᾶν, εἶπεν, ἀνδρὶ μὴ τὰ ἡμέτερα ζηλοῦντι. Γινέσθω τοίνυν ἐπὶ τῶν προθύρων, εἶπεν ὁ Διόνυσος, αὐτῷ ἡ κρίσις. ἀλλ', εἰ τοῦτο δοκεῖ, καλῶμεν ἄνδρα, οὐκ ἀπόλεμον μὲν, ἡδονῇ δὲ καὶ ἀπολαύσει χειροηθέστερον. ἵκετο οὖν ἄχρι τῶν προθύρων ὁ Κωνσταντῖνος. ἐπεὶ δὲ ἐδέδοκτο καὶ τοῦτο (ἵνα γὰρ ἔχῃ τρόπον αὐτοὺς ἁμιλλᾶσθαι, γνώμη προὐτέθη) καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς ἠξίου λέγειν ἕκαστον ἐν μέρει περὶ τῶν ἑαυτοῦ, τίθεσθαι δὲ σὺν θεοὺς τὴν ψῆφον.

Οὐ

Οὐ μὴν ἐδόκει ταῦτα τῷ Ἀπόλλωνι καλῶς ἔχειν. Ἀληθείας γὰρ εἶναι, καὶ οὐ πιθανότητος οὐδὲ αἱμυλίας ἐν θεοῖς ἔλεγχον καὶ ἐξέτασιν, βουλόμενος δὲ ὁ ζεὺς ἀμφοτέροις χαρίζεσθαι, καὶ ἅμα παράγειν ἐπὶ πλέον αὐτοῖς τὴν συνουσίαν, οὐδὲν, εἶπε, κωλύει λέγειν τε αὐτοῖς ἐπιτρέψαι, μικρὰ τοῦ ὕδατος ἐπιμετρήσαντας ἡμᾶς, εἶτα ὕστερον ἀνερωτᾶν, καὶ ἀποπειρᾶσθαι τῆς ἑκάστου διανοίας. καὶ ὁ Σειληνὸς ἐπισκώπτων, ἀλλ' ὅρα, ὦ Πόσειδον, μὴ νομίσαντες αὐτὸ νέκταρ εἶναι, Τραϊανός τε καὶ Ἀλέξανδρος ἅπαν ἐκροφήσωσιν τὸ ὕδωρ, εἶτα ἀφέλωνται σοῦ ἄλλους. καὶ ὁ Ποσειδῶν, οὐ τοὐμοῦ ὕδατος εἶπεν, ἀλλὰ τοῦ ὑμετέρου πώματος, ἐραστὰ τὼ ἄνδρε ἐγενέσθην. ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ τοιγαροῦν ἀμπέλων μᾶλλον, ἢ τῶν ἐμῶν πηγῶν, ἄξιον ἐστὶν σοι δεδιέναι.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

καὶ ὁ Σειληνὸς δηχθεὶς, ἐσιώπα, καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις ἐκ τούτου, τὸν νοῦν προσεῖχεν. Ἑρμῆς δὲ ἐκήρυττεν,

Ἄρχει μὲν ἀγὼν
τῶν καλλίστων
ἄθλων ταμίας·
καιρὸς δὲ καλεῖ
μηκέτι μέλλειν.
ἀλλ' ἀκούοντες
τὰν ἁμετέραν
κήρυκα βοὰν
οἱ πρὶν βασιλεῖς
ἔθνεα πολλὰ
δουλωσάμενοι,
καὶ πολέμοισι
δάϊον ἔγχος
θήξαντες ὁμοῦ
γνώμης τε μέγαν
πινυτόφρονα νοῦν,
ἴτ' ἐς ἀντίπαλον
ἴσταθε κρίσιν.

οἵ τε φρόνησιν
τέλος ὀλβίστης
θέμεθλοι βιοτῆς,
οἷς τ' ἀντιβίους
κακὰ πόλλ' ἔρξαι,
καὶ χρηστὰ φίλους,
τέκμαρ βιότου
νενόμιστο καλοῦ
τέλος, οἷς τ' ἔστιν
ἀπόλαυσιν ἔχειν
τέρματα μόχθων,
δαῖτάς τε γάμους τ'
ὄμμασι τερπνὰ,
μαλακάς τε φέρειν
ἐσθῆτας, ὁμοῦ
λιθοκολλήτοις
περὶ χεῖρας ἄκρας
ψελίοισι, φάνη
μακαριστότατον·
νίκης ἢ τέλος
Ζηνὶ μελήσει.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοῦ κηρύττοντος,
ἐκληροῦντο· καί πως συνέδραμε
τῇ τοῦ Καίσαρος ὁ κλῆρος φιλο-
πρωτίᾳ· τοῦτο ἐκεῖνον μὲν ἐποίησε
γαῦρον καὶ σοβαρώτερον. Ἐδέησε δὲ
διὰ τοῦτο μικροῦ καὶ φεύγειν τὴν κρί-
σιν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ παραθα-
ῤῥύνων αὐτὸν ὁ μέγας Ἡρακλῆς
ἐπέσχε. Δεύτερος δὲ ἐπ' ἐκείνῳ
λέγειν ἔλαχεν ὁ Ἀλέξανδρος· ἐπὶ
δὲ τῶν ἑξῆς, οἱ κλῆροι τοῖς ἑκάστου
χρόνοις συμπεριῆλθον. ἤρξατο οὖν ὁ
Καῖσαρ ὧδε. Ἐμοὶ μὲν, ὦ Ζεῦ καὶ
θεοὶ, γείνασθαι ἐν τηλικαύτῃ συνέβη
πόλει, μετὰ τοσούτους ἄνδρας, ὥστε
τὴν μὲν ὅσην οὔπωποτε ἄλλη πόλις
ἐβασίλευσε, βασιλεύειν· τῶν δὲ
ἀγαπητὸν, καὶ τὸ τὰ δεύτερα κομί-
σασθαι. Τίς γὰρ πόλις ἀπὸ τρισχι-
λίων ἀνδρῶν ἀρξαμένη, ἐν οὐδὲ ὅ-
λοις ἔτεσιν ἑξακοσίοις, ἐπὶ γῆς ἦλθε

πέρατα

πεπραγμένα τοῖς ὅπλοις; ποῖα δὲ ἔθνη
πολλὰ τοσούτους ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ
καὶ πολεμικοὺς παρέσχεν, καὶ νομο-
θετικούς; θεοὺς δὲ ἐτίμησαν οὕτω τί-
νες; Ἐν τῇ τοσαύτῃ καὶ τηλικαύτῃ
πόλει γενόμενος, οὐ τοὺς κατ' ἐ-
μαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πώ-
ποτε, παρῆλθον τοῖς ἔργοις. Καὶ τῶν
ἐμῶν μὲν πολιτῶν, εὖ οἶδα ὡς οὐ-
δεὶς ἀντιποιήσεταί μοι τῶν πρω-
τείων. Εἰ δὲ Ἀλέξανδρος οὑτοσὶ
τολμᾷ, τί τῶν ἔργων τῶν ἑαυτοῦ, τοῖς
ἐμοῖς ἄξιοι παραβάλλειν; ἴσως τὰ
Περσικά, ὥσπερ οὐχ ἑωρακὼς ἐ-
γηγερμένα μοι τοσαῦτα κατὰ Πομ-
πηΐου τρόπαια. καίτοι τίς δεινότερος
στρατηγὸς γέγονε Δαρεῖος ἢ Πομ-
πήϊος; ποτέρῳ δὲ ἀνδρειότερον
ἠκολούθει στρατόπεδον; τὰ μὲν οὖν
μαχιμώτατα τῷ Δαρείῳ πρότερον
ὑπακουόντων ἐθνῶν, ἐν τῇ Καρῶν
μοίρᾳ

μοίρα Πομπήϊος εἶχεν ἑπομένη.
τῶν δὲ ἐκ τῆς Εὐρώπης, οἳ τὴν Ἀ-
σίαν πολλάκις πόλεμον ἐπάγουσαν
τρέψαντο, καὶ τούτων αὐτῶν τοὺς
ἀνδρειοτάτους, Ἰταλοὺς, Ἰλλυριοὺς,
Κελτούς. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τῶν Κελτι-
κῶν ἐπεμνήσθην, ἆρα τοῖς Γετι-
κοῖς ἔργοις Ἀλεξάνδρου, τὴν τῆς Κελ-
τικῆς ἀντιτάττομαι καθαίρεσιν; Οὗ-
τος ἅπαξ ἐπεραιώθη τὸν Ἴστρον,
ἐγὼ δὲ δεύτερον τὸν Ῥῆνον. Γερ-
μανικὸν αὖ τοῦτο τὸ ἐμὸν ἔργον, τού-
τῳ δὲ ἀντέστη μὲν οὐδὲ εἷς. Ἐγὼ δὲ
πρὸς Ἀριόβιστον ἠγωνισάμην· πρῶ-
τος ἐτόλμησα Ῥωμαίων ἐπιβῆναι
τῆς ἐκτὸς θαλάσσης. καὶ τοῦτο ἦν
ἴσως τὸ ἔργον θαυμαστὸν· καί τοι
τὴν τόλμαν καὶ ταύτην ἄξιον θαυ-
μάσαι· ἀλλὰ τὸ μεῖζον μοι, τὸ ἀπο-
βῆναι τῆς νεὼς πρῶτον. καὶ τοὺς Ἑλ-
βετίους σιωπῶ, καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων ἔθνος.

Οὐ-

Οὐδενὸς ἐπὶ τῶν Γαλατικῶν ἐπεμνήσθην, πλέον ἢ τριακοσίας παγόμενος πόλεις, ἀνδρῶν δὲ οὐκ ἐλάττους ἢ διακοσίας μυριάδας. Ὄντων δὲ τούτων μοι τοιούτων τῶν ἔργων, ἐκεῖνο μεῖζόν ἐστι καὶ τολμηρότερον· ἐχρῆν γάρ με καὶ πρὸς αὐτοὺς διαγωνίζεσθαι τοὺς πολίτας, καὶ κρατεῖν τῶν ἀμάχων καὶ ἀνικήτων Ῥωμαίων. Εἴτε οὖν πλήθει τις κρίνει παρατάξεων, τριτοσαυτάκις παρεταξάμην, ὁσάκις ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου κομπάζουσιν, οἱ τὰ περὶ αὐτοῦ σεμνοποιοῦντες· εἴτε πλήθει πόλεων αἰχμαλώτων, οὐ τῆς Ἀσίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης τὰ πλεῖστα κατεστρεψάμην. Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον παρῆλθεν θεωρῶν, ἐγὼ δὲ συμπόσια συγκροτῶν κατεπολέμησα. Τὴν δὲ μετὰ τὸ κρατῆσαι πραότητα βούλεσθε ἐξετάσαι τὴν παρ'

ἑκα-

ἑκατέρῳ; ἐγὼ καὶ τοῖς πολεμίοις
μεγνων· ἔπαθον οὖν ὑπ' αὐτῶν
σα ἐμέλησε τῇ Δίκῃ· ὁ δὲ πρὸς τοῖς
πολεμίοις, οὐδὲ τῶν φίλων ἀπείχετο.
ὅτι οὖν περὶ τῶν πρωτείων μοι ἀμ-
φισβητεῖν οἷός τε ἔσῃ, καὶ οὐκ αὐτό-
θεν σὺ παραχωρήσεις μετὰ τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ ἀναγκάζεις με λέγειν, ὅπως
μὲν ἐχρήσω πικρῶς Θηβαίοις, ἐγὼ
δὲ τοῖς Ελβετίοις φιλανθρώπως.
Σὺ μὲν καὶ ἐκείνων κατέκαυσας τὰς
πόλεις, ἐγὼ δὲ τὰς ὑπὸ τῶν οἰκείων
πολιτῶν κεκαυμένας πόλεις, ἀνέστη-
σα. Καίτοι ἢ τοσοῦτον ἦν μυρίων
Γραικῶν κρατῆσαι, καὶ πεντεκαίδεκα
μυριάδας ἐπιφερομένας ὑποστῆ-
ναι; Πολλὰ εἰπεῖν ἔχων ἔτι περὶ
ἐμαυτοῦ καὶ τοῦδε, τῷ μὴ σχολὴν
ἄγειν, ἥκιστα τὸ λέγειν ἐξεμελέτησα·
διόπερ χρὴ συγγνώμην ὑμᾶς ἔ-
χειν, ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων, καὶ περὶ τῶν

μὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

μὴ ῥηθέντων, ὅτι ἴσην καὶ δικαίαν ἐξ
τάσιν ποιουμένους, ἀποδιδόναι μ
τὸ πρωτεῖον. Τοιαῦτα εἰπόντος
Καίσαρος, καὶ λέγειν ἔτι βουλ
μένου, μόγις καὶ πρότερον ὁ Ἀλέξαν
δρος καρτερῶν, οὐκ ἔτι κατέσχε
ἀλλὰ μετά τινος ταραχῆς καὶ ἀγω
νίας, Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ
μέχρι τίνος ἀνέξομαι σιωπῇ
θρασύτητος τοῦ τούτου; Πέρας γὰ
οὐθέν ἐστιν, ὡς ὁρᾶτε, οὔτε τῶν εἰς αὑτὸ
ἐπαίνων, οὔτε τῶν εἰς ἐμὲ βλασφη-
μιῶν. ἐχρῆν δὲ ἴσως, μάλιστα μὲν
ἀμφοῖν φείδεσθαι. καὶ γὰρ εἶναί πως
ἀμφότερα δοκεῖ παραπλησίως ἐ-
παχθῆ, πλέον δὲ τὸ τὰ ἐμὰ διασύρειν,
ἄλλως τε καὶ μιμητὴν αὐτῶν γενό-
μενον. Ὁ δὲ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀναι-
σχυντίας, ὥστε τολμῆσαι τὰ ἀρχέ-
τυπα κωμῳδεῖν τῶν ἑαυτοῦ ἔργων.
Ἐχρῆν δὲ, ὦ Καῖσαρ, ὑπομνη-
θῆν

θλῶσαί σε τῶν δακρύων ἐκείνων, ἃ τότε ἀφῆκας, ἀκροώμενος τῶν ὑπομνημάτων, ὅσα πεποίηται περὶ τῶν ἐμῶν πράξεων. Ἀλλ' ὁ Πομπήϊος ἐπῆρεσε, μετὰ τοῦτο, κολακευθεὶς μὲν παρὰ τῶν πολιτῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ; γινόμενος δὲ οὐθεὶς οὐδαμοῦ, Τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ Λιβύης θριαμβεῦσαι, οὐ μέγα ἔργον, ὀνομαστότατον ἐποίησεν ἡ τῶν τότε ὑπάτων μαλακία. τὸν δουλικὸν δὲ ἐκεῖνον πόλεμον, οὐδὲ πρὸς ἄνδρας γινόμενον, ἀλλὰ πρὸς τοὺς χειρίστους τῶν οἰκετῶν, ἄλλοι μὲν κατειργάσαντο, Κράσσος καὶ Λούκιος, τ' οὔνομα δὲ, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἔσχε Πομπήϊος. Ἀρμενίαν δὲ καὶ τὰ πρόσοικα ταύτης, κατεπολέμησε Λούκουλλος, ἐθριάμβευσε δὲ ἀπὸ τούτων Πομπήϊος. εἶτα ἐκολάκευσαν αὐτὸν οἱ πολῖται, καὶ μέγαν ὠνόμασαν, ὄντα

τίνος τῶν πρὸ ἑαυτοῦ μείζονα; Τί γὰρ τοσοῦτον ἐκείνῳ ἐπράχθη, ἡλίκον Μαρίῳ, ἢ Σκιπίωσι τοῖς δύω ἢ τῷ παρὰ τὸν Κυρῖνον τουτονὶ Φουρίῳ, ὃς μικροῦ συμπεσοῦσαν τὴν τούτου πόλιν ἀνέστησεν. Οὗτοι γὰρ οὐκ ἀλλοτρίοις ἔργοις, ὥσπερ ἐν πολιτικαῖς οἰκοδομίαις καὶ δαπανήμασιν, ὑπ' ἄλλων καταβληθείσαις καὶ ἐπιτελεσθείσαις, ἕτερος ἄρχων ἐπεγράφη μικρὰ κονιώσας τὸν τοῖχον, οὕτω τῶν ἀλλοτρίαις ἐπεγράφησαν πράξεσιν· ἀρχιτέκτονες δὲ αὐτοί, καὶ δημιουργοὶ γενόμενοι, τῶν καλλίστων ἠξιώθησαν ὀνομάτων. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ κεκράτηκας Πομπηΐου, δακτύλῳ κνώμενος, καὶ τὰ ἄλλα ἀλώπεκος μᾶλλον, ἢ λέοντος. Ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸν ἡ τύχη προὔδωκεν, ἡ τὸν ἔμπροσθεν αὐτῷ χρόνον παρεστήκει, ταχέως ἐκράτη-

σας

σας μόνου. καὶ ὅτι δεινότητι μὲν
οὐδὲ μιᾷ κρείττων ἐγένου, φανερόν·
καὶ γὰρ ἐν ἐνδείᾳ γεγονὼς τῶν ἐπι-
τηδείων, (ἐστὶ δὲ οὐ μικρὸν, ὡς οἶσθα,
τοῦτο ἁμάρτημα στρατηγοῦ) καὶ
μάχῃ συμβαλὼν ἡττήθης. Εἰ δὲ
Πομπήϊος, ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ
ἀνοίας, ἢ τοῦ μὴ δύνασθαι τῶν πολι-
τῶν ἄρχειν, οὐδὲ ἡνίκα ἔδει τρίβειν
τὸν πόλεμον, ὑπερετίθετο τὴν μάχην,
οὔτε νικῶν ἐπεξῄει, ὑπὸ τοῖς οἰκείοις
ἁμαρτήμασι, καὶ οὐκ ὑπὸ τοῖς
σοῖς ἐσφάλη στρατηγήμασι. Πέρ-
σαι δὲ καλῶς καὶ φρονίμως παντα-
χοῦ παρεσκευασμένοι, πρὸς τὴν ἡμε-
τέραν ἀλκὴν ἐνέδοσαν. ἐπεὶ δὲ,
οὐ τοῦ πράττειν ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦ
τὰ δίκαια πράττειν, ἄνδρα ἄριστον,
καὶ βασιλέα προσήκει μεταποιεῖσθαι,
ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τοὺς
Πέρσας ἀπῄτησα δίκην, καὶ τοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Ἑλληνικοὺς πολέμους ἐπανειλόμην οὐχὶ τὴν Ἑλλάδα λυπεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ τοὺς κωλύοντάς με διαβαίνειν, καὶ δίκας ἀπαιτεῖν τοὺς Πέρσας ἐπικόπτων. σὺ δὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ Γαλάτας καταπολεμήσας, ἐπὶ τὴν πατρίδα τὴν σεαυτοῦ παρεσκευάζομην, οὗ τί γένοιτ᾽ ἂν χεῖρον ἢ μιαρώτερον; Ἐπειδὴ δὲ ὥσπερ διασύρων τῶν μυρίων ἐμνημόνευσας Γραικῶν, ὅτι μὲν καὶ ὑμεῖς ἐντεῦθεν γεγόνατε, καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Ἰταλίας ᾤκησαν οἱ Γραικοὶ, καίπερ εἰδὼς, ὅμως οὐ παραδέχομαι. Τούτων δὲ αὐτῶν ὀλίγον ἔθνος, Αἰτωλοὺς λέγω, τοὺς παροικοῦντας ὑμῖν, οὓς φίλους ἔχειν καὶ συμμάχους ἐποιήσασθε περὶ πολλοῦ, πολεμωθέντας δὲ ὑμῖν, ὕστερον δι᾽ ἃς δή ποτε αἰτίας οὐκ ἀκινδύνως ὑπακούειν ὑμῖν ἠναγκάσατο. Εἰ δὲ πρὸς τὸ γῆρας, ὡς ἂν εἴποι τις, τῆς Ἑλλάδος,

καὶ οὐδὲ πάσης, ἀλλ' ἔθνους μίκρου, ἡνίκα ἤκμαζε τὸ ἑλληνικὸν οὐδ' ὅτι ἐστὶν γινωσκομένου, μικροῦ δέω φάναι, μόγις ἠρκέσατε, τίνες ἂν ἐγένεσθε εἰ πρὸς ἀκμάζοντας καὶ ὁμονοοῦντας τοὺς Ἕλληνας, πολεμεῖν ὑμᾶς ἐδέησεν; ἐπεὶ καὶ Πύρρου διαβάντος ἐφ' ὑμᾶς, ἴστε ὅπως ἐπτήξατε. Εἰ δὲ τὸ Περσῶν κρατῆσαι μικρὸν νομίζεις, καὶ τὸ τηλικοῦτον ἔργον διασύρεις ὀλίγης πάνυ τῆς ὑπὲρ Τίγρητα ποταμὸν, ὑπὸ Παρθυαίων βασιλευομένης χώρας, ἔτη πλέον ἢ τριακόσια πολεμοῦντες, λέγε μοι δι' ἣν αἰτίαν οὐ κατεκρατήσατε; βούλει σοι φράσω; τὰ Περσῶν ὑμᾶς εἶρξε βέλη. Φρασάτω δέ σοι περὶ αὐτῶν Ἀντώνιος, ὁ παιδοτριβηθεὶς ἐπὶ στρατηγίᾳ παρὰ σοῦ. Ἐγὼ δὲ οὐδὲ ἐν ὅλοις ἐνιαυτοῖς δέκα πρὸς τούτοις καὶ Ἰνδῶν γέγονα κύριος. Εἶτά μοι τολμᾷς ἀμφισβη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

τεῖν, ὃς ἐκ παιδαρίου στρατηγῶν ἔργα ἔπραξα τηλικαῦτα, ὥστε τὴν μνήμην καίπερ οὐκ ἀξίως ὑπὸ τῶν συγγραφέων ὑμνηθέντων, συμπαραμένειν τῷ βίῳ, καθάπερ τὴν τοῦ Καλλινίκου τοὐμοῦ βασιλέως, οὗ θεράπων ἐγὼ καὶ ζηλωτὴς ἐγενόμην· Ἀχιλλεῖ δὲ μὲν ἁμιλλώμενος τῷ προγόνῳ, Ἡρακλέα δὲ θαυμάζων, καὶ ἑπόμενος, ἅτε δὴ κατ' ἴχνος θεοῦ ἄνθρωπος. Ὅσα μὲν οὖν ἐχρῆν, ὦ θεοὶ, πρὸς τοῦτον ἀπολογήσασθαι, καί τοι κρεῖττον ἦν ὑπεριδεῖν αὐτοῦ, εἴρηται. Εἰ δέ τι πικρὸν ὑφ' ἡμῶν ἐπράχθη, οὔτι πανταπασιν εἰς ἀναιτίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἢ πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλοῖς προσκρούσαντας, ἢ τῷ καιρῷ μὴ καλῶς μηδὲ πρεπόντως χρησαμένους. Ἠκολούθησε γοῦν, ἐπὶ μὲν τοῖς διὰ τὸν καιρὸν ἐξαμαρτηθεῖσιν, ἡ μεταμέλεια, σώφρων

πάνυ,

πάνυ, καὶ τῶν ἐξημαρτηκότων σωτῆρα δαίμων· τοὺς δὲ ὥσπερ φιλοτιμουμένους, ἐπὶ τῷ πολλάκις ἀπεχθάνεσθαι καὶ προσκρούειν, οὐθὲν ᾤμην ἄδικον ποιεῖν κολάζων. Ἐπεὶ δὲ εἴρητο καὶ τούτῳ στρατιωτικώτερος ὁ λόγος, ἐπὶ τὸν Ὀκταβιανὸν τὴν ὑδρείαν ἔφερεν ὁ Ποσειδῶνος θεράπων, ἐπιμετρῶν αὐτῷ τοῦ ὕδατος ἔλαττον, διὰ τὸν καιρὸν, ἄλλως τε καὶ μνησικακῶν αὐτῷ τῆς εἰς τὸν θεὸν ὑπερηφανίας· καὶ ὃς ἐπειδὴ συνῆκεν ὑπὸ ἀγχινοίας ἀφεὶς τὸ λέγειν τι περὶ τῶν ἀλλοτρίων, Ἐγὼ, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, τοῦ διασύρειν μὲν τὰ τῶν ἄλλων ἔργα καὶ μικρὰ ποιεῖν ἀφέξομαι, περὶ δὲ τῶν ἐμαυτοῦ, τὸν πάντα ποιήσομαι λόγον. Νέος προστὴν ἐμαυτοῦ πόλεως, ὥσπερ ὁ γενναῖος οὗτος Ἀλέξανδρος· κατώρθωσα δὲ Γερμανικοὺς πολέμους,

ὥσπερ ὁ ἐμὸς πατὴρ οὑτοσὶ Καῖσαρ, συμπλακεὶς δὲ τοῖς ἐμφυλίοις ἀγῶσιν, Αἴγυπτον μὲν περὶ τὸ Ἀκτικὸν κατεναυμάχησα· Βροῦτον δὲ καὶ Κάσσιον περὶ τοὺς Φιλίππους κατεπολέμησα, καὶ τὸν Πομπηΐου παῖδα Σέξτον, πάρεργον ἐθέμην τῆς ἐμαυτοῦ στρατηγίας. Οὕτω δὲ παρέσχον ἐμαυτὸν τῇ φιλοσοφίᾳ χειροήθη, ὥστε καὶ τῆς Ἀθηνοδώρου παρρησίας ἠνεσχόμην οὐκ ἀγανακτῶν, ἀλλ' εὐφραινόμενος ἐπ' αὐτῇ, καὶ τὸν ἄνδρα καθάπερ παιδαγωγὸν, ἢ πατέρα μᾶλλον αἰδούμενος. Ἄρειον δὲ καὶ φίλον καὶ συμβιωτὴν ἐπιγράφομαι, καὶ ὅλως οὐδέν ἐστιν ὑφ' ἡμῶν εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἁμαρτηθέν· ὑπὸ δὲ τῶν ἐμφυλίων στάσεων τὴν Ῥώμην ὁρῶν εἰς ἔσχατον ἐλαύνουσαν πολλάκις κίνδυνον, οὕτω διεθέμην τὰ μὲν αὐ-

τὴν,

ὴν, ὥστε εἶναι δι' ὑμᾶς, ὦ θεοὶ,
ὸ λοιπὸν ἀδαμαντίνην. Οὐ γὰρ ταῖς
μέτροις ἐπιθυμίαις εἴκων, ἐπι-
τᾶσθαι πάντως αὐτῇ διενοήθην,
ρια δὲ διττὰ, ὥσπερ ὑπὸ τῆς
φύσεως ἀποδεδομένα, Ἴστρον καὶ
Εὐφράτην ποταμοὺς ἐθέμην. εἶτα
ὑποτάξας τὸ Σκυθῶν καὶ Θρακῶν
ἔθνος, ἐπιμετρούντων ὑμῶν τῆς βα-
σιλείας μοι τὸν χρόνον, οὐ πόλεμον
ἄλλον ἐξ ἄλλου περιεσκόπουν, ἀλλὰ
εἰς νομοθεσίαν, καὶ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου
φορῶν ἐπανόρθωσιν, τὴν σχολὴν διε-
θέμην, οὐδενὸς νομίζων τῶν πρὸ
ἐμαυτοῦ χεῖρον βεβουλεῦσθαι, μᾶλ-
λον δὲ, εἰ χρὴ θαῤῥήσαντα φᾶ-
ναι, κρεῖσσον τῶν πώποτε τηλι-
καύτας ἡγεμονίας ἐπιτροπευσάν-
των. Οἱ μὲν γὰρ ταῖς στρατηγίαις
ἐναπέθανον, ἐξὸν λοιπὸν καὶ μὴ
στρατεύεσθαι, πολέμους ἐκ πολέμων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἑαυτοῖς, ὥσπερ οἱ φιλοπράγμονες δίκας μελετῶσι, κατασκευάζοντες. Οἱ δὲ, καὶ πολεμούμενοι τῇ τρυφῇ προσεῖχον, οὐ μόνον τὸ μετὰ ταῦτα εὐκλείας, τὴν αἰσχρὰν τρυφὴν προτιμῶντες, ἀλλὰ καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς. Ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα διανοούμενος, οὐκ ἀξιῶ τοῦ χείρονος ἐμαυτὸν μερίδος. ὅ, τι δὴ ἂν ὑμῖν, ὦ θεοὶ, φαίνηται, τοῦτο εἰκός ἐστιν ἐμὲ δήπουθεν στέργειν. Δίδοται τοίνυν μετὰ τοῦτο τῷ Τραϊανῷ τοῦ λέγειν ἐξουσία. ὁ δὲ, καίπερ δυνάμενος λέγειν (ὑπὸ ῥαθυμίας ἐπιτρέπειν γὰρ εἰώθει τὰ πολλὰ τῷ Σούρᾳ γράφειν ὑπὲρ αὐτοῦ) φθεγγόμενος μᾶλλον ἢ λέγων, ἐπεδείκνυεν αὐτοῖς, τό, τε Γετικὸν, καὶ τὸ Παρθικὸν τρόπαιον. ᾐτιᾶτο δὲ τὸ γῆρας, ὡς οὐκ ἐπιτρέψαν αὐτῷ τοῖς Παρθικοῖς πράγμασιν ἐπεξελθεῖν. καὶ ὁ Σειληνὸς,

ηνὸς, ἀλλ', ὦ μάταιε, ἔφη, εἴκοσι βεβασίλευκας ἔτη, Ἀλέξανδρος δὲ οὑτοσὶ δώδεκα· τί οὖν ἀφεὶς αἰτιᾶσθαι τὴν σαυτοῦ τρυφὴν, τῆς τοῦ χρόνου μέμφῃ στενότητα; παροξυνθεὶς οὖν ὑπὸ τοῦ σκώμματος (οὐδὲ γὰρ ἦν ἔξω τοῦ δύνασθαι ῥητορεύειν, ὑπὸ δὲ τῆς φιλοποσίας, ἀμβλύτερος ἑαυτοῦ πολλάκις ἦν,) Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν ναρκῶσαν ὥσπερ, καὶ διαλελυμένην, ὑπό τε τῆς οἴκοι πολὺν χρόνον ἐπικρατησάσης τυραννίδος, καὶ τῆς τῶν Γετῶν ὕβρεως, μόνος ὑπὲρ τὸν Ἴστρον ἐτόλμησα προσβάλλειν ἔθνη· καὶ τὸ Γετῶν ἔθνος ἐξεῖλον, οἳ τῶν πώποτε μαχιμώτατοι γεγόνασιν, οὐχ ὑπὸ ἀνδρείας μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ὧν ἔπεισεν αὐτοὺς ὁ τιμώμενος παρ' αὐτοῖς Ζάμολξις. οὐ

γὰρ

γὰρ ἀποθνήσκειν, ἀλλὰ μετοικίζεσθαι νομίζοντες, ἑτοιμοτέρους αὐτοὺς ποιοῦσιν, οἳ τὰς ἀποδημίας ἀπομένουσιν. Ἐπράχθη δέ μοι τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν ἐνιαυτοῖς εἴσω που πέντε. πάντων δὲ ὅπου τῶν πρὸ ἐμοῦ γεγονότων αὐτοκρατόρων ὤφθην τοῖς ὑπηκόοις πρᾳότατος, καὶ οὔτε Καῖσαρ οὑτοσὶ περὶ πάντων, ἀμφισβητήσειεν ἄν μοι, οὔτε ἄλλος οὐδὲ εἷς, εὔδηλον ἐστί που. πρὸς Παρθυαίους δὲ, πρὶν μὲν ἀδικεῖσθαι παρ' αὐτῶν, οὐκ ᾤόμην δεῖν χρῆσθαι τοῖς ὅπλοις, ἀδικοῦσι δὲ ὑπεξῆλθον, οὐδὲν ὑπὸ τῆς ἡλικίας κωλυθεὶς, καί τοι διδόντων μοι τῶν νόμων τὸ μὴ στρατεύεσθαι. τούτων δὴ τοιούτων, ἆρ' οὐχὶ τιμᾶσθαι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων εἰμὶ δίκαιος; πρᾷος μὲν πρὸς τοὺς ὑπηκόους, φοβερὸς δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους διαφερόντως γενόμενος, αἰδεσθεὶς δὲ

δὲ καὶ τὴν ὑμετέραν ἔγγονον φιλοσοφίαν; Τοιαῦτα ὁ Τραϊανὸς εἰπών, ἐδόκει τῇ πρᾳότητι πάντων κρατεῖν, καὶ δῆλοί πως ἦσαν οἱ θεοὶ μάλιστα ἡσθέντες ἐπὶ τούτῳ. Τοῦ Μάρκου δὲ ἀρχομένου λέγειν, ὁ Σειληνὸς ἠρέμα πρὸς τὸν Διόνυσον, Ἀκούσωμεν, ἔφη, τοῦ Στωϊκοῦ τουτουΐ, τί ποτε ἄρα τῶν παραδόξων ἐκείνων ἐρεῖ καὶ τεραστίων δογμάτων. ὁ δὲ ἀποβλέψας πρὸς τὸν Δία, καὶ τοὺς θεούς, Ἀλλ' ἔμοιγε, εἶπεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, λόγων οὐδὲν δεῖ καὶ ἀγῶνος. Εἰ μὲν γὰρ ἠγνοεῖτε τἀμά, προσῆκον ἦν ἐμὲ διδάσκειν ὑμᾶς. Ἐπεὶ δὲ ἴστε καὶ λέληθεν ὑμᾶς τῶν ἁπάντων οὐδέν, αὐτοί μοι τιμᾶτε τῆς ἀξίας. Ἔδοξε δὴ οὖν ὁ Μάρκος, τά τε ἄλλα θαυμάσιός τις εἶναι, καὶ σοφὸς διαφερόντως, ἅτε οἶμαι διαγινώσκων, λέγειν τε ὅπου χρή, καὶ σιγᾶν ὅπη καλόν.

Τῷ Κωνσταντίνῳ μετὰ τοῦτον λέγειν ἐπέτρεπον. Ὁ δὲ πρότερον μὲν ἐθάρρει τὴν ἀγωνίαν· ὡς δὲ ἀποβλέπων εἰς τὰ τῶν ἄλλων ἔργα, μικρὰ παντάπασιν εἶδε τὰ ἑαυτοῦ· δύο γὰρ τυράννους, (εἴγε χρὴ τ' ἀληθῆ φάναι) καθηρήκει· τὸν μὲν ἀπόλεμόντε καὶ μαλακὸν, τὸν δὲ, ἀθλιόντε καὶ διὰ τὸ γῆρας, ἀμφοτέρω δὲ θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις ἐχθίστω. Τά γε μὴν εἰς τοὺς Βαρβάρους ἦν αὐτῷ γελοῖα· φόρους γὰρ ὥσπερ ἐτετελέκει, καὶ πρὸς τὴν τρυφὴν ἀφεώρα. πόρρω δὲ εἱστήκει τῶν θεῶν, περὶ τὰ αὐτοῦ πρόθυρα τῆς σελήνης· ἐρωτικῶς τε οὖν εἶχεν αὐτῆς καὶ ὅλως πρὸς ἐκείνην βλέπων, οὐδὲν ἔμελε αὐτῷ περὶ τῆς νίκης. ἐπεὶ δὲ ἐχρῆν καὶ αὐτὸν εἰπεῖν τι, Ταύτῃ τούτων κρείττων, ἔφη, εἰμὶ τοῦ Μακεδόνος μὲν, ὅτι πρὸς Ῥωμαίους καὶ τὰ Γερμανικὰ καὶ Σκυ-

θικὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

θικὰ γένη, καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς Ἀσιανοὺς Βαρβάρους ἠγωνισάμην· Καίσαρος δὲ καὶ Ὀκταβιανοῦ, τῷ μὴ, καθάπερ οὗτοι, πρὸς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς πολίτας στασιάσαι, τοῖς μιαρωτάτοις δὲ καὶ πονηροτάτοις τυράννων ἐπεξελθεῖν· Τραϊανοῦ δὲ, τοῖς μὲν κατὰ τῶν τυράννων ἀνδραγαθήμασι εἰκότως ἂν προτιμηθείην· τῷ δὲ ἣν οὗτος προσεκτήσατο χώραν ἀναλαβεῖν, ἴσος οὐκ ἂν ἀπεικότως νομιζοίμην, εἰ μὴ καὶ μεῖζόν ἐστι τὸ ἀνακτήσασθαι τοῦ κτήσασθαι. Μάρκος δὲ οὗτος σιωπῶν ὑπὲρ αὐτοῦ, πᾶσιν ἡμῖν τῶν πρωτείων ἐξίσταται. καὶ ὁ Σειληνὸς, ἀλλ' ἦ τοὺς Ἀδώνιδος κήπους ὡς ἔργα ἡμῖν, ὦ Κωνσταντῖνε, ἑαυτοῦ προσφέρεις; τί δὲ, εἶπεν, εἰσὶν οὓς λέγεις Ἀδώνιδος κήπους; οἱ γυναῖκες, ἔφη, τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἀνδρὶ φυτεύουσιν ὀστρα-

κίοις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

κίοις ἐπαμησάμενοι γῆν λαχανίαν. χλωρήσαντα δὲ ταῦτα πρὸς ὀλίγον, αὐτίκα ἀπομαραίνεται. καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἠρυθρίαζεν, ἄντικρυς ἐπιγνοὺς τοιοῦτον τὸ ἑαυτοῦ ἔργον. Ἡσυχίας δὲ γενομένης, οἱ μὲν ἐῴκεσαν περιμένειν ὅτῳ θήσονται τὴν ὑπὲρ τῶν πρωτείων οἱ θεοὶ ψῆφον. οἱ δ' ᾤοντο δεῖν τὰς προαιρέσεις εἰς τοὐμφανὲς τῶν ἀνδρῶν προάγειν, καὶ οὐκ ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς, ὧν ἡ τύχη μετεποιεῖτο τὸ πλεῖστον· καὶ πάντων αὐτῶν καταβοῶσα παρεστήκει, πλὴν Ὀκταβιανοῦ μόνου· τοῦτον δὲ εὐγνώμονα πρὸς αὐτὴν εἶναι ἔλεγεν. ἔδοξεν οὖν τοῖς θεοῖς ἐπιτρέψαι καὶ τοῦτο τῷ Ἑρμῇ. καὶ ἔδοσαν αὐτῷ πρῶτον Ἀλεξάνδρου πυθέσθαι τί νομίζει κάλλιστον, καὶ πρὸς τί βλέπων ἐργάσαιτο καὶ πάθοι, πάντα ἄρα ἐδεδράκει τε καὶ ἐπεπόνθει·

ὁ δὲ

ὁ δ' ἔφη, τὸ πάντα νικᾶν. εἶτα, εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, Οἴει σοι τοῦτο πεποιῆσθαι; καὶ μάλα, ἔφη ὁ Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Σειληνὸς τωθαστικῶς μάλα γελάσας, Ἀλλὰ ἐκράτουν γέ σου πολλάκις αἱ ἡμέτεραι θυγατέρες, αἰνιττόμενος τὰς ἀμπέλους, τὸν Ἀλέξανδρον οἷα δή τινα μέθυσον καὶ φίλοινον σκώπτων. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἅτε δὴ γέμων περιπατητικῶν παρακουσμάτων, οὐ τὰ ἄψυχα, ἔφη, νικᾶν, οὐδὲ γὰρ ἀγὼν ἡμῖν πρὸς ταῦτα, ἀλλὰ πᾶν μὲν ἀνθρώπων, πᾶν δὲ θηρίων γένος. καὶ ὁ Σειληνὸς, ὥσπερ οἱ θαυμάζοντες εἰρωνικῶς μάλα, ἰοὺ, ἰοὺ, ἔφη, τῶν διαλεκτικῶν κιγκλίδων. αὐτὸς δὲ ἡμῖν ἐν ποτέρῳ σαυτὸν θήσεις γένει τῶν ἀψύχων ἢ τῶν ἐμψύχων τε καὶ ζώντων. καὶ ὃς, ὥσπερ ἀγανακτήσας, εὐφήμει, ἔφη· ὑπὸ γὰρ μεγαλοψυχίας ὅ,

τι δὴ

ἢ δὴ καὶ θεὸς γενοίμην, μᾶλλον
δὲ εἴην ἐπεπείσμην. αὐτὸς οὖν,
εἶπεν, ἡττήθης σεαυτοῦ πολλάκις ὀρ-
γῆς, ἢ λύπης, ἤ τινος τοιούτου τὸν νοῦν
καὶ τὰς φρένας ἥττω καὶ χείρω ποιή-
σας. ἀλλ' αὐτὸν ἑαυτοῦ, εἶπεν ὁ
Ἀλέξανδρος, κρατεῖν καὶ ἡττᾶσθαι
ὁμωνύμως· ἐμοὶ δὲ ἦν ὑπὲρ τῶν
πρὸς ἄλλους ὁ λόγος. βαβαὶ τῆς
διαλεκτικῆς, εἶπεν, ὅπως ἡμῶν τὰ
σοφίσματα διελέγχεις. ἀλλ' ἡνίκα,
εἶπεν, ἐν Ἰνδοῖς ἐτρώθης, καὶ ὁ πευ-
κέστης ἔκειτο περὶ σὲ, σὺ δὲ ἐξήγου
ψυχορραγῶν τῆς πόλεως, ἆρα ἥτ-
των ἦσθα τοῦ τρώσαντος, ἢ καὶ ἐκεῖ-
νον ἐνίκας; Οὐκ ἐκεῖνον, ἔφη, μό-
νον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἐξεπόρθουν τὴν
πόλιν. οὐ σύ γε, εἶπεν, ὦ μακάριε·
σὺ μὲν γὰρ ἔκεισο κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν
Ἕκτορα, ὀλιγοδρανέων καὶ ψυχορρα-
γῶν· οἱ δὲ ἠγωνίζοντο καὶ ἐνίκων.

ἡγου-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἡγουμένων ἡμῶν, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ὁ Σειληνὸς, πῶς σοί γε ἐφέπεσθαι μικροῦ νεκρῷ; εἶτα ἤδε τὸ ἐξ Εὐριπίδου, Οἴμοι καθ' Ἑλλάδ' ὡς κακῶς νομίζεται ὅταν τρόπαιον πολεμίων στήσῃ στρατός. Καὶ ὁ Διόνυσος, παῦσαι, εἶπεν, ὦ παππίδιον, τοιαῦτα λέγων, μή σε οὗτος, ὁποῖα τὸν Κλεῖτον ἔδρασεν, ἐργάσηται. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐρυθριάσας τε ἅμα, καὶ ὥσπερ συγχυθεὶς ὑπὸ τῶν δακρύων τὰ ὄμματα, ἐσιώπα. καὶ ὅδε μὲν ὧδε ἔληξεν ὁ λόγος. ὁ δὲ Ἑρμῆς ἤρετο πάλιν τὸν Καίσαρα, σοὶ δὲ, εἶπεν, ὦ Καῖσαρ, τίς ἐγένετο σκοπὸς τοῦ βίου; τὸ πρωτεύειν, ἔφη, τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ μηδενὸς εἶναι μήτε νομίζεσθαι δεύτερον. τοῦτο, εἶπεν ὁ Ἑρμῆς, ἀσαφές ἐστι, πότερον κατὰ σοφίαν, ἢ τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα, ἢ πολεμικὴν ἐμπειρίαν, ἢ πολι-

τικὴν

τὴν δύναμιν; ἦν μὲν, ἔφη ὁ Καῖ-
σαρ, ἡδύ μοι τὸ πάντων ἐν πᾶσιν
εἶναι πρώτῳ, τούτου δ᾽ οὐ δυνάμενος
ἐπιτυχεῖν, τὸ δύνασθαι μέγιστον
παρὰ τοῖς ἐμαυτοῦ πολίταις ἐζήλω-
σα· σὺ δὲ, εἶπεν, ἠδυνήθης τὸ μέγα
πρὸς αὐτοὺς, ὁ Σειληνός; καὶ ὅς,
πάνυ γε, ἔφη· κύριος γοῦν αὐτῶν
ἐγενόμην. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, εἶπεν, ἐδυ-
νάσθης, ἀγαπηθῆναι δ᾽ ὑπ᾽ αὐτῶν
οὐχ᾽ οἷός τε ἐγένου, καὶ ταῦτα πολλὴν
ὑποκρινάμενος, ὥσπερ ἐν δρά-
ματι καὶ σκηνῇ, φιλανθρωπίαν, αἰ-
σχρῶς δ᾽ αὐτοὺς πάντας κολακεύων.
εἶτα οὐκ ἀγαπηθῆναι δοκῶ, εἶ-
πεν, ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ διώξαντος
Βροῦτον καὶ Κάσσιον; Οὐκ, ἐπειδή σε
ἀπέκτειναν, ἔφη· διὰ τοῦτο γὰρ
αὐτοὺς ὁ δῆμος ἐψηφίσατο εἶναι
ὑπάτους· ἀλλὰ διὰ τὸ ἀργύριον·
ἐπειδὴ τῶν διαθηκῶν ἀκροασάμενοι,
μισθὸν

μισθὸν ἑώρων τῆς ἀγανακτήσεως αὐτοῖς οὐ τὸ τυχόντα προσγεγραμμένον. λήξαντος δὲ καὶ τοῦδε τοῦ λόγου, τὸν Ὀκταβιανὸν αὖθις ὁ Ἑρμῆς ἐκίνει, σὺ δὲ, εἶπεν, οὐκ ἐρεῖς ἡμῖν τί κάλλιστον ἐνόμιζες εἶναι; Ὁ δὲ, βασιλεῦσαι, εἶπεν, καλῶς. τί δέ ἐστιν τὸ καλῶς ὦ σεβαστὲ φράζον, ἐπεὶ τοῦτο γε ἔστι καὶ τοῖς πονηροτάτοις λέγειν. ᾤετο γοῦν καὶ ὁ Διονύσιος καλῶς βασιλεύειν, καὶ ὁ τούτου μιαρώτερος Ἀγαθοκλῆς. Ἀλλ᾽ ἴστε, εἶπεν, ὦ θεοὶ, ὡς προπέμπων τὴν θυγατριδοῦν ηὐξάμην ὑμῖν τόλμαν μὲν αὐτῷ δοῦναι τὴν Καίσαρος, δεινότητα δὲ τὴν Πομπηΐου, τύχην δὲ τὴν ἐμήν. Πολλὰ, εἶπεν ὁ Σειληνὸς, καὶ θεῶν ὄντως σωτήρων ἔργα δέοντα συνεφόρησεν οὗτος ὁ κοροπλάστης. εἶτα ἔφη, Διὰ τί τοῦτο τὸ ὄνομά μοι γελοῖον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

οὕτως ἔθου; Ἢ γὰρ οὐκ ἔπλαττες ἡμῖν, εἶπεν, ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς νύμφας, ὦ σεβαστὲ, θεοὺς; ὧν ἕνα καὶ πρῶτον τουτονὶ Καίσαρα. Καὶ ὁ μὲν Ὀκταβιανὸς ὥσπερ δυσωπούμενος ἐσιώπησεν. ὁ δὲ Ἑρμῆς πρὸς τὸν Τραϊανὸν βλέψας, σὺ δὲ, εἶπε, τί διανοούμενος ἔπραττες ὅσαπερ ἔπραξας; τῶν αὐτῶν Ἀλεξάνδρῳ σωφρονέστερον, εἶπεν, ὠρέχθην. καὶ ὁ Σειληνὸς, ἡττήθης οὖν, εἶπε, σὺ τῶν ἀγεννεστέρων. ὁ μὲν γὰρ θυμοῦ τὸ πλεῖστον ἥττων ἦν, σὺ δὲ αἰσχρᾶς ἡδονῆς καὶ ἐπονειδίστου. βάλλ' εἰς μακαρίαν, εἶπεν ὁ Διόνυσος· ἐπισκώπτεις σὺ πάντας αὐτοὺς, καὶ ποιεῖς οὐδὲν ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγειν. ἀλλ' ἀπ' ἐκείνων ἔχε σὺ κατὰ χώραν τὰ σκώμματα· πρόσεχε δὲ νῦν ὅπως ἀντιλήψῃ τοῦ Μάρκου. δοκεῖ γάρ εἶναί μοι πως ἀνὴρ, κατὰ τὸν

Σιμω-

Σιμωνίδην, τετράγωνος ἄνευ ψόγου τετυγμένος. Καὶ ὁ Ἑρμῆς βλέψας πρὸς τὸν Μάρκον, σοὶ δὲ, εἶπεν, ὦ σόβαρε, τί κάλλιστον ἐδόκει τοῦ βίου τέλος εἶναι, καὶ ὃς ἠρέμα καὶ σωφρόνως, τὸ μιμεῖσθαι, ἔφη, τοὺς θεούς· ἔδοξεν μὲν οὖν εὐθέως ἡ ἀπόκρισις οὐκ ἀγεννὴς, ἀλλὰ καὶ τοῦ παντὸς ἀξία. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑρμῆς οὐκ ἐβούλετο πολυπραγμονεῖν, πεπεισμένος ὅτι πάντα ὁ Μάρκος ἀκολούθως ἐρεῖ. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις θεοῖς ἐδόκει ταύτῃ· μόνος δὲ ὁ Σειληνὸς, ἀλλ' οὐ μὰ τὸν Διόνυσον ἀνέξομαι τούτου τοῦ σοφιστοῦ· τί δή ποτε γὰρ ἤσθιες, εἶπε, καὶ ἔπινες, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς ἀμβροσίας τε καὶ νέκταρος, ἄρτου δὲ καὶ οἴνου; Ἀλλ' ἔγωγε, εἶπεν, οὐχ ᾗπερ οὖν ᾤμην τοὺς θεοὺς μιμεῖσθαι, ταύτῃ προσεφερόμην σιτία καὶ ποτά. τὸ σῶμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

δὲ ἔτρεφον, ἴσως μὲν ψευδῶς, π
θόμενος δὲ ὅτι καὶ τὰ ὑμέτερα σώ
ματα δεῖται τῆς ἐκ τῶν ἀναθυμιά
σεων τροφῆς· πλὴν οὐ κατὰ ταῦτ
γε ὑμᾶς εἶναι μιμητέους, ἀλλὰ κατὰ
τὴν διάνοιαν, ὑπέλαβον. ὀλίγ
ὁ Σειληνὸς, ὥσπερ ὑπὸ πύκτου δε
ξιοῦ πληγεὶς, Εἴρηται μέν σοι τοῦτο
εἶπε, τυχὸν οὐκ ἀτόπως, ἐμοὶ δὲ
ἔφη, τοῦτο φράσον, τί ποτε ἐνό
μιζες εἶναι τὴν τῶν θεῶν μίμησιν
καὶ ὅς, δεῖσθαι μὲν ἐλαχίστων, ε
ποιεῖν δὲ ὡς ὅτι μάλιστα πλείστου
Σὺ μὲν οὖν, εἶπεν, οὐδενὸς ἐδέου
Καὶ ὁ Μάρκος, ἐγὼ μὲν οὐδενὸς
ἴσως δὲ τὸ σωμάτιον μου μικρῶν
δόξαντος οὖν καὶ τοῦτο ὀρθῶς εἰρη-
κέναι τοῦ Μάρκου, τὸ τέλος ἀπορού-
μενος ὁ Σειληνὸς ἐπιφύεται τοῖς
περὶ τὸν παῖδα, καὶ τὴν γαμετὴν αὐτῷ
δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς οὐδὲ κατὰ λόγον

πεποι-

πεποίηκα· τὴν μὲν, ὅτι τῇ Ἡρωΐ-
ναις ἐνέγραψεν, τῷ δὲ, ὅτι τὴν ἡ-
γεμονίαν ἐπέτρεψεν. Ἐμιμησά-
μην, εἶπε, καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς θεούς.
Ὁμήρῳ μὲν γὰρ ἐπειθόμην λέγοντι
περὶ τῆς γαμετῆς, ὅτι ἄρα ὅστις ἀγα-
θὸς καὶ ἐχέφρων, τὴν αὐτοῦ φιλέει
καὶ κήδεται. περὶ δὲ τοῦ παιδὸς, αὐτοῦ
τοῦ Διὸς ἀπόφασιν ἔχων· αἰτιώ-
μενος γὰρ τὸν Ἄρεα, πάλαι ἂν,
εἶπεν, ἐβεβλήμην σὲ τῷ κεραυνῷ,
εἰ μὴ, διὰ τὸ παῖδά σε εἶναι, ἠγά-
πων. ἄλλως τε οὐδὲ ᾤμην ἐγὼ τὸν
παῖδα πονηρὸν οὕτως ἔσεσθαι. Εἰ δὲ ἡ
νεότης ἐφ' ἑκάτερα μεγάλας ποιου-
μένη ῥοπὰς, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἠνέχθη,
οὐχὶ πονηρῷ τὴν ἡγεμονίαν ἐπέτρεψα,
συνηνέχθη δὲ τὸν λαβόντα πονη-
ρὸν γενέσθαι. τὰ οὖν περὶ τὴν γυναῖκα,
πεποίηται μοι κατὰ ζῆλον Ἀχιλ-
λέως τοῦ θείου, καὶ τὰ περὶ τὸν

L παῖδα,

παῖδα, κατὰ μίμησιν τοῦ μεγίστου Διὸς, ἄλλως τε καὶ οὐδὲν καινοτομήσαντι. Παισί τε γὰρ νόμιμον ἐπιτρέπειν τὰς διαδοχὰς, καὶ τοῦτο ἅπαντες εὔχονται· τὴν δὲ γαμετὴν, οὐκ ἐγὼ πρῶτος, ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς ἄλλους, ἐτίμησα, ἴσως δὲ τὸ μὲν ἄρξασθαι τῶν τοιούτων, ἐστὶν οὐκ εὔλογον. τὸ δὲ ἐπὶ πολλῶν γινομένου, τοὺς οἰκειοτάτους ἀποστερεῖν, ἐγγὺς ἀδικίας. ἀλλ' ἔλαθον ἐμαυτὸν ἐγὼ μακρότερα ἀπολογούμενος πρὸς εἰδότας ὑμᾶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, διόπερ μοι τῆς προπετείας ταυτησὶ συγγνώμονες γένεσθε. Παυσαμένου δὲ καὶ τοῦδε τοῦ λόγου, τὸν Κωνσταντῖνον ὁ Ερμῆς ἤρετο, σὺ δὲ τί καλὸν ἐνόμισας; πολλὰ, εἶπε, κτησάμενον, πολλὰ χαρίσασθαι, ταῖς τε ἐπιθυμίαις ταῖς ἑαυτοῦ, καὶ ταῖς τῶν φίλων ὑπουργοῦντα. Ἀνακαγχάσας οὖν

μεγα-

μέγα ὁ Σειληνὸς, ἀλλ' ἢ τραπεζίτης θέλων εἶναι, ἐλελήθεις σεαυτοῦ, ὀψοποιοῦ, καὶ κομμωτρίας βίον ἔχων; ἠνίττετο δὲ αὐτά. πάλαι μὲν, ἥ τε κόμη καὶ τὸ εἶδος, ἀτὰρ νῦν καὶ ἡ γνώμη σου κατηγορεῖ. Τοῦτο μὲν οὖν ὁ Σειληνὸς πικρότερόν πως καθήψατο. σιωπῆς δὲ γενομένης, ἔφερον οἱ θεοὶ λάθρα τὰς ψήφους. εἶτα ἐγένοντο πολλαὶ τῷ Μάρκῳ. κοινολογησάμενος δὲ ὁ Ζεὺς ἰδίᾳ πρὸς τὸν πατέρα, προσέταξε κηρύξαι τῷ Ἑρμῇ. ὁ δὲ ἐκήρυττεν, Ἄνδρες οἱ παρελθόντες ἐπὶ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, νόμοι παρ' ἡμῖν εἰσὶ, καὶ κρίσεις τοιαῦται γίνονται, ὥστε καὶ τὸν νικῶντα χαίρειν, καὶ τὸν ἡττώμενον μὴ μέμφεσθαι. Πορεύεσθε οὖν, εἶπεν, ᾗ φίλον ἑκάστῳ, ὑπὸ θεοῖς ἡγεμόσι, καὶ βιωσόμενοι τὸ ἐντεῦθεν. ἑλέσθω δὲ ἕκαστος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

ἑαυτῷ τὴν προστάτιν τε, καὶ ἡγεμόνα. Μετὰ τὸ κήρυγμα τοῦτο, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἔθει πρὸς τὸν Ἡρακλέα, Ὀκταβιανὸς δὲ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἀμφοῖν δὲ ἀπρὶξ ἔχετο τοῦ Διὸς, καὶ Κρόνου Μάρκος. πλανώμενον δὲ πολλὰ καὶ περιτρέχοντα τὸν Καίσαρα, κατελεήσας ὁ μέγας Ἄρης, ἥ τε Ἀφροδίτη, παρ' ἑαυτοῖς ἐκαλεσάτην. Τραϊανὸς δὲ παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἔθει, ὡς ἐκείνῳ συγκαθεδούμενος· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος, οὐχ εὑρίσκων ἐν θεοῖς τοῦ βίου τὸ ἀρχέτυπον, ἐγγύθεν τὴν Τρυφὴν κατιδὼν, ἔδραμε πρὸς αὐτήν. ἡ δὲ ὑπολαβοῦσα μαλακῶς, καὶ περιβαλοῦσα τοῖς πήχεσι, πέπλοις τε αὐτὸν ποικίλοις ἀσκήσασα καὶ καλλωπίσασα, πρὸς τὴν Ἀσωτίαν ἀπήγαγεν. ἵνα καὶ τὸν υἱὸν εὗρεν ἀναστρεφόμενον, καὶ

προσα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

προσαγορεύοντα πᾶσιν, ὅστις φθο-
ρεὺς, ὅστις μιαιφόνος, ὅστις ἐνα-
γὴς καὶ βδελυρὸς, ἴτω θαῤῥῶν· ἀπο-
φανῶ γὰρ αὐτὸν τούτῳ τῷ ὕδατι
λούσας αὐτίκα καθαρόν. κἂν πά-
λιν ἔνοχος τοῖς αὐτοῖς γένηται, δώ-
σω τὸ στῆθος πλήξαντι, καὶ τὴν κε-
φαλὴν πατάξαντι, καθαρῷ γέ-
νεσθαι. ὁ δὲ σφόδρα ἄσμενος ἐνέ-
τυχεν αὐτῇ, συνεξαγαγὼν τοὺς τῶν
θεῶν ἀγορᾶς τοὺς παῖδας. Ἐπέ-
τριβον δὲ αὐτὸν, κἀκείνους οὐχ ἧτ-
τον, τῆς ἀθεότητος οἱ παλαμναῖοι
δαίμονες, αἱμάτων συγγενῶν τιν-
νύμενοι δίκας, ἕως ὁ Ζεὺς διὰ τὸν
Κλαύδιον καὶ Κωνστάντιον, ἔδωκεν
ἀναπνεῦσαι. Σοὶ δε, πρὸς ἐμὲ λέ-
γων ὁ Ἑρμῆς, δέδωκα τὸν πατέρα
Μίθραν ἐπιγνῶναι, σὺ δὲ αὐτοῦ
τῶν ἐντολῶν ἔχου, πεῖσμα καὶ ὅρ-
μον ἀσφαλῆ, ζῶντί τε σεαυτῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

παρασκευάζων, καὶ ἡνίκα ἂν ἐντεῦθεν ἀπιέναι δέῃ, μετὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος, ἡγεμόνα θεὸν εὐμενῆ καθίστα σεαυτῷ.

ΤΕΛΟΣ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

AMICE
LECTOR.

IN hujus libelli verſione liberrimo animo, ut decet, verſati ſumus, neque verbum verbo ſtuduimus reddere, ut ſolent quidam malè ſuperſtitioſi. Nobis ſatis fuit à mente authoris nuſquam recedere: quod ſatis, opinor, aſſecuti ſumus. Anapæſti, & præterea Homeri atque Euripidis tria qnatuòrve loca, non ſunt ex interpretatione noſtrâ. Neſcio enim quo fato libentiùs ſemper quo vis alio ſermone, quàm Romano, verſus ſcripſimus. quod & fateri non pudet, &, uti invitus conarer, nunquam meâ intereſſe credidi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

LVGDVNI BATAVORVM

In Typographiâ

GVILIELMI CHRISTIANI.

Anno cIↃ IↃ c xxxii.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Emanuel

Emanuel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 N 31